OPŁATĘ POCZTOWĄ UISZCZONO GOTÓWKĄ

DZIENNIK URZĘDOWY
KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

Nr 2 LWÓW, DNIA 28 LUTEGO 1938 R. ROK XLII

W DNIU =13= LUTEGO 1938

CAŁA POLSKA OBCHODZIŁA =18= ROCZNICĘ
ODZYSKANIA DOSTĘPU DO MORZA!

PAMIĘTAJMY

o LIDZE MORSKIEJ I KOLONIALNEJ!

TREŚĆ

Podstawowe czynniki pełnej kultury człowieka

Przemówienie

P. Marszałka Śmigłego-Rydza

wygłoszone na plenarnym posiedzeniu Rady Naukowej W. F.

w dniu 12 lutego 1938 r.

„Szanowni Państwo!

Witając Państwa na tym posiedzeniu plenarnym jako homo novus, chciałbym Państwa zapewnić, że przywiodła mnie do Was nie tylko przyjemność — bezsprzeczna zresztą — zasiadania w Waszym gronie, ale ponieważ jestem odpowiedzialny za przygotowanie narodu do wojny, za przygotowanie Państwa do kwestii obronnych, kwestia wychowania fizycznego musi być zagadnieniem, które interesuje. Jest przecież jasne i zrozumiałe, że sprawność fizyczna żołnierza i oficera jest bardzo decydującym elementem naszych możliwości obronnych.

Niejednokrotnie, pomijając już kwestię szeregowca, który jest najbardziej obciążony tą najczarniejszą pracą i najcięższym trudem wojny, obserwowałem oficera, który na ogół przyjemniejsze ma życie i mniejszą pracę pod względem fizycznym — wyższego oficera. I obserwowałem niejednokrotnie, jak intelekt tego oficera, gdy siły fizyczne mu nie dopisują — upada. Oficer zapomina o tym, czego się nauczył w czasie pokoju, staje się bezwolnym dzieckiem, miotanym przez — często tak wstrząsające wrażenia, na jakie wojna go naraża.

Na jednym z pierwszych posiedzeń plenarnych Rady Naukowej Marszałek Piłsudski wyraził się, że wojsko jest instytucją, która pracuje nad wychowaniem fizycznym w najszerszej skali, na najszerszej płaszczyźnie.

Tak jest i dziś.

Nie mniej, patrząc trzeźwo i jasno na możliwości wojska, trzeba stwierdzić, że wojsko otrzymuje chłopaka już w pewnym wieku, wtedy, gdy już jest niemal całkowicie rozwinięty. Poza tym otrzymuje go na krótki okres czasu, tak, że może raczej pewne rzeczy dopełnić, sharmonizować, usprawnić pod specjalnym kątem widzenia potrzeb wojskowych, dać — że się tak wyrażę — pewną ogładę fizyczną, ale nie może usunąć zasadniczych braków, które przynosi ze sobą do wojska.

W tej samej sytuacji jest wojsko, jeśli chodzi o względy moralne. Zaryzykuję jednak powiedzenie, iż sądzę, że w ciągu tych dwóch, a często nie całych dwóch lat, kiedy chłopak jest w wojsku, wojsko może raczej więcej zrobić pod względem jego wychowania moralnego, niż pod względem wychowania fizycznego.

Gdybym na chwilę przestał być reprezentantem interesów obronnych Państwa, to i w tym wypadku muszę stwierdzić, że wychowanie fizyczne jest niesłychanie ważną rzeczą. Przypuszczam, że nie mylę się, jeśli stwierdzę, że tylko kolaboracja jak najrozsądniejsza trzech czynników, a mianowicie: pracy intelektualnej i rozwoju intelektualnego człowieka, wychowania moralnego i wychowania fizycznego, daje dopiero pełnego sharmonizowanego człowieka, daje pełną kulturę".

Przemówienie

P. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Prof. W. Świętosławskiego

wygłoszone na 72 posiedzeniu Sejmu dnia 18 lutego 1938 r.

„Wysoki Sejmie!

Ponieważ treść mego przemówienia w Komisji Budżetowej została rozesłana wszystkim członkom Izb Ustawodawczych, uważam za zbyteczne dawać sprawozdanie ogólne z prac resortu Oświaty, tym bardziej, że na Komisji poruszyłem wiele spraw dość szczegółowo, a pod względem liczbowym wyczerpująco.

W dzisiejszym przemówieniu chciałbym raczej omówić kilka spraw ogólnych, zwłaszcza zaś chodzi mi o przedstawienie tych zagadnień, które poruszone były na Komisji przez Panów Posłów.

Podczas dyskusji zwrócił się p. poseł Hoffman, abym na plenum przedstawił podstawy wychowawcze, na których Ministerstwo Oświaty opiera pracę wychowawczą w szkole. Apel ten przyjmuję tym chętniej, że uważam za wskazane w chwili obecnej wyraźnie się wypowiedzieć w tej tak ważnej sprawie.

Istotnie zagadnienie to nabrało u nas szczególnego znaczenia, zwłaszcza, gdy widzimy, że w innych krajach poczyniono próby oparcia podstaw wychowawczych na zasadach odmiennych, niż te, które od dawna przyświecały Europie.

Zacznę od uwagi natury ogólnej. Stoję na stanowisku, że zasady i ideały wychowawcze nie powinny zależeć od kierunku politycznego Rządu, ani od przeżywanych nastrojów politycznych. Zasady najbardziej ogólne i podstawowe powinny być silniejsze i trwalsze, aniżeli hasła dnia politycznego, trwalsze od systemów politycznych poszczególnych krajów. Gdy więc pod wpływem pewnych koncepcyj ideologicznych dokonywane są w innych krajach próby wprowadzenia zmian w tym, co stanowiło zasadniczą podstawę wychowawczą, samo życie powinno po upływie tego lub innego okresu czasu przejść do porządku dziennego nad tymi próbami.

Jednakże jesteśmy często niecierpliwi: wydaje się nam, że wyrównywanie pojawiających się odchyleń od równowagi, utrwalonej działaniem wiekowych tradycyj i zdobytego doświadczenia, trwa za długo i dlatego nie zawsze jesteśmy zdolni spostrzec, że i w tej dziedzinie działają czynniki automatycznie regulujące i usuwające wszelkie przerosty, których działanie wydaje się nam nieznośne zagrażające normalnemu rozwojowi ludzkości. Należy jenak oceniać sytuację spokojnie. Podstawy życia zbiorowego oparte na trwałych i mocnych tradycjach są dość silne, aby po pewnym czasie opanować i przytłumić wszelkie wybujałości.

Stwierdzam, że ani w olbrzymiej większości narodu polskiego, ani u tych, którzy sprawują rządy, nie ma najmniejszej tendencji do zachwiania podstaw wychowawczych, opartych na kulturze własnej, wyrastającej na podłożu cywilizacji zachodniej, a zawartych w założeniach Konstytucji i w ustawach, ustalających zasady wychowania młodzieży polskiej.

Zdaję sobie sprawę, że ujęcie podstaw wychowawczych jest rzeczą bardzo trudną, że szkoła jest wprawdzie bardzo doniosłym, ale tylko jednym z czynników, wychowujących młodzież, spróbuję jednak przedstawić, jakimi zasadami kierujemy się w pracy nad osiągnięciem naszego celu podstawowego — przygotowania młodzieży do należytego spełniania obowiązków prawych i świadomych swych zadań obywateli Rzeczypospolitej.

Rozumiemy wszyscy, że wychowanie łączy się ściśle, jeżeli chodzi o pracę nauczycieli w szkole, z nauczaniem. Dopiero bowiem tak pojęta całość składa się na rozwój człowieka. Ze względu na rozległość tego zagadnienia muszę je zwęzić do zagadnień niemal wyłącznie wychowawczych, pomijając nie tylko sprawę kształcenia umysłu, ale także rozwoju estetycznego młodzieży.

Wieki rozwoju ludzkości wykazały, że wszczepienie zasad głębokiej etyki i moralności jest do osiągnięcia jedynie przez religijne wychowanie młodych pokoleń. Rozwijamy więc w młodzieży głębokie uczucia religijne, oparte o zasady wiary i etyki chrześcijańskiej, wdrażamy młodzież do stosowania tych zasad w życiu codziennym.

Młodzież powinna wyrastać w czci i poszanowaniu dla swych rodziców, powinna rozumieć rolę rodziny w życiu własnym i życiu zbiorowym. Nauczyciel powinien uczynić wszystko, co

od niego zależy, aby wykształcić poszanowanie i zrozumienie roli rodziny u dzieci, które dla tych lub innych powodów pozbawione są częściowo lub całkowicie przywileju korzystania z ciepła rodzinnego ogniska, gdyż i one przecież będą zakładać, gdy dorosną, własne rodziny.

Powinniśmy rozwijać w młodzieży miłość bliźniego. Uczucie to jednak nie może pozostawać czczym i pustym frazesem, młodzież powinna rozumieć, że miłość dla człowieka, współczucie dla jego niedoli, chęć jej ulżenia należy do najszczytniejszych i najwznioślejszych uczuć, które ludzkość zawdzięcza idei chrześcijaństwa. Realizacja tej idei wymaga od jednostki społecznego czynu, a nie zdawkowej filantropii, wkłada na nią obowiązek nieustannej walki o dobro wszystkich ludzi, zwłaszcza zaś tych, z którymi jednostka nieustannie się styka. Pobudzać powinna do systematycznej pracy, zmierzającej do podniesienia znaczenia człowieka i realizacji idei sprawiedliwości społecznej.

Młodzież powinna wynieść ze szkoły prawdziwe przywiązanie do swego narodu i Rzeczypospolitej i rozumieć jasno, że do dalszego rozkwitu Państwa może i powinna przyczynić się swą pracą każda jednostka. W pracy tej przyświecać muszą zasady, ujęte w dekalogu Konstytucji, a zwłaszcza nasza stara zasada „Salus Reipublicae suprema lex". Młodzież winna stale pamiętać, że niepodległy byt Polski w nienaruszalnych jej granicach jest największym dobrem, jakie posiadamy, i że żadnego wysiłku zaniechać nie możemy, aby ten byt niepodległy jak najbardziej umocnić i utrwalić. Z naszego położenia geopolitycznego wynika dla nas wszystkich konieczność stałej czujności i gotowości. Wypływa stąd obowiązek wyrabiania w młodym pokoleniu czynnej postawy duchowej wobec zadań związanych z obroną i wytrwałą walką o nienaruszalność granic, o moc i potęgę Rzeczypospolitej. Młodzież winna wyrastać w przeświadczeniu i jasnym zrozumieniu, że gdyby nieprzyjaciel odważył się godzić w naszą niezależność lub w całość naszych granic, młodzież narówni z całym społeczeństwem stanąć musi do czynnej i bezwzględnej walki, przejawić całą siłę i wolę bezwzględnego zwycięstwa nad każdym, ktoby na wolność naszą i całość Rzeczypospolitej nastawał.

Stosunek młodzieży polskiej do niepolskiej i odwrotnie, oparty zarówno na uczuciu jak też na pierwiastku rozumowym, wynikać powinien ze zrozumienia osobliwości struktury etnograficznej Polski, ze znajomości tradycyj historycznych oraz z dążeń Polski współczesnej do wytyczenia drogi, prowadzącej do tego, aby polska racja stanu rozumiana była przez wszystkich obywateli Rzeczypospolitej niezależnie od tego, jakim mówią językiem.

Rozumiemy dobrze, jak wielką ponosimy odpowiedzialność na tym właśnie odcinku. Młodzież zamieszkała na terenie etnograficznie mieszanym wyrasta, kształci się i wychowuje w czasie, gdy mniejszości narodowe same znajdują się w trakcie odnajdywania właściwej linii ideologicznej, utrwalającej ich ponownie nawiązany po upływie przeszło wieku stosunek do Państwa i społeczeństwa polskiego. Jest to fakt ważny, często jednak zapoznawany.

Już jednak dziś chcemy, aby wychowująca się młodzież niepolska miała świadomość tego, że ma obowiązek poznania kultury polskiej i wyrobienia sobie dla niej szacunku, że przygotowuje się do rzetelnego spełniania swoich przyszłych obowiązków obywatelskich, a w razie potrzeby do złożenia ofiary krwi i mienia. Chcemy też aby cała wychowująca się młodzież rozumiała, że Polska w żadne zdobycze kultury innego narodu nie godzi, że dąży i dążyć będzie zawsze do zabezpieczenia swobodnego rozwoju tym wszystkim, którzy chcą rozwijać bogactwo swej kultury narodowej w ramach niepodległej Polski w nienaruszalnych jej granicach.

Za lojalnych obywateli Rzeczypospolitej uważamy jednak tylko tych, którzy są zupełnie uniezależnieni od jakichkolwiek rozkazów z zewnątrz lub wewnątrz, mogących godzić w całość i ustrój Rzeczypospolitej, lub podważać w świadomości obywateli podstawy, na których się opiera polska racja stanu.

Zdajemy sobie wszyscy sprawę, ile napotykamy trudności w tej części naszej pracy wychowawczej. Pracy tej nie zaprzestanie nikt, komu dobro Rzeczypospolitej leży na sercu.

Jeżeli chodzi o kształtowanie jednostki, dążymy do urabiania silnych i prawych charakterów, do wyrobienia dyscypliny w pracy indywidualnej i zbiorowej, a jednocześnie śmiałej inicjatywy w pracy samodzielnej. Jednostka powinna zrozumieć, że życie wymaga tyleż samodzielności myśli i pracy, gdy chodzi o pchnięcie naprzód rozwoju i kultury duchowej i materialnej narodu, ile podporządkowania się, gdy chodzi o harmonijną współpracę z innymi, gdy potrzebny jest zbiorowy wysiłek, gdy dla celów wyższych, ogólnych jednostka ma obowiązek ulegania dyscyplinie zbiorowej.

Jasne rozgraniczenie tego, co musi być czynem

indywidualnym człowieka, od tego, co powinno być aktem woli zbiorowej i zbiorowego czynu, odróżnienie, co jest wynikiem śmiałej postawy jednostki a co zaprzeczeniem wymagań życia zorganizowanego, społecznego, nie przestaje być jednym z naczelnych zagadnień wychowawczych w Polsce. Wybujały indywidualizm lub może niechęć do współpracy z innymi utrudnia niejednokrotnie regulowanie życia zbiorowego. Będziemy musieli zawsze walczyć o to, aby zachowywana była równowaga pomiędzy śmiałym przejawem woli jednostki a racjonalnym podporządkowaniem się jej tam, gdzie tego wymaga dobro publiczne.

Troska o zdrowie dzieci i młodzieży, wzmacnianie fizycznej odporności jednostki, systematyczne i trwałe urabianie organizmu poprzez ćwiczenia cielesne, przygotowywanie w ten sposób obywatela zdrowego, zaprawionego do znoszenia trudów i niewygód i wszelkich przeciwności życiowych stanowi jedno z podstawowych zasad pracy wychowawczej. Jest to zarazem jeden z nieodzownych warunków przygotowania młodzieży do obrony Rzeczypospolitej.

Do osiągnięcia tych celów używamy całego szeregu dróg i środków, które same przez się rozwijają bogactwo duchowe umysłu ludzkiego i składają się na całość postawy duchowej jednostki.

A więc przede wszystkim młodzież musi poznać Polskę i jak najlepiej orientować się w roli, jaką odgrywają poszczególne ziemie w rozwoju Rzeczypospolitej jako całości, musi poznać gruntownie i ukochać mowę polską, ten cudowny środek wytwarzania istotnej głębokiej łączności jednostek tworzących naród, poznać i pokochać dzieje Polski, tworzące więź, łączącą obecne pokolenie z przeszłością.

W wychowaniu i wykształceniu młodzieży, zwłaszcza średnim i wyższym, poważną rolę odgrywa budzenie w poszczególnych jednostkach możliwie różnorodnych zainteresowań, stosownie do zdolności jednostek. Tą bowiem drogą Polska zasilana będzie w sposób najlepszy dobrze przygotowanymi i zamiłowanymi w swym fachu specjalistami, zdolnymi nie tylko do pełnienia swych obowiązków, ale także do wysiłków twórczych, zmierzających do doskonalenia form życia państwowego, kulturalnego, technicznego i gospodarczego.

Poza tym młodzież powinna sobie zdawać dokładnie sprawę, że naród polski musi mieć zapewnioną pełnię rozwoju na wszystkich odcinkach swego życia. Stąd wypływa szczególna konieczność stałego dopływu młodych sił do wszystkich zawodów. Błędów przeszłości nie wolno nam obecnie powtarzać. Na młodym pokoleniu leży przede wszystkim obowiązek wyrównania braków, które nam w spuściźnie zostawiła historia z okresów przedrozbiorowych i późniejszych, zwłaszcza w rozkładzie sił zatrudnionych w najróżnorodniejszych zawodach, przede wszystkim zaś w zakresie handlu.

Usiłowałem w tym krótkim zarysie sformułować dla poinformowania Panów Posłów, jakie są podstawy i idee przewodnie, którymi kierujemy się w pracy wychowawczej, aczkolwiek zdaję sobie sprawę, że jestem daleki od wyczerpującego ujęcia tego tak trudnego i rozległego zagadnienia.

Przechodzę z kolei — do innej sprawy, mającej dla dalszego rozwoju Polski znaczenie pierwszorzędne. Chodzi mianowicie o należyte praktyczne rozwiązanie problemu współzależności pomiędzy dopływem fachowo wykwalifikowanych sił a istotnym ich zapotrzebowaniem. Zagadnienie to komplikuje się w tym, że zapotrzebowanie na fachowców zależy obecnie od dwóch działających jednocześnie czynników: 1) narastającej koniunktury gospodarczej oraz 2) od ubytku naturalnego sił i zapotrzebowania wywołanego normalnym postępem Państwa.

Sądząc z tego, co się słyszy i czyta, całość zagadnienia związana przede wszystkim z szybkim przyrostem ludności nie dotarła do świadomości ogółu, stąd też wypowiadane są sprzeczne, często nawet błędne poglądy o sprawie rozwoju szkolnictwa średniego ogólnokształcącego i zawodowego.

W przemówieniu swym na Komisji Budżetowej wspomniałem, że w okresie od r. 1930/31 do chwili obecnej mieliśmy bardzo znaczny wzrost liczby dzieci w wieku obowiązku szkolnego. Liczba dzieci wzrosła w tym okresie w przybliżeniu o 1.150.000 czyli o 27%. Fakt ten oczywiście znajdzie swoje odbicie w przyszłości, przede wszystkim zaważy to na dalszych losach tej młodzieży, gdy dorośnie. Wzrost liczby młodzieży w wieku od lat 14 do 18 spowodował już obecnie bardzo znaczny napływ młodzieży do szkół średnich i szkół zawodowych wszelkich specjalności. Fala tego przypływu będzie wzrastać nie tylko pod wpływem wciąż wzrastającej liczby młodzieży w wieku powyżej lat 14, ale również dzięki naturalnemu zrozumieniu szerokich mas, że

wykształcenie i zdobycie fachu staje się konieczne. Jednakże gdy analizujemy liczby, charakteryzujące stan szkolnictwa zawodowego za granicą, i obliczamy liczbę absolwentów różnych szkół w odniesieniu do liczby mieszkańców, stwierdzamy niewątpliwie współzależność otrzymywanych współczynników od rozwoju przemysłu i kultury ogólnej poszczególnych krajów. Stąd wniosek, że rozwój szkół zawodowych różnych stopni do akademickich włącznie, a co za tym idzie powiększenie liczebności uczącej się młodzieży powinny kroczyć równolegle i współzależnie z rozwojem przemysłu i kultury ogólnej kraju. Naruszenie tej równowagi przez zbyt szybki rozwój szkolnictwa zawodowego byłoby równoznaczne z nagromadzeniem licznej rzeszy bezrobotnych fachowców, co oczywiście byłoby objawem społecznie szkodliwym. Mówiąc więc o rozwoju szkolnictwa w ogóle, a zawodowego w szczególności, już dziś wysunąć musimy potrzebę dokonania największego wysiłku, aby młode pokolenie wychowywane z tak wielkim nakładem środków finansowych rodziców i Państwa, nie uczyniło nam w przyszłości zarzutu, że w czas nie pomyśleliśmy o jego zatrudnieniu. Dotyczy to zwłaszcza tych najzdolniejszych, wykształconych zawodowo do objęcia bardziej odpowiedzialnych stanowisk w życiu.

Stąd też uważam ciągłe badanie tempa rozwoju przemysłu i życia gospodarczego z jednej strony a szkolnictwa zawodowego z drugiej za rzecz pierwszorzędnego znaczenia. Wysiłki zmierzające do prędszego uprzemysłowienia kraju są absolutnie niezbędne, nie tylko ze względu na potrzebę ogólną kraju, ale też ze względu na gwałtowny wzrost liczby jednostek kwalifikowanych i niekwalifikowanych, które o pracę dla siebie wołać będą.

W czasie debaty na Komisji Budżetowej Sejmu jak też w prasie poruszona była niejednokrotnie sprawa zasilania inteligencji przez element wiejski. Opierając się na publikacji dra Falskiego, zwracano uwagę, że dopływ studentów pochodzących ze wsi lub ze sfery robotniczej jest wciąż za mały. Zgadzam się z tym poglądem tymbardziej, że przez wielu jest niedoceniany fakt, że inteligencja dzięki małemu współczynnikowi rozrodczości wymaga stałego dopływu sił nowych z zewnątrz. Chciałbym jednak zwrócić uwagę, że rekrutacja inteligencji zarówno w innych krajach, jak też i w Polsce płynie dwoma łożyskami. Z jednej strony część dzieci włościan, robotników i niższych funkcjonariuszów w liczbie w Polsce około 22% ogółu młodzieży akademickiej dostaje się na uczelnie wyższe, z drugiej strony część dostawała się do seminariów nauczycielskich gdzie stanowiła 54% ogółu młodzieży. Z liczb, które częściowo przytoczyłem w Komisji Budżetowej Sejmu, wynika, że około 27% ogółu inteligencji wykształconej za czasów polskich, posiadającej wykształcenie co najmniej średnie, stanowi nauczycielstwo, które otrzymało wykształcenie po roku 1920, a więc w polskich zakładach kształcenia nauczycieli. Jest to bardzo cenny materiał, zwłaszcza, że jest rozsiany po całym obszarze Rzeczypospolitej i przez oddziaływanie bezpośrednie jest rozsadnikiem kultury w najbardziej nawet zapadłych kątach naszego kraju. Nie potrzebuję dodawać, że nauczycielstwo to, mimo bardzo ciężkie warunki materialne, w znacznym odsetku zasili w przyszłości swymi dziećmi uczelnie akademickie. O fakcie tym wspominam, gdyż jego znaczenie nie było dotychczas przez ogół doceniane, zwłaszcza, jeżeli chodzi o charakterystyczne stosunki liczbowe.

Gdy mowa o nauczycielstwie szkół powszechnych, chciałbym oświadczyć, że nowowybrany zarząd Związku Nauczycielstwa Polskiego rozpoczął swe prace. Zakomunikowałem przedstawicielom rządu osobiście, że uważam za niemożliwe, aby wrócić miały ponownie stosunki, jakie tam panowały przed ustanowieniem kuratora. Wskazałem również, że w chwili obecnej zarząd musi zwrócić szczególną uwagę na obronę Związku przed wpływami politycznymi i nie dopuszczać do szerzenia niczym nieusprawiedliwionych nastrojów defetystycznych, musi walczyć z demagogią, polegającą często na mylnym naświetleniu faktów lub zarządzeń władz. Zarząd powinien użyć całego swego wpływu, aby ze swej strony wytworzyć atmosferę sprzyjającą harmonijnej pracy wszystkich nauczycieli zarówno świeckich jak i duchownych. Nie potrzebuję dodawać, że ze swej strony uczyniłem starania, aby nie dopuszczać do starć.

Na posiedzeniu Komisji Budżetowej Senatu zarzucono mi chwiejność polityki resortu oświaty.

Odpowiedziałem wówczas, że postępowanie moje opierałem na każdorazowej analizie zjawisk społecznych, które możnaby było porównać z przewlekłą chorobą. Od chwili śmierci Marszałka Piłsudskiego byliśmy świadkami wstrząsów moralnych, głębokich załamań i przeżyć, które przechodził naród.

Widzieliśmy, jak głęboka przepaść ideologiczna zarysowała się pomiędzy różnymi ugrupowaniami, z których każde chciało, aby wielka idea zjednoczenia narodowego zaznaczyła się przewagą, a na-

wet może zwycięstwem danej ideologii lub programu politycznego.

Zmagania się tych walk ideologicznych odbijało się w sposób bardzo szkodliwy na resorcie Oświaty. W kierowniku tego resortu chciano się koniecznie doszukać tego, który wyraźnie pójdzie z jednymi lub drugimi. Zadanie moje rozumiałem inaczej. Pracując dla duchowego zjednoczenia wszystkich tych obywateli, którzy mają odwagę w imię polskiej racji stanu wysunąć na czoło to wszystko, co ich łączy z innymi, a nie to, co ich rozdziela, zarządzenia moje dostosowywałem do tej idei.

Każde moje zarządzenie opierałem na zasadniczym i oczywistym założeniu, że gorący patriotyzm cechuje wszystkich: profesorów, nauczycielstwo i młodzież. Pracowałem też nie dla poklasku dnia dzisiejszego, wierząc, że dopiero w perspektywie co najmniej lat kilku ujawnić się może cel istotny, który mi przyświecał.

Wspomniałem już na wstępie, że w polityce bywamy często niecierpliwi, a jeszcze częściej w koncepcjach zbyt prostolinijni, ufając, że za pomocą kilku magicznych posunięć u góry można w cudowny sposób uleczyć te lub inne niedomagania, niedociągnięcia, fałszywe koncepcje lub błędne poglądy. We wszystkich tych przypadkach potrzebna jest akcja spokojna, zrównoważona, obliczona na długą falę.

Sądzę, że społeczeństwo zrozumie z czasem i uświadomi sobie istotne intencje tych, co stojąc u steru Rządu chcą służyć narodowi ponad głowami partyj, partyjek z poczuciem odpowiedzialności za dziś i jutro całego narodu.

Chciałbym, aby Wysoki Sejm w ten właśnie sposób rozumiał nie tylko stosowaną przeze mnie taktykę, ale dostrzec chciał również niektóre jej wyniki.

Wszak ustały od wielu miesięcy zatargi nauczycieli świeckich i duchownych. Po uchwaleniu ustawy o szkołach akademickich i po wydaniu zarządzenia o stowarzyszeniach, w szkołach akademickich panuje względny spokój i poza Lwowem olbrzymia większość szkół pracowała bez przerwy.

Jeżeli chodzi o sprawę Związku Nauczycielstwa Polskiego, to nauczycielstwo przekonało się, że Rząd, nie godząc bynajmniej w prawo zrzeszania się w związki, z całą stanowczością nie dopuści do przekroczenia przewidzianego statutem zakresu działalności Związku. Sądzę, że nauczycielstwo, zrzeszone w Związku, potrafi należycie ocenić dobrą intencję Rządu, który nie chciał stosować represyj względem wykroczeń pewnej grupy nauczycieli, przeżywających tragiczne chwile załamania pod wpływem surowej oceny i uderzenia w Zarząd Związku.

Jestem optymistą i sądzę, że poza nieliczną grupą zacietrzewionych polityków zarówno młodzież akademicka, jak też nauczycielstwo przekonały się, że chcę istotnie usunąć zgubne wpływy polityki ze szkoły i walczę z wszelką demagogią, a cenię nade wszystko tych, którzy nie za pomocą frazesu, lecz przez pracę i dokładne poznanie rzeczywistości chcą budować przyszłość Polski.

Dążeniem moim wreszcie jest, aby zarówno nauczycielstwo jak i młodzież akademicka zrozumiały, że niezależnie od ich zapatrywań na wiele zagadnień politycznych i ekonomicznych są zasady i idee podstawowe górujące nade wszystkim, wspólne olbrzymiej większości narodu. Idee te zwiemy krótko: polską racją stanu.

Do Panów należy sąd, czy wybrana przeze mnie droga postępowania jest właściwa. Dokąd jednak jestem odpowiedzialny za kierowanie resortem oświaty, nic nie wpłynie na zmianę obranego kierunku i od tej taktyki odwrócić mnie nie zdoła.

W zakresie prac związanych z opieką Rządu nad wyznaniami nie chcę powtarzać tego, o czym mówiłem już w Komisji Budżetowej. Nawiązując jednak do przemówień kilku Panów Posłów, zaznaczę, że sprawa obrządku bizantyjsko-wschodniego i ogłoszonej niedawno instrukcji interesujemy się żywo i nie od dziś. Główną naszą troską jest, aby w związku z akcją, która do niedawna wyraźnie nazywała się „Pro Russia“, nie mogło się dziać nic takiego, coby mogło być sprzeczne z polską racją stanu. W pracy tej Ministerstwo nie będzie ustawać ani chwili.

Nie chciałbym również, aby wysoki Sejm miał to wrażenie, że pożałowania godne ustosunkowanie się Ks. Metropolity Szeptyckiego do udziału wojska w uroczystości Jordanowej minęło bez żywego zainteresowania się nią Rządu. Wydaje się jednak, że wskazane jest, aby sprawę tę traktować z zachowaniem najwyższego spokoju i umiaru.

Na zakończenie chciałbym dać rzut oka na całość budżetu oświatowego w tej jego formie, w jakiej przedłożony został Wysokiemu Sejmowi. Dzięki powiększonym przez Komisję Budżetową kredytom na opłacanie dodatków na mieszkania nauczycieli na wsi, na szkoły rolnicze, na do-

kształcanie przedpoborowych i na budowę klinik uniwersyteckich budżet Oświaty wzrósł w porównaniu z rokiem poprzednim o poważną sumę 20.488.240 zł. Nie chciałbym jednak, abyśmy oceniali to powiększenie zbyt optymistycznie. Powiedzmy sobie otwarcie, powiększyliśmy kredyt na szkolnictwo powszechne i nie możemy jeszcze w roku bieżącym uczynić nic dla bardzo licznych potrzeb w zakresie szkolnictwa średniego ogólnokształcącego, zawodowego, szkół akademickich, a zwłaszcza dla nauki i sztuki. Tymczasem potrzeby we wszystkich wspomnianych działach są olbrzymie i trzeba będzie dokonać wielkiego wysiłku, aby zadośćuczynić niezbędnym i jakże gwałtownym potrzebom całego resortu Oświaty.

Byłoby pożądane, aby doszło do powszechnej świadomości, że jeśli chodzi o sprawy twórczości naukowej, artystycznej i literackiej, Polska nie przeszła jeszcze przez dno kryzysu. Czas najwyższy, aby za pomocą podziału corocznego przyrostu budżetu na wszystkie działy pracy naszego resortu kultura nasza mogła wreszcie we wszystkich swych przejawach pomyślnie osiągnąć najwyższe możliwości swego rozwoju".

1.

ZBIÓRKA NA „DAR NARODOWY 3 MAJA"

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 11 lutego 1938 r.
Nr II P-11717/37.

Zezwalam na urządzenie w szkołach zbiórki na rzecz „Daru Narodowego 3 Maja" w czasie od 2—10 maja 1938 r.

Zbiórkę organizuje Towarzystwo Szkoły Ludowej na terenie Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego i Lwowskiego; Towarzystwo Czytelni Ludowych w Poznaniu na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górno-śląskiej części województwa śląskiego; Polska Macierz Szkolna w Warszawie na obszarze m. st. Warszawy oraz województw: warszawskiego, lubelskiego, łódzkiego, kieleckiego, białostockiego, wołyńskiego, poleskiego, nowogródzkiego i wileńskiego.

Zbiórka ma na celu m. i. znalezienie środków finansowych na uruchomienie i utrzymywanie szkół powszechnych w województwach wschodnich przez organizacje oświatowe polskie.

Zbiórka powinna mieć charakter najzupełniej dobrowolny, przy czym składki młodzieży szkolnej nie mogą przekraczać norm zastrzeżonych w okólniku Nr 80 z dnia 22 sierpnia 1936 r. (II P-5000/36) tj. 1 grosz od ucznia szkoły powszechnej i 25 gr. w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych.

Niezależnie od powyższego może być zorganizowana akcja wśród rodziców uczniów ściśle w myśl wskazań podanych w ust. B powołanego okólnika Nr 80 z 1936 r.

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych
Urząd Wojew. Śląski (Wydz. Ośw. Publ.)
Liceum Krzemienieckie

Minister
W. Świętosławski

2.

REGULAMIN

Kół Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 21 stycznia 1938 r.
(II W-551/38).

Podaję do wiadomości zatwierdzony przeze mnie Regulamin Kół Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża.

Załącznik.

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych,
Urząd Wojew. Śląski, Wydz. Ośw. Publ.,
Liceum Krzemienieckie.

Minister
W. Świętosławski

Załącznik do Nr II W-551/38.

REGULAMIN

Kół Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża

I. Cele Kół Młodzieży PCK.

1. Celem Kół Młodzieży PCK jest przygotowanie młodzieży do czynnej służby obywatelskiej w myśl hasła „Miłuj bliźniego".

2. Aby cel ten osiągnąć, organizacja Kół Młodzieży PCK umożliwia młodzieży poznanie, stosowanie i propagowanie zasad higieny, ładu i kultury życia codziennego w życiu osobistym i zbiorowym; zaprawia młodzież do obowiązku niesienia pomocy bliźniemu w każdej potrzebie, wyrabia w młodzieży poczucie konieczności służby dla otoczenia, dla szkoły i własnej Ojczyzny; ucząc ratownictwa i udzielania pomocy w nagłych wypadkach, przygotowuje do obrony kraju; ułatwia poznanie młodzieży innych krajów i wywołuje sympatię dla niej.

II. Organizacja Kół Młodzieży PCK.

3. Koła Młodzieży PCK. dzielą się na koła szkolne i na koła pozaszkolne.

4. Koła szkolne powstają na terenie szkoły powszechnej, średniej ogólnokształcącej i zawodowej z inicjatywy Dyrekcji i Kierownictw szkoły, nauczycieli, rodziców lub samej młodzieży szkolnej. Powstanie Koła wymaga zgody Dyrekcji lub Kierownictwa szkoły.

Do Koła szkolnego należeć może młodzież szkolna poczynając od klasy I-szej szkoły powszechnej.

O powstaniu Koła zawiadamia Dyrekcja lub Kierownictwo szkoły Zarząd Oddziału (Komisję Oddziałową Kół Młodzieży PCK.).

5. W skład Koła szkolnego wchodzi najmniej 5 uczniów (uczenic).

6. Po najmniej czteromiesięcznej owocnej pracy w kole, członkowie koła składają następujące przyrzeczenie: „Pragnę całym sercem służyć Bogu i Polsce w myśl hasła Czerwonego Krzyża: „Miłuj bliźniego".

7. Członkowie Szkolnego Koła Młodzieży PCK. przechodzą cztery stopnie, których nazwy określa instrukcja wykonawcza opracowana przez Komisję Główną Kół Młodzieży PCK.

8. Przejście członka Koła Młodzieży PCK. ze stopnia niższego na stopień wyższy odbywa się na zasadzie wykonanych prac, przewidzianych dla każdego stopnia.

9. Członkowie szkolnego Koła Młodzieży PCK. mają prawo nosić odznaki, ustanowione dla każdego ze stopni.

10. Członkowie Szkolnego Koła Młodzieży PCK. opłacają składki miesięczne zgodnie z obowiązującymi przepisami szkolnymi, na cele Kół Młodzieży PCK.

Zarząd Koła ma prawo zwalniać niezamożnych członków od opłat na rzecz Koła całkowicie lub częściowo.

Wszystkie wpływy pieniężne koła ze składek,

jak też wszelkich innych źródeł, służą zasadniczo na cele koła.

Dla zaznaczenia łączności organizacyjnej, każde koło wpłaca do Zarządu Oddziału (Komisji Oddziałowej Kół Młodzieży) 10% rocznych wpływów ze składek członkowskich na cele kół młodzieży PCK.

11. Koło Młodzieży może mieć swój proporzec.

12. Rozwiązanie Koła Młodzieży PCK. może nastąpić na zarządzenie Dyrekcji (Kierownictwa) szkoły lub władz organizacyjnych PCK., oraz na zasadzie uchwały zebrania ogólnego koła.

13. W razie likwidacji koła, wszystkie prowadzone przez koło książki i cały majątek koła powinien być przekazany za wiedzą Dyrekcji względnie Kierownictwa szkoły Zarządowi Oddziału PCK. (Komisji Oddziałowej Kół Młodzieży).

14. Zebranie ogólne członków koła odbywa się w miarę potrzeby, conajmniej jednak dwa razy do roku: na początku i przed końcem roku szkolnego.

Na zebraniu członków koła na początku roku szkolnego powinien być uchwalony plan działalności opracowany zasadniczo przez samą młodzież. Plan ten wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez Dyrektora względnie Kierownika szkoły. Na zebraniu przy końcu roku szkolnego powinno być złożone sprawozdanie z działalności za okres ubiegły.

15. Żeńska młodzież, która należy do Kół szkolnych Młodzieży PCK. i wchodzi w skład żeńskich hufców szkolnych pogłębia przez pracę w Kołach swoje umiejętności i sprawności w zakresie ratownictwa.

16. Wchodzącej w skład hufców szkolnych młodzieży męskiej i żeńskiej, która została zwolniona czasowo i częściowo od zajęć w hufcach, mogą być powierzone do wykonania zadania w Kole szkolnym Młodzieży PCK. po porozumieniu opiekuna Koła z komendantem (tką) hufca szkolnego.

17. Żeńskie hufce szkolne po porozumieniu komendantki hufca szkolnego z opiekunem koła szkolnego PCK. mogą korzystać z ewentualnie posiadanego sprzętu ratowniczego należącego do szkolnego koła PCK.

18. Zarząd Koła składa się z 3-ch osób: przewodniczącego, sekretarza i skarbnika. Zarząd wybierany jest w zasadzie na okres jednego roku i spełnia swe czynności do czasu wyboru nowego zarządu.

19. Koło młodzieży PCK. pozaszkolne powstaje z inicjatywy władz PCK., lub samej młodzieży. Koło pozaszkolne powinno liczyć co najmniej 10-ciu członków w wieku do lat 18-tu.

Koło pozaszkolne rozwiązuje się na mocy zarządzenia władz organizacyjnych PCK., lub na zasadzie uchwały zebrania ogólnego koła

20. O powstaniu koła pozaszkolnego opiekun zawiadamia Zarząd Oddziału (Komisję Oddziałową Kół Młodzieży), celem uzyskania zatwierdzenia koła.

21. Członkowie Koła pozaszkolnego przechodzą dwa stopnie, których nazwy określa instrukcja wykonawcza, opracowana przez Komisję Główną Kół Młodzieży PCK.

Członkowie, którzy nie przeszli dwóch pierwszych stopni w kołach szkolnych, powinni przejść przysposobienie w dziedzinie higieny.

W stosunku do kół pozaszkolnych mają zastosowanie przepisy punktów: 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15.

III. Opiekun Koła Młodzieży PCK.

22. Każde szkolne koło młodzieży PCK. ma swego opiekuna, wyznaczonego przez kierownika (dyrektora) szkoły spośród nauczycieli lub osób bezpośrednio związanych ze szkołą.

Opiekuna dla koła pozaszkolnego wyznacza Zarząd Oddziału (Komisja Oddziałowa Kół Młodzieży).

23. Opiekun Koła Młodzieży PCK.:

a) sprawuje opiekę i kontrolę nad kołem,

b) czuwa, aby działalność koła była zgodna z ideologią PCK., niniejszym regulaminem, oraz zarządzeniami władz szkolnych,

c) bierze udział w zebraniach koła i zarządu koła,

d) ma prawo zawieszania uchwał koła i zarządu koła, a także wykluczania członków koła,

e) sprawdza zakres wiadomości i sprawności poszczególnych członków i na tej podstawie decyduje o przejściu ich do wyższego stopnia itp.,

f) współdziała z komendantem (tką) hufca szkolnego przy realizacji działalności Koła określonej w p. 16 i 17.

IV. Komisja Oddziałowa Kół Młodzieży PCK.

24. Zarząd Oddziału może zlecić opiekę i kontrolę nad Kołami Młodzieży PCK jednemu ze

swych członków, lub do tego celu utworzyć Komisję Oddziałową Kół Młodzieży PCK.

25. Komisja Oddziałowa Kół Młodzieży PCK. składa się z 3 do 5 członków, w tym przewodniczącego, którym jest osoba wyznaczona przez Zarząd Oddziału spośród członków tego Zarządu. Na pozostałych członków Komisji Zarząd Oddziału zaprasza osoby, pracujące nad wychowaniem młodzieży. Komisja Oddziałowa Kół Młodzieży wybiera spośród swoich członków zastępcę przewodniczącego i sekretarza.

Kadencja członków Komisji trwa dwa lata. Przewodniczący traci wcześniej swój mandat, o ile przestanie być członkiem Zarządu Oddziału.

26. Członkowie Komisji Oddziałowej, lub delegat Zarządu Oddziału, sprawujący opiekę nad kołami (p. 21) w porozumieniu z władzami szkolnymi odwiedzają koła na obszarze oddziału.

Osoby sprawujące z ramienia Komisji Oddziału lub Zarządu Oddziału opiekę nad szkolnym kołem, w czasie pobytu w szkole zgłaszają się przed przystąpieniem do swych czynności do dyrektora względnie kierownika szkoły. Spostrzeżenia swoje i uwagi o pracy kół szkolnych komunikują Dyrektorowi (Kierownikowi) szkoły.

27. Posiedzenia Komisji Oddziałowej Kół Młodzieży odbywają się stosownie do potrzeby, nie rzadziej jednak, niż raz na miesiąc.

Na posiedzenia Komisji powinien być zapraszany przedstawiciel właściwej władzy szkolnej (inspektor szkolny).

V. Komisja Okręgowa Kół Młodzieży PCK.

28. Na terenie Okręgu PCK. powołuje się Komisję Okręgową Kół Młodzieży PCK. dla sprawowania nadzoru i kontroli nad działalnością Kół Młodzieży PCK. i Komisji Oddziałowych.

29. Komisja Okręgowa składa się z 3-ch członków Rady Okręgowej, 1 członka Zarządu Okręgu PCK. i delegatów odnośnych kuratorów okręgów szkolnych, po jednym od każdego z nich. Osoby te spośród siebie wybierają przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego i sekretarza. Prezydium ma prawo zaprosić do Komisji 2 do 3 osób interesujących się zagadnieniami młodzieżowymi.

Kadencja członków Komisji i jego prezydium trwa trzy lata.

30. Posiedzenia Komisji Okręgowej odbywają się przynajmniej raz na miesiąc.

31. Członkowie Komisji Okręgowej i fachowi instruktorzy Kół Młodzieży PCK. odwiedzają Komisje Oddziałowe, a także w porozumieniu z władzami szkolnymi — Koła Młodzieży PCK. Pracę ich na terenie szkół normuje ustęp drugi § 23.

VI. Komisja Główna Kół Młodzieży PCK.

32. Naczelne kierownictwo organizacji Kół Młodzieży PCK. sprawuje Zarząd Główny PCK. przez Komisję Główną Kół Młodzieży PCK.

33. W skład Komisji Gł. Kół Mł. PCK. wchodzą:

a) przewodniczący Komisyj Okręgowych Kół Mł. PCK.,

b) osoby wybrane przez Radę Główną spośród jej członków w liczbie 5-ciu,

c) delegat Zarządu Głównego PCK.,

d) przedstawiciel Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Osoby wymienione w pkt. b) są wybierane na trzy lata.

Osoby wymienione w pkt. a), b), c) — tracą swe mandaty w Komisji Głównej Kół Młodzieży PCK., przestając być członkami Komisyj Okręgowych, względnie Rady Głównej lub Zarządu Głównego PCK.

34. Prezydium Komisji Głównej Kół Młodzieży składa się z 5 osób:

a) 4 osób wybieranych przez Komisję spośród swych członków zamieszkałych w Warszawie,

b) delegata Zarządu Głównego PCK. (pkt. 30-c).

Spośród tych osób Komisja Główna wybiera przewodniczącego, 2-ch wiceprzewodniczących i sekretarza.

Prezydium Komisji Głównej wybierane jest na trzy lata.

35. Posiedzenia Komisji Głównej zwoływane są przynajmniej dwa razy do roku, a to na początku i przed zakończeniem roku szkolnego.

Prezydium Komisji Głównej jest organem stałym, zbiera się w miarę potrzeby, a przynajmniej raz na miesiąc.

36. Przewodniczący Komisji Głównej oraz osoby przezeń delegowane odwiedzają Komisje Okręgowe, Oddziałowe, a także w porozumieniu z władzami szkolnymi — Koła Młodzieży PCK. Pracę ich na terenie szkół normuje ustęp drugi § 23.

VII. Przepisy przejściowe.

37. Po wejściu w życie niniejszego regulaminu, wszyscy członkowie Kół Młodzieży PCK. powin-

ni być zaliczeni przez opiekunów kół w okresie 6-ciu miesięcy do odpowiednich stopni, z uwzględnieniem okresu czasu ich pracy w kole oraz wykazywanych przez nich sprawności.

W tymże czasie powinna być przeprowadzona reorganizacja Komisji Oddziałowych, Okręgowych, oraz Komisji Głównej Kół Młodzieży, na zasadach przepisów niniejszego regulaminu

38. Dla wykonania poszczególnych przepisów niniejszego regulaminu wydane będą przez Komisję Główną Kół Młodzieży PCK. w miarę potrzeby instrukcje wykonawcze.

3.

ZWALNIANIE MŁODZIEŻY SZKOLNEJ OD NAUKI W CZASIE TRWANIA MROZÓW

Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 stycznia 1938 r. (II W-110/38)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z r. 1938 Nr 1, poz. 10).

Chcąc należycie ochronić dzieci i młodzież szkolną od następstw zbyt silnego mrozu w czasie trwania nauki szkolnej, upoważniam Dyrekcje i Kierownictwa szkół, w przypadku niskiej temperatury zewnętrznej (poniżej — 15° C) albo wyjątkowo niekorzystnych warunków atmosferycznych (wielkie opady śnieżne, duże nasilenie wiatrów nawet przy temperaturze wyższej niż — 15° C):

1. do zwalniania od uczęszczania do szkoły dzieci mieszkających daleko od szkoły, szczególniej młodszych, dla których przybywanie do szkoły połączone z dużym wysiłkiem i trudnościami może być niebezpieczne w czasie mrozów oraz dzieci nie posiadających dostatecznie ciepłej odzieży i obuwia;
2. do uznania za usprawiedliwioną nieobecność dzieci w szkole w przypadkach wyżej wymienionych;
3. do zamknięcia poszczególnych klas lub całej szkoły z powodu zbyt niskiej temperatury, poniżej — 15° C, niesprzyjających warunków atmosferycznych, albo niemożności dostatecznego ogrzania pomieszczeń szkolnych (poniżej + 10° C).

Ocenę niskiej temperatury zewnetrznej mogącej oddziałać zgubnie na młodzież należy opierać nie tylko na termometrze lecz również uzależnić od opadów śnieżnych i nasilenia wiatrów, od odległości, z jakiej dzieci muszą iść do szkoły i wracać do domu, od stanu dróg i środków komunikacyjnych oraz od ilości czasu potrzebnego na przybycie do szkoły oraz na powrót do domu. Warunki bytowania dzieci, stopień zaopatrzenia w ciepłą odzież i obuwie, stan odżywienia powinny być również wzięte pod uwagę. Przy niedogrzaniu klas do normalnej ciepłoty (+ 15°C) należy robić przerwy w lekcji i polecać młodzieży wykonywanie zabiegów ruchowych. Należy również czuwać nad tym, by młodzież wychodząc ze szkoły podczas silnych mrozów należycie zabezpieczała się przed zimnem (staranne zapinanie płaszczy, podnoszenie kołnierzy itp.).

Częściowe lub całkowite zamknięcie szkoły nie może być połączone z przerwaniem dożywiania dzieci, które się zgłoszą.

W każdym poszczególnym przypadku należy zawiadomić bezpośrednie szkolne władze przełożone o zamknięciu klasy lub szkoły z podaniem daty zamknięcia wraz z należytym uzasadnieniem.

W związku z wydaniem niniejszego okólnika przestaje obowiązywać okólnik z dnia 30 stycznia 1922 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1922 r. Nr 6, poz. 57).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
W. Świętosławski

4.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 26 stycznia 1938 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o zmianie przepisów, dotyczących egzaminu na czeladnika

(Przedruk z Dziennika Ustaw Rzpltej r. 1938 nr 7 z dnia 5 lutego, poz. 43).

Na podstawie art. 157 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) zarządzam co następuje:

§ 1. Każda z komisyj egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 153 ust. 3 prawa przemysłowego, składa się z przewodniczącego i przynajmniej trzech członków, w tym jednego delegata,

wyznaczonego przez kuratorium właściwego okręgu szkolnego.

§ 2. Regulamin egzaminacyjny, przewidziany w art. 154 ust. 2 prawa przemysłowego, powinien zawierać przepis o posiadaniu przez kandydata elementarnych umiejętności czytania i pisania po polsku oraz rachowania i rysowania w granicach potrzeb danego zawodu. Szczegółowa instrukcja, wydana przez władzę szkolną, określać będzie skalę wymagań powyższych umiejętności.

Postępowanie komisji egzaminacyjnej, sposób egzaminowania i taksy egzaminacyjne ustala się regulaminami egzaminacyjnymi, które wydaje izba rzemieślnicza, a zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka.

§ 3. Podanie o dopuszczenie do egzaminu przewidziane w art. 155 ust. 1 prawa przemysłowego wnosi terminator (lub pomocnik) do izby rzemieślniczej. Do podania należy dołączyć świadectwo ukończenia nauki lub też świadectwo, stwierdzające przebyty czas nauki w rzemiośle, oraz zaświadczenie właściwej władzy szkolnej stwierdzające, że w miejscowości, w której terminator odbywał naukę rzemiosła, nie było w okresie czasu odbywania terminu publicznej szkoły dokształcającej zawodowej, bądź zaświadczenie tejże władzy szkolnej, że terminator z powodu braku miejsca nie mógł uczęszczać do publicznej szkoły dokształcającej zawodowej w miejscowości, w której odbywał naukę, bądź wreszcie zaświadczenie wojewody, a w m. st. Warszawie — Komisarza Rządu, wydane po wysłuchaniu władzy szkolnej, że terminator z innej uzasadnionej przyczyny nie może okazać świadectwa szkolnego z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej.

§ 4. Przepisy rozporządzenia niniejszego odnoszą się do terminatorów, którzy nie mogą okazać świadectwa szkolnego z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej z powodu braku takiej szkoły lub z powodu niemożności uczęszczania do niej dla braku miejsca albo z innej uzasadnionej przyczyny w miejscowości, w której terminator odbywał naukę rzemiosła.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i traci moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 1938 r.

Minister Przemysłu i Handlu
Antoni Roman

5.

NADZÓR I OPIEKA NAD P. W. ŻEŃSKIM

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa, dnia 17 lutego 1938 r.
Nr II W-1619/38.

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Lwowskiego
we Lwowie.

Ministerstwo W. R. i O. P. zawiadamia, że P. Dr. Szaynokowa Wanda od dnia 1 lutego 1938 r. objęła nadzór i opiekę nad p. w. żeńskim w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych w charakterze p. o. ministerialnego wizytatora szkół.

Dyrektor Departamentu
Dr M. Pollak

6.

PAŃSTWOWE KOMISJE EGZAMINACYJNE DLA EKSTERNÓW PRZY W. K. N.

Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 4 lutego 1938 r. Nr II-P-403/38 zamianowało na podstawie § 11 statutu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich (Dz. U. Min. W. R. i O. P. z r. 1928 nr 9. poz. 153), Przewodniczącymi Komisji Egzaminacyjnej dla eksternów przy Wyższym Kursie Nauczycielskim we Lwowie na okres trzechlecia tj. od 1 stycznia 1938 do 31 grudnia 1940:

P. Piątkowskiego Mieczysława, p. o. naczelnika Wydziału Kuratorium O. S. L.

P. Dra Ziemnowicza Mieczysława, p. o. naczelnika Wydziału Kuratorium O. S. L.

P. Dworskiego Stanisława, wizytatora szkół w Kuratorium O. S. L.

P. Halibeja Stanisława, wizytatora szkół w Kuratorium O. S. L.

P. Jaworską Marię, wizytatorkę szkół w Kuratorium O. S. L.

P. Matuszkiewicza Władysława, wizytatora szkół w Kuratorium O. S. L.

Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 4 lutego 1938 r. m. II-P-403/38 zamianowało na podstawie § 29 Regulaminu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich (Dz. U. Min. W. R. i O. P. z r. 1928 nr 9. poz. 154), Członkami

Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla eksternów przy Wyższym Kursie Nauczycielskim we Lwowie na okres trzyletni tj. od dnia 1 stycznia 1938 do 31 grudnia 1940 r. z zakresu:

przedmiotów pedagogicznych: p. Dra Ziemnowicza Mieczysława, p. o. naczelnika Wydziału Kuratorium O. S. L., p. Dra Dąbrowskiego Piotra, profesora Państw. Pedagogium;

nauki o Polsce współczesnej: p. Dra Tyszkowskiego Kazimierza, docenta U. J. K.

języka polskiego: p. Dr Chmielowcową Janinę, nauczycielkę Państw. Gimnazjum, p. Dra Gucwę Franciszka, dyrektora Państw. Liceum Pedag., p. Laskowskiego Franciszka, profesora Państw. Gimnazjum, p. Mgr Zaczka Adama, nauczyciela Państw. Liceum Pedag.;

języka ruskiego: ks. Dra Zaleskiego Michała, kierownika Filii Państw. Gimnazjum, p. Dra Kisielewskiego Konstantego, profesora Państw. Gimnazjum;

języka niemieckiego: p. Holzera Gwidona, profesora Państw. Gimnazjum, p. Sandla Jakuba, nauczyciela Państw. Gimnazjum;

historii: p. Przeździeckiego Stanisława, p. o. dyrektora Państw. Gimnazjum, p. Dr Porębską Irenę, profesora Państw. Gimnazjum;

biologii: p. Dra Golańskiego Kazimierza, profesora Państw. Gimnazjum, p. Kosińskiego Mieczysława, profesora Państw. Gimnazjum;

fizyki i chemii: p. Dra Cegielskiego Romana, nauczyciela Państw. Liceum Pedag., p. Trzcińskiego Władysława, profesora Państw. Gimnazjum;

matematyki: p. Lewickiego Wincentego, nauczyciela Państw. Liceum Pedag., p. Lichtenberga Władysława, profesora Państw. Szkoły Ekon.-Handl.;

rysunku: p. Chudzikowską Józefę, nauczycielkę Państw. Liceum Pedagog., p. Łotockiego Kazimierza, nauczyciela Państw. Liceum Pedagog.;

zajęć praktycznych: p. Madydę Franciszka, nauczyciela Państw. Gimnazjum, p. Zgodzińskiego Władysława, nauczyciela Państw. Liceum Pedagog.;

robót kobiecych: p. Rudzińską Marię, instruktorkę robót kobiecych, p. Włodkównę Stanisławę, nauczycielkę Państw. Gimnazjum;

śpiewu: p. Adamczaka Walentego, nauczyciela Państw. Liceum Pedagog., p. Kozietulskiego Czesława, profesora Państw. Liceum Pedagog.;

wychowania fizycznego: p. Burdową Janinę, instruktorkę wychowania fizyczn., p. Dąbrowskiego Bożydara, instruktora wychowania fizyczn., p. Jurkowską Ludmiłę, instruktorkę wychowania fizyczn., p. Rzepkę Antoniego, nauczyciela Państw. Liceum Pedagog.;

gospodarstwa domowego: p. Bielińską Zofię, nauczycielkę Państw. Szkoły Zawodowej, p. Wisłocką Janinę, nauczycielkę Państwowej Szkoły Zawodowej.

7.

SKŁAD KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

dla kandydatów na stanowiska urzędnicze II i III kategorii w państwowej służbie administracyjnej

Na zasadzie § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16-go stycznia 1925 r. o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska II kategorii w państwowej służbie administracyjnej (Dz. U. R. P. Nr. 16 poz. 103) Ministerstwo W. R. i O. P. ustanowiło na czas do 31 grudnia 1939 r. następujący skład Komisji Egzaminacyjnej, utworzonej przy Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego we Lwowie rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 20 maja 1932 r. (Dz. U. M. W. R. i O. P. Nr. 5. poz. 50):

Przewodniczący: Marian Galasiewicz, radca KOS Lwowskiego.

Zastępcy przewodniczącego: Antoni Sajewicz, radca KOS Lwowskiego,

Stanisław Lasiota, radca KOS Lwowskiego.

Komisarze: Tomasz Humelicz, radca KOS Lwowskiego,

Józef Orłowski, wizytator szkół w KOS Lwowskiego,

Mieczysław Piątkowski, wizytator szkół w KOS Lwowskiego,

Stanisław Kuziński, kierownik sekretariatu Politechniki Lwów,

dr Józef Krauss, referendarz Uniwersytetu J. K. Lwów,

Stanisław Borusiewicz, kwestor i p. o. kier. sekr. Akad. Medycyny Weterynaryjnej,

Bronisław Gajdacz, referendarz KOS Lwowskiego,

dr Jerzy Zarzycki, referendarz KOS Lwowskiego,

Aleksander Brandstätter, podreferendarz KOS Lwowskiego,

Mieczysław Markl, podreferendarz KOS Lwowskiego,

Kamila Streerówna, podreferendarz KOS Lwowskiego.

Jednocześnie Ministerstwo przyjmuje do wiadomości ustanowienie Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na stanowiska III kat. w państwowej służbie administracyjnej na czas do 31 grudnia 1939 r. w składzie:

Przewodniczący: Marian Galasiewicz, Radca KOS Lwowskiego,

Zastępcy przewodniczącego: Antoni Sajewicz, radca KOS Lwowskiego,

Stanisław Lasiota, radca KOS Lwowskiego.

Komisarze: Tomasz Humelicz,

Stanisław Kuziński, kierownik sekr. Polit. Lwowskiej,

dr Józef Krauss, referendarz Uniwer. J. K. Lwów,

Stanisław Borusiewicz, kwestor i p. o. kier. sekr. Akad. Med. Weterynaryjnej,

Bronisław Gajdacz, referendarz KOS Lwowskiego,

Jan Skurski, podreferendarz KOS Lwowskiego,

Feliks Koralewicz, podreferendarz KOS Lwowskiego,

Stanisław Wojnarowski, p. o. podref. w KOS Lwowsk.

Tadeusz Grochowalski, sekretarz admin. KOS Lwowsk.

Helena Tyszkowska, st. rejestrator KOS Lwowsk.

Józef Oleksa, st. rejestrator KOS Lwowsk.

8.

AWANS AUTOMATYCZNY NAUCZYCIELI

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 5 lutego 1938 r.
B. P.-691/38.

Celem jednolitego uregulowania sprawy awansu automatycznego nauczycieli Ministerstwo W. R. i O. P. podaje zasady, jakimi należy kierować się przy posunięciach nauczycieli do wyższych grup uposażenia na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781).

Na podstawie przepisów Dz. I rozdz. 3 cyt. rozporządzenia awansują wszyscy nauczyciele, którzy zostali mianowani po dniu 1 lutego 1934 r. oraz ci, którzy na skutek przeszeregowania w dniu 1 lutego 1934 r. przeszli do grupy wyższej lub cyfrowo odpowiadającej grupie posiadanej w dniu 1 stycznia 1934 r.

Na podstawie przepisów Dz. I rozdz. 3 omawianego rozporządzenia awansują również wszyscy nauczyciele, którzy wprawdzie w dniu 1 lutego 1934 r. zostali przeszeregowani do grupy cyfrowo niższej od posiadanej w dniu 1 stycznia 1934 r. ale po dniu 1 lutego 1934 r. uzyskali kwalifikacje zawodowe lub dodatkowe, ukończyli studia wyższe, odzyskali — przez przywrócenie — prawa nabyte poprzednią służbą lub przeszli do szkół innego typu, jeśli okoliczności te mają wpływ na przejście nauczyciela do innej kategorii awansujących, dla której określony jest inny porządek czasowy przechodzenia do wyższych grup uposażenia.

Przykład: Nauczyciel szkoły powsz. rozpoczął służbę nauczycielską w dniu 16 października 1927 r. i w dniu 1 stycznia 1934 r. otrzymał IX-tą grupę uposażenia. W dniu 1 lutego 1934 r. został przeszeregowany do grupy X (dziesiątej) wobec czego nauczyciel ten, jako odpowiadający warunkom § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. poz. 781 Dz. Ust. winien był zgodnie z postanowieniami § 49 cyt. rozpo-

rządzenia przejść, przy niezmienionych warunkach, do grupy IX po 10 latach służby, tj. dnia 1 stycznia 1938 r. W dniu 23 lutego 1934 r. nauczyciel ten otrzymał świadectwo z ukończenia Państw. Wyższego Kursu Naucz. wskutek czego przeszedł do kategorii nauczycieli objętych § 16 omawianego rozporządzenia i według postanowień tego właśnie paragrafu należy oceniać terminy jego dalszego awansu. Nauczyciel ten otrzymać powinien IX grupę uposażenia po 6-ciu latach służby tj. w dniu 1 stycznia 1935 r. a nie po 9 latach (§ 50).

Równocześnie Ministerstwo uchyla na przyszłość okólnik Nr 75 z dnia 31 sierpnia 1935 r. (BP-16790/35) w sprawie awansu automatycznego nauczycieli.

Okólnik Nr 10 z dnia 19 stycznia 1935 r. (BP-24844/34) dotyczący awansu automatycznego nauczycieli pozostaje nadal w mocy i ma w całości zastosowanie zarówno do nauczycieli, którzy wstąpili na służbę przed jak i po dacie 1 lutego 1934 r., co zostało wyjaśnione pismem Ministerstwa z dnia 30 września 1937 r. Nr BP-18623/37.

Dyrektor Biura Personalnego
W. Przybyłowicz, w. r.

9.

WYMIAR GODZIN NAUCZANIA

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa, dnia 26 stycznia 1938 r.
Nr BP-143/38.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Lwowskiego
we Lwowie

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że prefektom publicznych szkół powszechnych specjalnych należy od obowiązującego ich wymiaru godzin nauczania (28 tygodniowo) odliczać 6 godzin na zajęcia duszpasterskie, związane z praktykami religijnymi uczniów, analogicznie do zasady, wyrażonej w § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z 10 sierpnia 1937 r. o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 316) *).

Dyrektor Biura Personalnego
W. Przybyłowicz

10.

ZWOLNIENIE SAMOCHODU SZKOLNEGO OD PODATKU DROGOWEGO

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 24 stycznia 1938 r.
Nr II. S. 11941/37.

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Pomorskiego
w Toruniu

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca podanie Dyrekcji Państwowego Gimnazjum w Tczewie w sprawie zwolnienia samochodu szkolnego od opłat na fundusz drogowy z uwagą, że podanie w tej sprawie należy wnieść z powołaniem się na okólnik Ministerstwa Komunikacji z dn. 23. VIII. 1937 r. Nr OP. VII-32-P-33/37 do Urzędu Wojewódzkiego. W podaniu należy zaznaczyć, że samochód służy

*) Zob. „Dziennik Urzędowy“ K. O. S. L. r. 1937, str. 518.

do bezpłatnego szkolenia młodzieży za zwrotem kosztów paliwa. Do podania powinno być dołączone zaświadczenie odnośnego Starostwa o analogicznej treści.

Dyrektor Departamentu
Dr. M. Pollak

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO
W Warszawie, dnia 24 stycznia 1938 r.
Nr II. S. 11941/37.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Lwowskiego
we Lwowie

do wiadomości.

Dyrektor Departamentu
Dr. M. Pollak

11.

PODPISYWANIE ŚWIADECTW

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa, dnia 21 grudnia 1937 r.
Nr III P-7588/37.

Do czasu wydania zarządzenia o szkołach zbiorczych, Ministerstwo wyjaśnia, że świadectwa roczne i półroczne dla szkół zawodowych nowego ustroju mogą być podpisywane w zastępstwie dyrektora przez nauczycieli, którym zostało powierzone kierownictwo administracyjne i pedagogiczne nad tymi szkołami.

Dyrektor Departamentu
Jan Firewicz

Otrzymują.
Kuratoria Okręgów Szkolnych
Urząd Wojew. Śląski, Wydz. Ośw. Publ.
Liceum Krzemienieckie.

12.

PRZYSPOSOBIENIE MŁODZIEŻY SZKOLNEJ DO OBRONY KRAJU

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
WE LWOWIE
Dnia 5 marca 1938 r.
Nr 6.

Przysposobienie młodzieży szkolnej do obrony kraju jest głównym, naczelnym zadaniem dzisiejszej szkoły. Nie wystarczy więc otoczyć opieką hufce szkolne p. w., zapewnić im możliwie najlepsze warunki pracy — trzeba nadto w całokształcie wychowawczej pracy dążyć do wytworzenia prawdziwego zrozumienia i docenienia idei obronności, do wyrobienia w wychowankach odpowiedniej moralnej postawy. W nauczaniu, w realizowaniu programów poszczególnych przedmiotów należy podkreślać i uwydatniać te wszystkie zagadnienia, które bezpośrednio czy choćby pośrednio wiążą się z obronnością kraju.

PP. Dyrektorzy i Kierownicy szkół średnich, zarówno ogólnokształcących, jak i zawodowych, zechcą jedno z najbliższych posiedzeń Rad Pedagogicznych poświęcić dokładnemu omówieniu sprawozdania miejscowego komendanta z prac hufca p. w., jak i przedyskutowaniu programu realizowania na terenie Zakładu całokształtu prac związanych z zagadnieniem przysposobienia młodzieży do obrony kraju. Pomocnymi mogą być w tym względzie materiały, zawarte w szeregu cennych artykułów ogłoszonych w wydawanym przez Ministerstwo W. R. i O. P. czasopiśmie „Oświata i Wychowanie" z r. 1937 zesz. 9/10.

Zadaniu przysposobienia młodzieży do obrony kraju zechcą PP. Dyrektorzy, Kierownicy i wszyscy członkowie Rad Pedagogicznych poświęcać stale baczną uwagę, obserwować i śledzić wyniki prac na tym odcinku, zamykając je z końcem roku szkolnego w osobnym sprawozdaniu Dyrekcji, które należy nadesłać do Kuratorium.

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr. Tadeusz Kupczyński

13.

NISZCZENIE MIENIA KOLEJOWEGO PRZEZ DZIECI

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
WE LWOWIE
Dnia 29 stycznia 1938 r.
Nr I. 1473/38.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdza stały wzrost uszkodzeń mienia kolejowego, spowodowanych przez dzieci, bawiące się w pobliżu linii kolejowych. W związku z tym Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 13 stycznia 1938 r. nr II. W-10881/37 zaleciło przypomnieć nauczycielstwu szkół powszechnych wydane w tej sprawie okólniki z dnia 6 czerwca 1930 r. nr II. 12995/30 (Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. z r. 1930 poz. 125 *) oraz z dnia 27 marca 1936 r. nr II. p. 944/36 (Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. z 1936 r. poz. 40 **).

Okólniki te podkreślają konieczność uświadamiania młodzieży o szkodliwości i niebezpieczeństwie niszczenia mienia kolejowego oraz zwracają uwagę na potrzebę poszanowania dobra publicznego. Akcja w tym kierunku powinna być prowadzona stale i konsekwentnie i nie może się ograniczyć do jednorazowego przeciwdziałania.

Sprawą powyższą nauczycielstwo powinno zainteresować również Koła rodzicielskie i zachęcić do współdziałania ze szkołą w zwalczaniu tego, często nieświadomego szkodnictwa.

Otrzymują:
Inspektoraty Szkolne i Publiczne Szkoły Powszechne w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr. T. Kupczyński

14.

TERMINY MIANOWAŃ NA STANOWISKA PUBLICZNO-PRAWNE

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
WE LWOWIE
Dnia 22 lutego 1938 r.
Nr BP-30643/37.

Ministerstwo Skarbu zwróciło uwagę na to, że zawiązywanie stosunku służbowego o charakterze publiczno-prawnym nie z pierwszym dniem kalendarzowego miesiąca powoduje rozliczne trudności, związane z obliczaniem, należnym Państwowemu Zakładowi Emerytalnemu składek emerytalnych oraz z zaliczaniem do wysługi emerytalnej części miesiąca, w którym nastąpiło mianowanie.

Z uwagi na to, w związku z zarządzeniami Prezydium Rady Ministrów z dn. 4 sierpnia 1937 r. Nr. 50-43/1 (okólnik Nr. 22) i Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 25. VIII. 1937 Nr. BP-19632/37 — przypominam okólnik Ku-

*) Dz. Urz. Kurat. nr 10 ex 1930 str. 541.
**) Dz. Urz. Kurat. nr 4 ex 1936 str. 185 i Dz. Urz. Kurat. nr 10 ex 1936 str. 671.

ratorium O. S. Lw. z dnia 14 marca 1935 r. Nr. BP-9438/35, zawierający zarządzenie co do mianowań tymczasowych nauczycieli, by termin, w którym ma nastąpić objęcie służby przez mianowanie na stanowisko publicznoprawne, zbiegał się z pierwszym dniem kalendarzowego miesiąca, o ile względy służbowe nie będą wymagały natychmiastowego obsadzenia danego stanowiska.

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr. T. Kupczyński

15.

WIZYTATORZY NAUKI RELIGII RZYMSKOKATOLICKIEJ OBRZĄDKU ŁACIŃSKIEGO

Kuratorium O. S. L. podaje do wiadomości, że Ordynariat Metropolitalny obrządku łacińskiego we Lwowie zamianował na najbliższy okres trzechletni następujących wizytatorów do nadzorowania nauki religii rzymskokatolickiej obrządku łacińskiego w szkołach średnich, zawodowych, powszechnych i zawodowo-dokształcających na terenie archidiecezji lwowskiej:

Ks. Kazimierz Dziurzyński, scholastyk Kapituły Metrop. łać. na wszystkie szkoły średnie, zawodowe i powszechne i zawodowo-dokształcające w archidiecezji lwowskiej z prawami wizytatora diecezjalnego.

Ks. Dr. Zygmunt Bielawski, em. profesor U. J. K., dla Państw. Liceum pedagogicznego męskiego i żeńskiego, Państwowego gimnazjum im. A. Asnyka, Państwowego Seminarium Ochroniarskiego im. St. Jachowicza i Pryw. Seminarium Ochroniarskiego im. B. Prusa we Lwowie.

Ks. Walenty Dubiel, proboszcz kościoła św. Antoniego, dla szkół powszechnych: im. św. Antoniego m. i ż. Głuchoniemych, św. Mikołaja, w Krzywczycach i Pryw. szkole Handlowej T. S. H. przy ul. Franciszkańskiej we Lwowie, Zimorowicza m. i ż.

Ks. Dr. Adam Gerstmann, prof. U. J. K. dla Państw. Gimnazjum I. III. VI. XI. męskiego, Królowej Jadwigi żeńskiego, Pryw. Gimnazjum im. Z. Strzałkowskiej, Gimnazjum im. Słowackiego, Gimnazjum SS. Sercanek (Sacre Coeur) i Liceach przy tych gimnazjach, oraz w szkole powsz. im. Strzałkowskiej.

Ks. Dr. Franciszek Janicki, proboszcz przy kościele św. Mikołaja, dla szkół powszechnych im. Tańskiej, Św. Zofii m. i ż., Św. Kazimierza na Persenkówce, Państwowej Szkoły Technicznej, Szkoły Zawodowej dokształcającej Nr. 1, Prywatnego Gimnazjum i Liceum SS. Urszulanek, Pryw. Gimnazjum i Liceum Dra Jordana, Pryw. Szkoły Powszechnej Dra Niemca i Szkoły Ciemnych.

Ks. Edward Kiernik, proboszcz kościoła św. Marcina, dla Państwowego V Gimnazjum i Liceum, Szkół Powszechnych im. św. Marcina m. i ż. Isakowicza, na Zamarstynowie i Zniesieniu oraz w Hołosku.

Ks. Józef Lehmann, prof. gimnazjalny, dla Państw. Gimnazjum II. VII. VIII. IX. X. XII. i Liceach przy tych gimnazjach, oraz Pryw. gimn. dla dorosłych.

Ks. Władysław Matus, proboszcz przy kościele św. Elżbiety, dla szkół powszechnych im. Ks. Konarskiego m. i ż. Kolejowej, na Bogdanówce, Lewandówce i Sygniówce.

Ks. Jan Piwiński, prob. przy kościele N. P. M. Śnieżnej, dla Państwowego Gimnazjum Kupieckiego męskiego, Koedukacyjnego Liceum Handlowego, Państwowej Szkoły Ekonomiczno-Handlowej, Szkół Powszechnych im. Mickiewicza m. i ż. Piramowicza i Reja, Szkół zawodowo-dokształcających Nr. III i IV.

Ks. Wincenty Rokicki, proboszcz kościoła św. Anny, dla szkół powszechnych im. św. Anny m. i ż. Kościuszki, Kordeckiego m. i ż., Orzeszkowej, na Kleparowie i w szkole zawodowo-dokształcającej Nr. 2, Lenartowicza m. i ż. i pryw. gimnazjum P. Karp-Fuchsowej.

Ks. Mateusz Sokołowski, em. katecheta gimn., dla Prywatnego Gimn. i Liceum SS. Nazaretanek, Pryw. Gimnazjum i Liceum SS. Notre Dame, Państwowego Gimn. Kupieckiego żeńskiego, Państwowej Zawodowej Szkoły żeńskiej, Pryw. Gimn. Ewangelickiego, Szkoły powsz. im. M. Konopnickiej m. i ż. i Pryw. Szkoły Powszechnej ewangelickiej.

Ks. Dr. Gerard Szmyd, proboszcz przy kościele św. Marii Magdaleny, dla Państw. Gimn. i Liceum IV., Pryw. Gimnazjum i Liceum i szkoły powsz. Olgi Philippi-Żychowiczowej, Pryw. Gimn. XX. Salezjanów, Szkół powszechnych im. św. M. Magdaleny m. i ż. St. Żółkiewskiego,

miesz i ż., Sienkiewicza m. i ż., na Kulparkowie i Pryw. Szkoły SS. Opatrzności, oraz pryw. szkoły powsz. Milskiej-Makowieckiej.

Ks. Dr. Albin Warszylewicz, kanonik Kapituły Metrop. obrz. łać. dla Pryw. Gimnazjum i Szkoły Powszechnej SS. Benedyktynek łać., Państwowej Szkoły Powszechnej im. Staszica m. i ż. i Pryw. Szkoły Powsz. św. Józefa.

Nadto na prowincji Ks. Ks. Dziekani dla wszystkich szkół na terenie swoich dekanatów.

16.

PAŃSTWOWE KOMISJE EGZAMINACYJNE

dla nauczycieli zdających egzamin praktyczny

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. nr. 28, poz. 258) oraz w myśl § 3 zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 grudnia 1928 r. Nr I-7702/28 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1929 nr. 1, poz. 3), zawierającego przepisy o egzaminie praktycznym na nauczycieli publicznych szkół powszechnych, Pan Kurator Okręgu Szkolnego zamianował na okres czasu od 1 stycznia 1938 do końca grudnia 1940 następujące Państwowe Komisje Egzaminacyjne dla nauczycieli zdających egzamin praktyczny:

Województwo Lwowskie.

Państwowa Komisja w Krośnie — Prezes: p. Sożyński Rudolf, p. o. dyrektora Państw. Liceum Pedagog. w Krośnie, zastępcy: p. Beck Julian, inspektor szkolny w Krośnie, Bartkowski Michał, p. o. inspektora szkolnego w Sanoku. — Członkowie: PP. Bardan Michał, p. o. kierownika szkoły powsz. w Hłudnie, Dr Bezuszko Włodzimierz, kierownik szkoły ćwiczeń w Krośnie, Bischówna Eleonora, kierowniczka szkoły powsz. w Lesku, Błaszczekówna Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Brzozowie, Bogdański Leonard, kierownik szkoły powsz. w Jaśliskach, Dziduszko Władysław, kierownik szkoły powsz. w Ustrzykach Dolnych, Foltak Teodor, nauczyciel Państw. Liceum Pedagog. w Krośnie, Gołębiowski Jan, podinspektor szkolny w Sanoku, Gonet Franciszek, nauczyciel szkoły powsz. w Krośnie, Graf Tadeusz, podinspektor szkolny w Krośnie, Haduch Leon, kierownik szkoły powsz. w Sanoku, Jabłoński Piotr, profesor Państw. Liceum Pedagog. w Krośnie, Kozioł Andrzej, kierownik szkoły powsz. w Korczynie, Krauz Henryk, kierownik szkoły powsz. w Jasienicy, Krechowicz Teofil, kierownik szkoły powsz. w Lesku, Kreowski Władysław, kierownik szkoły powsz. w Sanoku, Kubit Jan, nauczyciel szkoły powsz. w Krośnie, Kulczycka Halina, nauczycielka szkoły powsz. w Sanoku, Kuliżanka Helena, nauczycielka szkoły powsz. w Krośnie, Lenart Jan, nauczyciel szkoły ćwiczeń w Krośnie, Leń Franciszek, podinspektor szkolny w Sanoku, Niedzielska Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Krośnie, Nowak Karol, kierownik szkoły powsz. w Zagórzu, Sokołowski Jan, p. o. dyrektora Państw. Liceum Pedag. w Brzozowie, Stanek Walenty, kierownik szkoły powsz. w Krośnie, Stelczykówna Kazimiera, kierowniczka szkoły powsz. w Sanoku, Szajna Józef, kierownik szkoły powsz. w Dukli, Wierdakówna Maria, nauczycielka szkoły powsz. w Krośnie, Wojnarówna Monika, kierowniczka szkoły powsz. w Dynowie, Zych Franciszek, profesor Państw. Liceum Pedagog. w Krośnie.

Państwowa Komisja we Lwowie — Prezes: p. Dr Gucwa Franciszek, dyrektor Państw. Liceum Pedagog. we Lwowie, zastępcy: p. Furmankiewicz Wawrzyniec, inspektor szkolny we Lwowie, p. Gerlach Jan, p. o. inspektora szkolnego we Lwowie, p. Rudnicki Stanisław, p. o. inspektora szkolnego w Gródku Jagiell. — Członkowie: PP. Balicki Stefan, podinspektor szkolny we Lwowie, Beń Bazyli, kierownik szkoły powsz. we Lwowie, Bieniarz Kajetan, nauczyciel szkoły powsz. w Sądowej Wiszni, Bonczar Józef, podinspektor szkolny we Lwowie, Byttnar Jan, p. o. kierownika szkoły powsz. w Wielkich Oczach, Mgr Chirowski Władysław, nauczyciel szkoły powsz. we Lwowie, Chruściel Stanisław, kierownik szkoły ćwiczeń Państw. Liceum Pedagog. we Lwowie, Czyżewicz Roman, kierownik szkoły powsz. w Brzuchowicach, Dr Delawski Marian, podinspektor szkolny we Lwowie, Dębicki Wiktor, nauczyciel szkoły powsz. w Żółkwi, Drohomirecki Piotr, kierownik szkoły powsz. w Obroszynie, Dulębowski Adam, podinspektor szkolny we Lwowie, Dziedzic Błażej, podinspektor szkolny w Gródku Jagiellońskim, Fiszer Franciszek, kierownik szkoły powsz. w Kulikowie, Haass Bolesław, kierownik szkoły w Janowie, Jamioł Karol, kierownik szkoły powsz. we Lwowie, Jarosz Kazimierz, kierownik szkoły powsz. w Zimnej Wodzie, Józecki Piotr, kierownik szkoły

powsz. we Lwowie, Dr Konopnicki Jan, podinspektor szkolny w Gródku Jagiellońskim, Kopystyńska Stanisława, kierowniczka szkoły powsz. we Lwowie, Kostrzębski Jan, kierownik szkoły powsz. w Gródku Jagiellońskim, Kurek Dionizy, kierownik szkoły powsz. w Rudnikach, Lubczyński Józef, nauczyciel Państw. Pedagogium we Lwowie, Łuczkiewicz Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Żółkwi, Nawrocka Zofia, kierowniczka szkoły powsz. we Lwowie, Ohly Jan, podinspektor szkolny we Lwowie, Opałek Mieczysław, kierownik szkoły powsz. we Lwowie, Orłowski Kazimierz, kierowszkoły powsz. w Jaworowie, Pietruszka Zdzisław, kierownik szkoły powsz. we Lwowie, Płońska Janina, nauczycielka szkoły powsz. w Kulikowie, Pokiziak Maria, nauczycielka Państw. Liceum Pedagog. we Lwowie, Prokopowiczówna Helena, nauczycielka szkoły powsz. we Lwowie, Rzepecka Maria, nauczycielka szkoły powsz. we Lwowie, Szczurek Stefania, nauczycielka szkoły powsz. w Mościskach, Tota Władysław, nauczyciel szkoły powsz. w Bóbrce, Wajdowa Władysława, kierowniczka szkoły powsz. we Lwowie, Werchracka Olga, p. o. kierowniczka szkoły powsz. w Gródku Jagiellońskim, Węgrzyniak Józef, kierownik szkoły powsz. w Sądowej Wiszni, Wrubel Józef, nauczyciel szkoły powsz. w Mościskach, Wrublowa Kazimiera, p. o. kierowniczki szkoły powsz. w Mościskach, Zagórski Michał, kierownik szkoły powsz. w Mikołajowie, Zając Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Jaworowie.

Państwowa Komisja w Przemyślu — Prezes: p. Stipalówna Helena, p. o. przełożonej Państw. Gimnazjum w Przemyślu, zastępcy: p. Bem Mieczysław, inspektor szkolny w Przemyślu, p. Dziduszko Karol, inspektor szkolny w Jarosławiu. Członkowie PP.: Balcer Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Jarosławiu, Billik Tadeusz, kierownik szkoły powsz. w Krościenku, Chrzan Kazimierz, nauczyciel szkoły powsz. w Łańcucie, Ferenc Jan, kierownik szkoły powsz. w Niedadowej, Dr. Gilewicz Aleksander, podinspektor szkolny w Przemyślu, Graffówna Bronisława, nauczycielka szkoły powsz. w Przeworsku, Hałdys Michał, kierownik szkoły powsz w Przemyślu, Januszowa Michalina, kierowniczka szkoły powsz. w Przemyślu, Kamiński Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Skołoszowie, Karszniewicz Stefan, nauczyciel szkoły powsz. w Przemyślu, Mgr. Kaute Feliks, podinspektor szkolny w Jarosławiu, Keller Jan, nauczyciel szkoły powsz. w Przemyślu, Kiełtyczyna Ludwika, nauczycielka szkoły ćwiczeń w Przemyślu, Kirsch Marian, profesor Państw. Gimnazjum w Przemyślu, Koczocik Kazimierz, kierownik szkoły powsz. w Przeworsku, Kusiak Zygmunt, nauczyciel szkoły powsz. w Birczy, Lenart Władysław, kierownik szkoły powsz. w Chyrowie, Lewicka Kazimiera, nauczycielka szkoły ćwiczeń w Przemyślu, Ogrodnicki Karol, kierownik szkoły powsz. w Żołynii, Paradysz Jan, podinspektor szkolny w Przemyślu, Pilchówna Maria, kierowniczka szkoły powsz w Łańcucie, Rudawski Antoni, kierownik szkoły powsz. w Birczy, Saramaga Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Przemyślu, Silbert Jan, kierownik szkoły powsz. w Dobromilu, Stawińska Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Przeworsku, Sykalina Honorata, nauczycielka szkoły ćwiczeń w Przemyślu, Szczupak Roman, kierownik szkoły powsz. w Leżajsku, Śnieszek Longin, kierownik szkoły powsz. w Albigowej, Topij Stanisław, nauczyciel szkoły powsz. w Przeworsku, Truchanowicz Leopold, kierownik szkoły powsz. w Jarosławiu, Trześniowska Maria, nauczycielka szkoły powsz. w Jarosławiu, Wachutka Antoni, kierownik szkoły powsz. w Pruchniku, Wacykiewicz Zygmunt, podinspektor szkolny w Jarosławiu, Wójcik Adolf, kierownik szkoły powsz. w Chyrowie, Zubrej Michał, kierownik szkoły powsz w Przemyślu.

Państwowa Komisja w Rzeszowie — Prezes: p. Wołowiec Marcin, dyrektor Państw. Liceum Pedag. w Rzeszowie, zastępcy: p. Ginter Wojciech, p. o. inspektora szkolnego w Nisku, p. Tomanek Stefan, p. o. inspektora szkolnego w Rzeszowie. Członkowie: PP.: Auriga Rudolf kierownik szkoły powsz. w Rzeszowie, Babkówna Natalia, nauczycielka szkoły powsz. w Kolbuszowej, Baranowski Jakub, kierownik szkoły powsz. w Zarzeczu, Czarnek Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Przybyszówce, Dec Ignacy, kierownik szkoły powsz. w Rzeszowie, Horczowski Bronisław, kierownik szkoły powsz. w Rzeszowie, Kłos Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Radomyślu, Kordzik Zofia, kierowniczka szkoły powsz. w Rzeszowie, Koza Juliusz, kierownik szkoły powsz. w Woli Raniżowskiej, Kulpińska Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Rzeszowie, Łuszcz Wojciech, kierownik szkoły powsz. w Strzyżowie, Mazur Ferdynand, kierownik szkoły powsz. w Rzeszowie, Mazur Franciszek, kierownik szkoły powsz. w Majdanie Kolbuszowskim, Müllerowa Helena, kierowniczka szkoły powsz. w Rzeszowie, Myćka Stanisław, nauczyciel Liceum Pedag. w Rzeszowie, Pivorotto Kazimierz, p. o. kierownika szkoły ćwiczeń w Rzeszowie, Płatos Jan, podinspektor szkolny w Nisku, Polańska Stanisława, kierowniczka

szkoły powsz. w Rudniku n. S., Dr. Buczka Adam, profesor Państw. Gimnazjum w Rzeszowie, Rufer Adolf, kierownik szkoły powsz. w Nisku, Sanecki Walenty, nauczyciel Państw. Liceum Pedag. w Rzeszowie, Seredowa Zofia, nauczycielka szkoły powsz. w Grębowie, Szwarc Eugeniusz, podinspektor szkolny w Rzeszowie, Syrowatka Jan, nauczyciel szkoły powsz. w Rudniku n. S., Trznadel Marian, kierownik szkoły powsz. w Sokołowie, Weissowa Helena, kierowniczka szkoły powsz. w Tarnobrzegu, Węglowska Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Rzeszowie, Wietrzny Eugeniusz, podinspektor szkolny w Rzeszowie, Wiśniewski Czesław, kierownik szkoły powsz. w Rozwadowie, Wołoszyński Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Baranowie, Zielińska Bronisława, nauczycielka szkoły powsz. w Nisku, Źródłowski Antoni, kierownik szkoły powsz. w Grębowie.

Państwowa Komisja w Samborze — Prezes: p. Jastrzębski Józef, dyrektor Państw. Lic. Ped. w Samborze, zastępcy: p. Gąska Piotr, inspektor szkolny w Samborze, p. Bąkowski Antoni, p. o. inspektora szkolnego w Turce n. Str. Członkowie: PP.: Budzicki Antoni, p. o. kierownika szkoły pow. w Chłopach, Byrkówna Elżbieta, kierowniczka szkoły powsz. w Samborze, Emmerich Stanisław, nauczyciel Liceum Pedag. w Samborze, Frankowski Józef, nauczyciel szkoły powsz. w Samborze, Godowski Jan, kierownik szkoły powsz. w Borysławiu, Harasymów Józef, p. o. kierownika szkoły powsz. w Komarnie, Horak Roman, nauczyciel szkoły powsz. w Turce, Ignatowiczowa Jadwiga, kierowniczka szkoły powsz. w Samborze, Kowaliszyn Eugeniusz, podinspektor szkolny w Turce, Krajczyk Piotr p. o. kierownika szkoły powsz. w Borysławiu, Kuźma Michał, kierownik szkoły powsz. w Turce, Leszczyńska Jadwiga, kierowniczka szkoły powsz. w Borysławiu, Dr. Łuciów Łukasz, nauczyciel Państw. Liceum Pedag. w Samborze, Malinowski Stanisław, nauczyciel Państw. Liceum Pedag. w Samborze, Ostafiński Władysław, kierownik szkoły powsz. w Biskowicach, Piątkowski Aleksander, kierownik szkoły powsz. w Rudkach, Piliński Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Borysławiu, Pyż Longin, podinspektor szkolny w Samborze, Strutyńska Maria, nauczycielka szkoły powsz. w Drohobyczu, Dr. Święch Czesław, nauczyciel Państw. Liceum Pedag. w Samborze, Szeremeta Prokop, kierownik szkoły powsz. w Turce, Tchórzelski Edward, kierownik szkoły powsz. w Drohobyczu, Węgrzyniak Władysław, podinspektor szkolny w Samborze, Wytyczak Franciszek, kierownik szkoły powsz. w Samborze.

Państwowa Komisja w Sokalu — Prezes: p. Romanowski Józef, dyrektor Państw. Seminarium w Sokalu, zastępcy: p. Janiszewski Rudolf, inspektor szkolny w Rawie Ruskiej, p. Cwenar Stanisław, nauczyciel Państw. Seminarium w Sokalu, p. Ziemacki Wincenty, inspektor szkolny w Kamionce Strumiłowej. Członkowie: PP. Brzezicki Franciszek, nauczyciel szkoły powsz. w Radziechowie, Bill Alojzy, kierownik szkoły powsz. w Horyńcu, Chomin Michał, kierownik szkoły powsz. w Kamionce Strumiłowej, Dr. Demiańczyk Jerzy, nauczyciel Państw. Seminarium w Sokalu, Domanikówna Anna, nauczycielka szkoły powsz. w Warężu, Dziduszko Jan, kierownik szkoły powsz. w Rawie Ruskiej, Furtek Józef, kierownik szkoły powsz. w Oleszycach, Górniak Jan, nauczyciel szkoły ćwiczeń w Sokalu, Grela Jan, podinspektor szkolny w Rawie Ruskiej, Hudym Grzegorz, nauczyciel szkoły ćwiczeń w Sokalu, Janusz Michał, kierownik szkoły powsz. w Chołojowie, Kaliciński Kazimierz, kierownik szkoły powsz. w Cieszanowie, Keycha Zdzisław, podinspektor szkolny w Rawie Ruskiej, Koczan Dionizy, kierownik szkoły powsz. w Tartakowie, Kulinica Aleksander, kierownik szkoły powsz. w Lubyczy Kameralnej, Knaczyński Władysław, p. o. kierownika szkoły powsz w Niemirowie, Kwiatek Kazimierz, nauczyciel szkoły powsz. w Sokalu, Lasoniówna Zofia, p. o. kierowniczki szkoły powsz. w Uhnowie, Latawiec Jan, kierownik szkoły powsz. w Rawie Ruskiej, Lipiński Karol, kierownik szkoły powsz. w Lubaczowie, Luciów Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Busku, Nunberg Stanisław, podinspektor szkolny w Kamionce Strumiłowej, Paluch Michał, nauczyciel szkoły powsz. w Sokalu, Pełka Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Radziechowie, Mgr. Rypołowski Roman, p. o. kierownika szkoły powsz. w Magierowie, Schabowska Zofia, nauczycielka szkoły powsz. w Rawie Ruskiej, Spaltenstein Alojzy, kierownik szkoły powsz. w Sokalu, Stachowski Tadeusz, nauczyciel szkoły pow. w Łopatynie, Stadniczenko Helena, p. o. kierowniczki szkoły powsz. w Kamionce Strumiłowej, Strusiński Michał, nauczyciel Państw. Seminarium w Sokalu, Szajnocha Szymon, nauczyciel szkoły powsz. w Stojanowie, Szostak Eugeniusz, kierownik szkoły powsz. w Bełzie, Szymański Bolesław, nauczyciel szkoły powsz. w Kamionce Strumiłowej, Tokarzewska Jadwiga, kierowniczka szkoły powsz. w Busku, Trojanowski Tadeusz, podinspektor szkolny w Rawie Ruskiej, Ukraiński Eustachy, p. o. kierownika szkoły powsz. w Bełzcu, Wehrnowa Bronisława, kierowniczka szkoły powsz. w Rawie Ruskiej, Zielińska Aleksandra, p. o. kierowniczki szkoły powsz. w Lubaczowie.

Województwo Stanisławowskie.

Państwowa Komisja w Stanisławowie z siedzibą w Państwowym I Liceum Pedagogicznym Męskim — Prezes: p. Drabik Władysław, dyrektor Państw. Liceum Pedag. w Stanisławowie, zastępcy: p. Pikulski Antoni, inspektor szkolny w Stanisławowie, p. Leja Józef, inspektor szkolny w Kołomyi. Członkowie: PP. Adamczyk Władysław, kierownik szkoły powsz. w Jabłonowie, Aftarczuk Józef, kierownik szkoły powsz. w Śniatynie, Bagier Władysław, nauczyciel Państw. Liceum Pedag. w Stanisławowie, Barta Antoni, kierownik szkoły powsz. w Mariampolu, Bassarab Leon, kierownik szkoły powsz. w Sielcu, Bednarski Bronisław, kierownik szkoły powsz. w Kosowie, Botuliński Rudolf, kierownik szkoły powsz. w Laskowcach, Capi Albin, kierownik szkoły powsz. w Ukornikach, Charkiewicz Marian, kierownik szkoły powsz. w Ilińcach, Dębiec Michał, nauczyciel szkoły powsz. w Tłumaczu, Dobrucki Władysław, kierownik szkoły powsz. w Kołomyi, Dudek Roman, kierownik szkoły powsz. w Bołszowcach, Dziurman Piotr, podinspektor szkolny w Stanisławowie, Fela Leopold, kierownik szkoły powsz. w Knihyniczach, Fischerowa Izabela, kierowniczka szkoły powsz. w Otynii, Gałdzicki Zygmunt, kierownik szkoły powsz. w Petryłowie, Giżejowski Józef, kierownik szkoły powsz. w Peczeniżynie, Hordyński Julian, kierownik szkoły powsz. w Kutach, Hubertówna Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Stanisławowie, Ilnicki Jan, kierownik szkoły powsz. w Kołomyi, Jaroszewska Stanisława, nauczycielka szkoły powsz. w Stanisławowie, Jordon Kazimierz, kierownik szkoły powsz. w Horodence, Kalita Wilhelm, kierownik szkoły powsz. w Wołczkowcach, Kenner Aleksander, kierownik szkoły powsz. w Kołomyi, Kędzierski Henryk, kierownik szkoły powsz. w Chocimierzu, Kobzan Stefan, kierownik szkoły w Stryhańcach, Kotowiczowa Julia, nauczycielka szkoły powsz. w Załużu, Krenzlowa Janina, kierowniczka szkoły powsz. w Śniatynie, Krzyżanowska Anna, kierowniczka szkoły powsz. w Żurowie, Lenartowiczowa Zofia, p. o. kierowniczki szkoły powsz. w Tyśmieniczanach, Migocki Leopold, kierownik szkoły powsz. w Kutach, Misiołkówna Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Stanisławowie, Müller Emilia, nauczycielka szkoły powsz. w Kosowie, Niedzielski Marian, kierownik szkoły powsz. w Kołomyi, Nowakowski Stanisław, podinspektor szkolny w Kołomyi, Nowogodzki Tadeusz, podinspektor szkolny w Stanisławowie, Nowosad Eustachy, podinspektor szkolny w Stanisławowie, Osuch Edward, kierownik szkoły powsz. w Rożnowie, Pilawski Teodor, kierownik szkoły powsz. w Stanisławowie, Mgr. Rajch Józef, podinspektor szkolny w Kołomyi, Rękas Tadeusz, kierownik szkoły powsz. w Kołomyi, Rozwoda Wanda, nauczycielka szkoły powsz. w Kołomyi, Dr. Rychlicki Jan, profesor Państw. Gimnazjum w Kołomyi, Rześniowiecki Władysław, kierownik szkoły powsz. w Obertynie, Sheybal Romana, kierowniczka szkoły powsz. w Kołomyi, Stauferówna, kierowniczka szkoły powsz. w Zabłotowie, Stefanow Marian, nauczyciel Państw. Liceum Pedag. w Stanisławowie, Suszyński Władysław p. o. kierownika szkoły powsz. w Bukaczowcach, Śledziński Ferdynand, p. o. kierownika szkoły w Potoku, Świtalski Władysław, kierownik szkoły powsz. w Kołomyi, Tomaszewski Józef, kierownik szkoły powsz. w Zabłotowie, Toroński Tadeusz, kierownik szkoły powsz. w Rohatynie, Mgr. Wiarzecki Henryk podinspektor szkolny w Kołomyi, Wilgosiewicz Franciszek, kierownik szkoły powsz. w Pistyniu, Wiszniewska Olga, kierowniczka szkoły powsz. w Tłumaczu, Wołoszczukowa Karolina, kierowniczka szkoły powsz. w Kołomyi, Zadembski Franciszek, kierownik szkoły powsz. w Kołomyi, Zając Michał, kierownik szkoły powsz. w Haliczu, Ziarkiewicz Henryk, kierownik szkoły powsz. w Tłumaczu.

Państwowa Komisja w Stanisławowie z siedzibą w Państwowym II Liceum Podagogicznym Żeńskim — Prezes: p. Melchertówna Janina, przełożona Państw. Liceum Pedag. w Stanisławowie, zastępcy: p. Assing Genowefa, nauczycielka Państw. Liceum Pedag. w Stanisławowie, p. Inglot Jan, inspektor szkolny w Czortkowie, p. Choma Władysław, p. o. inspektora szkolnego w Nadwórnej. Członkowie: PP. Bałandiuk Eugeniusz, kierownik szkoły powsz. w Zaleszczykach, Bereżnicki Władysław, podinspektor szkolny w Czortkowie, Białous Michał, kierownik szkoły powsz. w Stanisławowie, Borejko Janusz, podinspektor szkolny w Nadwórnej, Borkowska Janina, nauczycielka szkoły powsz. w Łanczynie, Borkowski Piotr, kierownik szkoły powsz. w Łanczynie, Filipecki Marian, kierownik szkoły powsz. w Mielnicy Podolskiej, Grabowski Józef, nauczyciel szkoły powsz w Buczaczu, Halkiewicz Artur, nauczyciel szkoły powsz. w Czortkowie, Ilczyszyn Aleksander, p. o. kierownika szkoły powsz. w Stanisławowie, Józefczuk Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Monasterzyskach, Kaffermüller Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Buczaczu, Kajetanowiczówna Bronisława, kierowniczka szkoły powsz. w Stanisławowie, Dr. Kassian Józef, nau-

czyciel Państw. Gimnazjum w Czortkowie, Kolwiński Stefan, kierownik szkoły powsz. w Dżurynie, Kutówna Stefania, kierowniczka szkoły powsz. w Czortkowie, Langerwürz Marian, kierownik szkoły powsz. w Sadzawce, Latyczewska Stefania, kierowniczka szkoły powsz. w Pniowie, Łoziński Stanisław, nauczyciel szkoły powsz. w Zaleszczykach, Majewski Wincenty, kierownik szkoły powsz. w Kosowie, Mądry Jan, podinspektor szkolny w Czortkowie, Michalik Karol, podinspektor szkolny w Czortkowie, Mroziuk Kazimierz, kierownik szkoły powsz. w Nadwórnej, Padlewski Jan, kierownik szkoły powsz. w Buczaczu, Poczalko Bronisław, kierownik szkoły powsz. w Sołotwinie, Smoła Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Tłustem, Sotnicki Seweryn, p. o. kierownika szkoły powsz. w Stanisławowie, Stachurski Bronisław, kierownik szkoły powsz. w Nyrkowie, Stankiewicz Walerian, kierownik szkoły powsz. w Delatynie, Staszkiewicz Jan, kierownik szkoły powsz. w Uhryniu, Zarowska Stefania, kierowniczka szkoły powsz. w Borszczowie, Zawadowski Michał, kierownik szkoły powsz. w Bitkowie.

Państwowa Komisja w Stryju — Prezes: p. Hałaszyńska Maria, przełożona Państw. Liceum Pedag. w Stryju, zastępcy: p. Mgr. Pachorski Tadeusz, inspektor szkolny w Stryju, p. Szewczyk Franciszek, p. o. inspektora szkolnego w Dolinie, Członkowie: PP. Banach Józef, kierownik szkoły powsz. w Bolechowie, Browicka Aniela, kierowniczka szkoły powsz. w Stryju, Brück Kazimierz, kierownik szkoły w Żurawnie, Brykajło Michał, kierownik szkoły powsz. w Kadobnej, Bulandówna Stanisława, kierowniczka szkoły powsz. w Skolem, Burghardt Jan, kierownik szkoły powsz. w Stryju, Cioroch Kamila, kierowniczka szkoły powsz. w Stryju, Czehakówna Stanisława, nauczycielka Państw. Liceum Pedag. w Stryju, Danyłyszyn Bazyli, nauczyciel szkoły powsz. w Stryju, Dąbrowska Kazimiera, kierowniczka szkoły powsz. w Kałuszu, Delawska Helena, p. o. kierowniczki szkoły powsz. w Stryju, Gromko Ludwik, p. o. kierownika szkoły powsz. w Mizuniu Starym, Hreczuch Grzegorz, p. o. kierownika szkoły powsz. w Strutyniu Niżnym, Jezuit Franciszek, podinspektor szkolny w Stryju, Karp Zygmunt, p. o. kierownika szkoły powsz. w Hołyniu, Kostecki Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Wojniłowie, Kowal Henryk, kierownik szkoły powsz. w Studziance, Kuliński Stanisław, p. o. kierownika szkoły powsz. w Rożniatowie, Kuzior Julian, podinspektor szkolny w Stryju, Lachowicz Józef, kierownik szkoły powsz. w Wołdziczu, Luter Franciszek, podinspektor szkolny w Dolinie, Masełko Antoni, kierownik szkoły powsz. w Dolinie, Meisenhelder Jan, kierownik szkoły powsz. w Żydaczowie, Necheba Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Rozdole, Nechebowa Kazimiera, nauczycielka szkoły powsz. w Stryju, Olewicz Michał, kierownik szkoły powsz. w Podmichalu, Piechowski Kazimierz, kierownik szkoły powsz. w Styrawie Niżnej, Skałenyj Teofil, nauczyciel szkoły powsz. w Żydaczowie, Stawnycza Aleksandra, nauczycielka Państw. Liceum Pedag. w Stryju, Sytnik Jan, nauczyciel szkoły powsz. w Kałuszu, Szczerski Kazimierz, kierownik szkoły powsz. w Humenowie, Sztaba Stanisław, p. o. kierownika szkoły powsz. w Kałuszu, Szteń Włodzimierz, nauczyciel szkoły powsz. w Dolinie, Topolnicki Eugeniusz, nauczyciel szkoły powsz. w Skolem, Wasilewski Władysław, nauczyciel szkoły powsz. w Stryju, Winnicki Włodzimierz, nauczyciel Państw. Liceum Pedag. w Stryju, Wolski Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Skolem, Wowkonowicz Michał, kierownik szkoły powsz. w Broszniowie, Zarańska Maria, p. o. kierowniczki szkoły powsz. w Bolechowie, Zawadzki Ludwik, kierownik szkoły powsz. w Żydaczowie.

Województwo Tarnopolskie.

Państwowa Komisja w Brzeżanach — Prezes: p. Olszewski Edward, dyrektor Państw. Gimnazjum w Brzeżanach, zastępca: p. Mayer Ambroży, inspektor szkolny w Brzeżanach, Członkowie: PP.: Bardziński Józef, p. o. kierownika szkoły powsz. w Łahodowie, Cieplik Marian, kierownik szkoły powsz. w Zarwanicy, Derczak Józef, p. o. kierownika szkoły powsz. w Mieczyszczowie, Durdyłówna Magdalena, kierowniczka szkoły powsz. w Wiśniowczyku, Engel Grzegorz, kierownik szkoły powsz. w Szumlanach, Gałaczyński Ludwik, kierownik szkoły powsz. w Brzeżanach, Golarz Karol, p. o. kierownika szkoły powsz. w Koniuchach, Hawlicki Leon, kierownik szkoły powsz. w Glinianach, Kozdrowicz Maria, p. o. kierowniczki szkoły powsz. w Zadwórzu, Kubisz Rudolf, kierownik szkoły powsz. w Kozowej, Lubieńska Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Błotni, Mazur Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Przemyślanach, Misiak Roman, nauczyciel szkoły powsz. w Przemyślanach, Najzarek Tadeusz, kierownik szkoły powsz. w Kurowicach, Nasielska Helena, kierowniczka szkoły powsz. w Brzeżanach, Mgr. Nowak Jan, podinspektor szkolny w Brzeżanach, Nowicki Józef, kierownik szkoły powsz. w Białem, Pawłowicz Wawrzyniec, p. o. kierownika

szkoły powsz. w Złotnikach, Petri Franciszek, kierownik szkoły powsz. w Narajowie, Szatkowski Franciszek, nauczyciel szkoły powsz. w Przemyślanach, Szemelowski Antoni, podinspektor szkolny w Brzeżanach, Teselski Szymon, p. o. kierownika szkoły powsz. w Podhajcach, Tomczyk Karol, nauczyciel szkoły powsz. w Brzeżanach, Zoki Leopold, kierownik szkoły powsz. w Przemyślanach, Żelazko Janina, nauczycielka szkoły powsz. w Brzeżanach, Zarębina Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Podhajcach, Żwiryk Jan, p. o. kierownika szkoły powsz. w Taurogach.

Państwowa Komisja w Tarnopolu — Prezes: p. Hołubowicz Leopold, dyrektor Państw. Liceum Pedag. w Tarnopolu, zastępcy: p. Błoński Stanisław, inspektor szkolny w Tarnopolu, p. Sandecki Roman, p. o. inspektora szkolnego w Trembowli, p. Żychiewicz Marian, inspektor szkolny w Złoczowie, Członkowie: PP.: Blicharski Wojciech, kierownik szkoły powsz. w Tarnopolu, Byra Jan, podinspektor szkolny w Tarnopolu, Czajkówna Karolina, nauczycielka szkoły powsz. w Brodach, Demkowicz Jan, nauczyciel szkoły powsz. w Brodach, Frank Edward, nauczyciel szkoły ćwiczeń Państw. Liceum Pedag. w Tarnopolu, Garbiak Zenon, nauczyciel szkoły ćwiczeń Państw. Liceum Pedag. w Tarnopolu, Granżan Stanisław, kierownik szkoły powsz. w Strusowie, Grodzicki Jan, nauczyciel Państw. Liceum Pedag. w Tarnopolu, Herman Grzegorz, kierownik szkoły powsz. w Olszenicy, Kanas Franciszek, kierownik szkoły powsz. w Zbarażu, Karczewska Helena, kierowniczka szkoły powsz. w Tarnopolu, Karzyński Józef, nauczyciel szkoły powsz. w Złoczowie, Kens Eugeniusz, p. o. kierownika szkoły powsz. w Chorostkowie, Klima Rudolf, nauczyciel szkoły powsz. w Brodach, Kostecki Stefan, podinspektor szkolny w Tarnopolu, Kotowicz Franciszek, kierownik szkoły powsz. w Husiatynie, Krechowicz Stanisław, p. o. kierownika szkoły powsz. w Tokach, Kruczkowski Aleksander, nauczyciel Państw. Liceum Pedag. w Tarnopolu, Lebedowicz Józef, podinspektor szkolny w Tarnopolu, Lorenc Kazimierz, kierownik szkoły powsz. w Skałacie, Łeziuk Aleksy, kierownik szkoły powsz. w Sokołówce, Machalski Andrzej, kierownik szkoły powsz. w Łoszniowie, Moroz Kazimierz, p. o. kierownika szkoły powsz. w Chorostkowie, Nowaczek Wacław, kierownik szkoły powsz. w Kopyczyńcach, Nowak Adam, nauczyciel szkoły powsz. w Tarnopolu, Obmiński Leon, kierownik szkoły powsz. w Trembowli, Ossowska Maria, kierowniczka szkoły powsz. w Złoczowie, Ossowski Maciej, kierownik szkoły powsz. w Toustem, Rembisz Stanisław, p. o. kierownika szkoły powsz. w Probóżnej, Sakaluk Paweł, p. o. kierownika szkoły powsz. w Tarnopolu, Schittler Józef, kierownik szkoły powsz. w Brodach, Siwy Stanisław, nauczyciel szkoły ćwiczeń Państw. Liceum Pedag. w Tarnopolu, Siwy Władysław, nauczyciel szkoły ćwiczeń Państw. Liceum Pedag. w Tarnopolu, Skarbek Michał, kierownik szkoły powsz. w Olesku, Sobolak Karolina, kierowniczka szkoły powsz. w Trembowli, Spittal Stefania, kierowniczka szkoły powsz. w Założcach, Staryk Jan, kierownik szkoły powsz. w Kaczanówce, Steliga Witold, kierownik szkoły powsz. w Jabłonowie, Inż. Syrek Jan, podinspektor szkolny w Tarnopolu, Szuberlak Józef, kierownik szkoły powsz. w Stawobrodach, Szwec Tadeusz, kierownik szkoły powsz. w Ponikowicy, Tomaszewski Paweł, kierownik szkoły powsz. w Zborowie, Urbański Józef, kierownik szkoły powsz. w Złoczowie, Utyńczuk Józefa, nauczycielka szkoły powsz. w Brodach, Wisiecki Jan, kierownik szkoły powsz. w Tarnopolu, Wittek Ernest Stefania, kierowniczka szkoły powsz. w Brodach, Witwicki Leon, kierownik szkoły powsz. w Brodach, Wojciechowski Antoni, podinspektor szkolny w Trembowli, Wyrozimski Józef, kierownik szkoły powsz. w Skałacie, Zawadowska Helena, nauczycielka szkoły powsz. w Zborowie.

17.

REJONY EGZAMINACYJNE

dla przeprowadzenia egzaminu praktycznego na nauczycieli publicznych szkół powszechnych

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego we Lwowie zarządzeniem z dnia 18 stycznia 1938 r. Nr I-31161/37 ustaliło w okręgu następujący podział rejonów egzaminacyjnych dla przeprowadzenia egzaminu praktycznego na nauczycieli publicznych szkół powszechnych:

Województwo Lwowskie.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Krośnie, (siedziba: I Państwowe Liceum Pedagogiczne). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Krosno, Sanok (pow. Krosno, Brzozów, Sanok, Lesko).

Państwowa Komisja Egzaminacyjna we Lwowie (siedziba: I Państwowe Liceum Pedagogiczne). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Lwów-miasto, Lwów-powiat, Gródek Jagielloński (pow. Lwów-miasto, Lwów-powiat, Bóbrka, Żółkiew, Gródek Jagielloński, Jaworów, Mościska).

Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Przemyślu (siedziba: Państwowe Gimnazjum Żeńskie). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Przemyśl, Jarosław (pow. Przemyśl, Dobromil, Jarosław, Przeworsk, Łańcut).

Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Rzeszowie (siedziba: Państwowe Liceum Pedagogiczne). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Rzeszów, Nisko (pow. Rzeszów, Kolbuszowa, Nisko, Tarnobrzeg).

Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Samborze (siedziba: Państwowe Liceum Pedagogiczne). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Sambor, Turka n. Str. (pow. Sambor, Drohobycz, Rudki, Turka n. Str.).

Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Sokalu (siedziba: Państwowe Seminarium Nauczycielskie Męskie). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Kamionka Strumiłowa, Rawa Ruska (pow. Kamionka Strumiłowa, Radziechów, Rawa Ruska, Lubaczów, Sokal).

Województwo Stanisławowskie.

I Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Stanisławowie (siedziba: Państwowe Liceum Pedagogiczne Męskie). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Stanisławów, Kołomyja (pow. Stanisławów, Rohatyn, Tłumacz, Kołomyja, Horodenka, Kosów, Śniatyn).

II Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Stanisławowie (siedziba: II Państwowe Liceum Pedagogiczne Żeńskie). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Czortków, Nadwórna (pow. Czortków, Borszczów, Buczacz, Zaleszczyki, Nadwórna).

Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Stryju (siedziba: Państwowe Liceum Pedagogiczne). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Stryj, Dolina (pow. Stryj, Żydaczów, Dolina, Kałusz).

Województwo Tarnopolskie.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Brzeżanach (siedziba: Państwowe Gimnazjum). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Brzeżany (pow. Brzeżany, Przemyślany, Podhajce).

Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Tarnopolu (siedziba: Państwowe Liceum Pedagogiczne). Rejon egzaminacyjny obejmuje obwody szkolne: Tarnopol, Trembowla, Złoczów (pow. Tarnopol, Skałat, Zbaraż, Trembowla, Kopyczyńce, Złoczów, Brody, Zborów).

Zlikwidowano ze względów organizacyjnych z dniem 1 stycznia 1938 r. Komisje egzaminacyjne w Czortkowie i Kołomyi, a stworzono nowe Komisje w Stryju i drugą Komisję w Stanisławowie.

p. o. Naczelnika Wydziału
M. Piątkowski

18.

ORGANIZACJA WYŻSZYCH KURSÓW NAUCZYCIELSKICH W ROKU SZKOLNYM 1938/39

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
WE LWOWIE

Dnia 19 lutego 1938 r.
Nr I-3245/38.

Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 10 lutego 1938 r. nr. II — P. 1042/38 zawiadomiło, że w roku szkolnym 1938/39 czynne będą na Państwowych Wyższych Kursach Nauczycielskich następujące grupy humanistyczne: (jęz. polski, historia) w Krakowie i Warszawie, geograficzno-przyrodnicza we Lwowie i Warszawie, matematyczno-przyrodnicza (matematyka, przyroda żywa i martwa) w Poznaniu i Warszawie; rysunków i zajęć praktycznych (dla mężczyzn) w Warszawie; oraz śpiewu i wychowania fizycznego (dla mężczyzn i kobiet) w Poznaniu.

Oprócz urlopów płatnych przewiduje się dla uczestników urlopy płatne za zwrotem kosztów zastępstwa na raty, względnie za zwrotem kosztów zastępstwa bez spłat ratalnych oraz bezpłatne.

Świadectwa zdrowia mogą wydawać prócz lekarzy powiatowych, także lekarze szkolni, czynni przy szkołach państwowych. Lekarze szkolni

jednak nie są obowiązani do bezpłatnego wydawania wspomnianych świadectw zdrowia. Do podań, oprócz załączników, wymienionych w Regulaminie W. K. N., należy dołączyć w miarę możności zaświadczenia z przesłuchanych kursów uzupełniających (wakacyjnych lub z lekcjami w ciągu roku szk.) i dowody prac (lekcyj próbnych, referatów), wykonanych na konferencjach rejonowych. Dowody te będą brane pod uwagę przy kwalifikowaniu podań.

Kandydaci, ubiegający się o urlop płatny za zwrotem kosztów zastępstwa na raty, winni zaznaczyć to wyraźnie w podaniu oraz dołączyć deklarację według wzoru, podanego w Dzienniku Urzędowym Min. W. R. i O. P. z r. 1929, nr. 4, poz. 42 [1]).

Termin wnoszenia podań upływa z dniem 1 kwietnia 1938 r. [2]).

Otrzymują:
Panowie Inspektorzy Szkolni w Okręgu,
oraz Dyrekcja Państw. Wyższ. Kursu Nauczycielskiego we Lwowie.

Naczelnik Wydziału
M. Piątkowski

19.

ORGANIZACJA PAŃSTWOWYCH KURSÓW WAKACYJNYCH DLA NAUCZYCIELSTWA SZKÓŁ POWSZECHNYCH W R. 1938

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
WE LWOWIE
Dnia 22 lutego 1938 r.
Nr I-3808/38.

W czasie feryj letnich roku 1938 organizuję na terenie Okręgu Szkolnego Lwowskiego:

a) 3 kursy dla kierowników szkół powsz. I i II stopnia,

b) 12 kursów rzeczowych, pomnażających zasób wiedzy i sprawności uczestników,

c) 3 kursy dla pracowników oświatowych.

I. Warunki przyjęcia, zapisy.

Reflektanci mogą się zgłaszać na kursy i konferencje wakacyjne bądź we własnym, bądź w innym obwodzie szkolnym.

Zapisy odbywać się będą jak dotychczas za pomocą osobnych kart wpisowych, wydanych przez Ministerstwo W. R. i O. P. Karty te można nabyć w księgarniach Książnicy-Atlas lub w księgarniach, uprawnionych do sprzedaży druków szkolnych. Zgłoszenia na kursy i konferencje można też sporządzać na $^1/_4$ arkusza papieru. Zgłoszenie winno zawierać następujące dane: 1) imię i nazwisko osoby zgłaszającej się, 2) jej charakter służbowy, 3) dokładny jej adres, 4) tytuł kursu (wraz z podaniem jego siedziby), oraz 5) termin kursu. W zgłoszeniu należy też zaznaczyć, czy osoba zgłaszająca się pragnie korzystać ze wspólnego internatu i kuchni.

Należycie wypełnioną kartę wpisową (zgłoszenie) przesyła się w przepisanej drodze służbowej temu inspektoratowi szkolnemu, w obwodzie którego kurs zorganizowano. Do karty wpisowej należy dołączyć znaczek pocztowy na kwotę 25 gr na koszty korespondencji. Równocześnie należy przesłać przekazem pocztowym bezpośrednio do rąk inspektora szkolnego w siedzibie tego obwodu szkolnego, na terenie którego kurs zorganizo-

[1]) Zob. „Dziennik Urzędowy" K. O. S. L. z r. 1929, str. 134.
[2]) Rozkład płatnych urlopów, przydzielonych poszczególnym okręgom szkolnym znajduje się na str. 88.

wano, kwotę 7 (siedem) złotych tytułem wpisowego. Zgłoszenie bez przesłania wpisowego nie ma znaczenia.

Na kursach zajęć praktycznych będą musieli uczestnicy pokryć z własnych funduszów koszt zużytego materiału.

W sprawach związanych z przyjęciem osób zgłoszonych na kursy i konferencje wakacyjne korespondują inspektoraty szkolne bezpośrednio ze sobą (bez pośrednictwa Kuratorium). — Zgłoszenia we własnym obwodzie szkolnym kieruje inspektor szkolny na ręce kierownika administracyjnego odnośnego kursu, natomiast zgłoszenia na kursy w innych obwodach szkolnych przesyła niezwłocznie inspektorowi szkolnemu właściwego obwodu szkolnego.

Termin zapisów upływa z dniem 10 maja br. Po tym terminie tylko wyjątkowo będą przyjmowane zgłoszenia reflektantów — w miarę wolnych miejsc. W roku bieżącym nie będą tworzone żadne oddziały równoległe z funduszów państwowych.

Inspektoraty Szkolne mają w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 maja br. przedłożyć Kuratorium relacje o wpisach.

Przypomina się, że kursy wakacyjne nie stanowią podstawy do odroczeń ćwiczeń wojskowych.

Uczestnikom, którzy będą regularnie uczęszczali na kursy, wydane zostaną odpowiednie zaświadczenia.

Dla uczestników pragnących korzystać z wspólnego internatu i kuchni, zabezpieczy się stosowne pomieszczenie oraz wspólne wyżywienie za odpowiednim wynagrodzeniem. Kierownictwa kursów i konferencyj zajmą się również zorganizowaniem świetlic dla uczestników, a nadto w miarę wolnego czasu zorganizowaniem wycieczek naukowych i krajoznawczych.

II. Instrukcje i regulaminy, normy wynagrodzenia.

Wytyczne stosunku inspektora szkolnego do kursów i konferencyj wakacyjnych, regulaminy dla kierownika pedagogicznego, kierownika administracyjnego i prelegentów, tudzież instrukcja dla prelegentów, obowiązujące w roku ubiegłym, a ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Kuratorium O. S. Lw. nr 7 z r. 1930, str. 368—376, nie uległy zmianie.

Także normy wynagrodzenia prelegentów i kierownika organizacyjnego obowiązują te same, co w roku ubiegłym (zobacz.: Dziennik Urzędowy Kuratorium O. S. Lw. nr 4 z r. 1936, str. 175).

Wynagrodzenie dla prelegentów, zajętych w niepełnym wymiarze godzin (poniżej godzin 18) wynosi nie jak poprzednio 6.94 zł za każdą odbytą godzinę pracy, lecz okrągło 7 złotych (zobacz.: Dziennik Urzędowy Kuratorium O. S. Lw. nr 6 z r. 1936, str. 338) [1]).

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr. T. Kupczyński

20.

RADIOFONIZACJA SZKÓŁ POWSZECHNYCH

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
WE LWOWIE
Dnia 10 lutego 1938 r.
Nr I-358/38.

Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 29 grudnia 1937 r. Nr Szt. 4638/37 podało do wiadomości Kuratorium, że Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju (Warszawa I. ul. Moniuszki 2 a, m. 16) wszczął akcję, zmie-

[1]) Rozkład państwowych kursów wakacyjnych znajduje się na str. 86 i 87.

rzającą do zaopatrywania szkół powszechnych w aparaty radiowe przy pomocy dobrowolnych ofiar społecznych. W tym celu Komitet ogłosił odezwę do instytucyj i osób z prośbą o nabywanie aparatów radiowych dla szkół wybranych przez ofiarodawców w porozumieniu z Komitetem, lub też o deklarowanie odpowiedniej kwoty na Fundusz Radiofonizacji Szkół przy Społecznym Komitecie Radiofonizacji Kraju (Konto Funduszu Radiofonizacji Szkół w P. K. O. Nr 16.130). Specjalne ulgowe ceny odbiorników, uzyskane przez Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju, wynoszą za 3-lampowy odbiornik bateryjny wraz z lampami od zł. 90.— do zł. 125.— w zależności od jakości wyposażenia odbiornika. Ceny tych samych odbiorników wraz z akumulatorem i baterią anodową wynoszą zł. 113.— do zł. 173.— w zależności od pojemności akumulatora i rodzaju baterii anodowej. Na każdym ofiarowanym aparacie (w kwocie od zł. 113 do 173) umieszczona będzie tabliczka z nazwą instytucji, która odbiornik ofiarowała. Ponadto spis fundatorów odbiorników radiowych dla szkół ogłoszony zostanie przez Radio oraz umieszczony w wydanej specjalnie „Złotej Księdze“ Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju.

W związku z powyższym zechcą Panowie Inspektorzy zainteresować się żywo wszczętą akcją i wespół z podległym sobie nauczycielstwem szkół wszelkich stopni rozwinąć odpowiednią działalność w granicach obowiązujących przepisów.

Sprawozdanie o wynikach niniejszej akcji proszę złożyć do dnia 15 lipca br.

p. o. Naczelnika Wydziału
M. Piątkowski

21.

UPRAWNIENIA PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH

Pan Kurator Okręgu Szkolnego nadał uprawnienia publicznych szkół powszechnych:

Prywatnej szkole powszechnej S. S. Bazylianek we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 10 lutego 1938, Nr I-2190/38.

Prywatnej szkole powszechnej P. P. Benedyktynek Łacińskich we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 10 lutego 1938, Nr I-2187/38.

Prywatnej szkole powszechnej P. P. Benedyktynek Ormiańskich we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 14 lutego 1938, Nr 2193/38.

Prywatnej szkole powszechnej S. S. de Notre Dame we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 10 lutego 1938 Nr I-2188/38.

Prywatnej szkole powszechnej p. Marii R. Goldfarbowej we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 14 lutego 1938, Nr I-2192/38.

Prywatnej szkole powszechnej im. św. Józefa we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 14 lutego 1938, Nr I-2194/38.

Prywatnej szkole powszechnej H. Makowieckiej i A. Filskiej we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 8 lutego 1938, Nr I-2185/38.

Prywatnej szkole powszechnej S. S. Nazaretanek we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 14 lutego 1938, Nr I-2189/38.

Prywatnej szkole powszechnej im. Dra Niemca we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 18 lutego 1938, Nr I-2197/38.

Prywatnej szkole powszechnej im. Z. Strzałkowskiej we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 19 lutego 1938, Nr I-2198/38.

Prywatnej szkole powszechnej S. S. Urszulanek we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 19 lutego 1938, Nr I-2195/38.

Prywatnej szkole powszechnej Olgi Żychowiczowej we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 8 lutego 1938, Nr I-2186/38.

Prywatnej szkole powszechnej Żyd. Tow. Szkoły Lud. we Lwowie — rozporządzeniem z dn. 10 lutego 1938, Nr I-2191/38.

Prywatnej szkole powszechnej Żyd. Tow. Szkoły Lud. w Rzeszowie — rozporządzeniem z dn. 14 lutego 1938, Nr I-835/38.

Prywatnej szkole powszechnej S. S. Bazylianek w Stanisławowie — rozporządzeniem z dn. 24 lutego 1938, Nr I-3377/38.

22.

NUMERACJA SZKÓŁ ZAWODOWYCH

(Na podstawie materiału ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z r. 1938 Nr 1, poz. 11).

Na podstawie rozporządzeń Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27. III. 1933 r. w sprawie ubioru młodzieży szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 50 i 51) Ministerstwo W. R. i O. P. ustaliło z ważnością od dnia ogłoszenia następujące numery dla szkół zawodowych w Okręgu Szkolnym Lwowskim.

Równocześnie tracą moc obowiązującą dotychczas wydane zarządzenia w tej sprawie.

Szkoły Handlowe. (Na tarczy litera H)

Szkoły państwowe.

Nr 200 Lwów — Państwowa Szkoła Ekonomiczno-Handlowa,
— Państwowe Męskie Gimnazjum Kupieckie,
Nr 201 Lwów — Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska (Dział handl.),
— Państwowe Gimnazjum Kupieckie Żeńskie,
Nr 202 Przemyśl — Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie,
Nr 203 Stanisławów — Państwowa 4-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa,
— Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie,
Nr 204 Przemyśl — Państwowe Koedukacyjne Liceum Handlowe,
Nr 205 Lwów — Państwowe Męskie Liceum Administracyjne.

Szkoły prywatne.

Nr 210 Lwów — Liceum Handlowe Koedukacyjne T-wa Liceum Handlowego,
Nr 211 Lwów — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T-wa Szkoły Handlowej,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie T-wa Szkoły Handlowej,
Nr 212 Lwów — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T-wa „Ridna Szkoła“,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie T-wa „Ridna Szkoła“,
Nr 213 Lwów — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Żydowskiego T-wa Szkoły Handlowej,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Żydowskiego T-wa Szkoły Handlowej,
Nr 214 Brody — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Deodata Loewina,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Deodata Loewina,
Nr 215 Borysław — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T-wa Przyjaciół Szkoły Handlowej,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie T-wa Przyjaciół Szkoły Handlowej,
Nr 216 Czortków — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa G. Buchsgang,
Nr 217 Drohobycz — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T-wa Szkoły Handlowej,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie im. Marszałka J. Piłsudskiego T-wa Szkoły Handlowej,
Nr 218 Jarosław — 4-letnia Koedukacyjna Szkoła Handlowa T-wa Szkoły Handlowej,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie T-wa Szkoły Handlowej,
Nr 219 Kołomyja — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T-wa Szkoły Handlowej,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie T-wa Szkoły Handlowej,
Nr 220 Przemyśl — Liceum Handlowe Koedukacyjne T-wa Liceum Handlowego,
Nr 221 Rozwadów — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T-wa Szkół Zawodowych,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie T-wa Szkół Zawodowych,
Nr 222 Rzeszów — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T-wa Szkoły Handlowej,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie T-wa Szkoły Ludowej,

Nr 223 Sokal — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Eli Freundlich,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Eli Freundlich,
Nr 224 Sambor — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T-wa Szkoły Handlowej,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie T-wa Szkoły Handlowej,
Nr 225 Sambor — Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Fundacji Ozjasza Gotthelfa,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Fundacji Ozjasza Gotthelfa,
Nr 226 Sanok — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Związku Nauczycielstwa Polskiego,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Związku Nauczycielstwa Polskiego,
Nr 227 Czortków — Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie T-wa Szkoły Ludowej,
Nr 229 Stryj — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Fr. Świderskiego,
Nr 230 Tarnopol — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Tow. Szkoły Ludowej,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie T-wa Szkoły Ludowej,
Nr 231 Złoczów — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet,
— Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet,
Nr 233 Stryj — Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Handlowej,
Nr 234 Brzeżany — Prywatna 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Tow. Szkoły Handlowej.

Szkoły Gospodarcze. (Na tarczy litera G)

Szkoły prywatne.

Nr 20 Jazłowiec — Seminarium Gospodarcze Zgromadzenia SS. Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marii Panny.

Szkoły Techniczno-Przemysłowe i Przemysłowe. (Na tarczy litera T)

Szkoły państwowe.

Nr 160 Lwów — Państwowa Szkoła Techniczna.
— Państwowe Gimnazjum Mechaniczne,
Nr 161 Jarosław — Państwowa Szkoła Budownictwa,
— Państwowe Liceum Budowlane,
Nr 162 Lwów — Państwowe Liceum Mechaniczne,
Nr 163 Lwów — Państwowe Liceum Drogowe,
Nr 164 Lwów — Państwowe Gimnazjum Elektryczne,
Nr 165 Tarnopol — Państwowe Gimnazjum Mechaniczne,
Nr 170 Lwów — Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska,
— Państwowe Żeńskie Gimnazjum Krawieckie.

Szkoły prywatne.

Nr 175 Drohobycz — Średnia Szkoła Techniczna T-wa Średniej Szkoły Technicznej,
Nr 176 Lwów — Prywatne Gimnazjum Mechaniczne S. W. R. im. Dra A. Korkisa,
Nr 180 Borysław — Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szkoły Ludowej,
Nr 182 Lwów — Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska im. Św. Teresy Zgromadzenia SS. Opatrzności Bożej,
Nr 183 Lwów — Szkoła Zawodowa Żeńska Zgromadzenia Sióstr Bazylianek,
— Prywatne Gimnazjum Krawieckie Zgromadzenia Sióstr Bazylianek,
Nr 184 Przemyśl — Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szkoły Ludowej,
— Prywatne Żeńskie Gimnazjum Krawieckie Tow. Szkoły Ludowej,
Nr 185 Rawa Ruska — Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szkoły Ludowej,

Nr 186 Rzeszów	—	Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szkoły Ludowej,
	—	Prywatne Żeńskie Gimnazjum Krawieckie Tow. Szkoły Ludowej,
Nr 187 Sambor	—	Szkoła Przemysłowa dla Dziewcząt Żydowskich fund. Ozjasza Gotthelfa,
Nr 188 Stanisławów	—	Szkoła Przemysłowa Żeńska Tow. Szkoły Przemysłowej Żeńskiej,
	—	Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie T-wa Szkoły Przemysłowej,
Nr 189 Sambor	—	Szkoła Zawodowa Żeńska im. St. Sobińskiego T-wa Szkoły Zawodowej Żeńskiej,
	—	Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie T-wa Szkoły Zawodowej Żeńskiej,
Nr 190 Stanisławów	—	Żydowska Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska Związku dla Szerzenia Wykształcenia Zawodowego wśród Żydów w Małopolsce,
Nr 191 Stryj	—	Szkoła Zawodowa Żeńska Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet,
Nr 192 Lwów	—	Szkoła Zawodowa Żeńska T. W. R. dla młodz. żyd.,
	—	Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie T. W. R. dla młodz. żyd.,
Nr 193 Przemyśl	—	Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodz. żyd.,
	—	Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie Tow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodz. żyd.,
Nr 194 Drohobycz	—	Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska im. E. Orzeszkowej,
Nr 195 Tarnopol	—	Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szkoły Ludowej,
	—	Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie T-wa Szkoły Ludowej.

Szkoły Rolnicze. (Na tarczy litera R)

Szkoły państwowe.

Nr 26 Czernica	—	Państwowe Liceum Rolnicze.

Szkoły prywatne.

Nr 28 Snopków	—	Prywatna Szkoła Gospodarcza Żeńska T-wa Gospodarczego Wykształcenia Kobiet.

23.

Z DZIENNIKA USTAW

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, 1938 — zawiera między innymi:

w nr. 8. z dn. 9 lutego: Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 22 stycznia 1938 r. o sposobie udowodnienia czynnego udziału w walkach o niepodległość Państwa Polskiego — wraz z wykazem organizacyj oraz formacyj niepodległościowych, wykazem władz oraz instytucyj wojskowych, przechowujących akta organizacyj i formacyj niepodległościowych i wzorem zaświadczenia.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 stycznia 1938 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie umiejętności zawodowej do prowadzenia koncesjonowanego przemysłu wyrobu syntetycznych barwników organicznych oraz syntetycznych półproduktów organicznych, służących do wyrobu barwników i materiałów wybuchowych.

w nr. 12. z dn. 25 lutego: Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 8 lutego 1938 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 14 lipca 1933 o podziale okręgów szkolnych na obwody szkolne. (Tyczy się okręgów: brzeskiego, poznańskiego, warszawskiego, wileńskiego, wołyńskiego i pomorskiego).

w nr. 14. z dn. 2 marca: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lutego 1938 o obowiązkach i prawach, wynikających z odbywania i ukończenia przysposobienia do wojskowej służby pomocniczej.

24.

KONKURSY
na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych.

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z k o ł y			mieszkanie	grunt	
1	Boratyn	Jarosław	I	koeduk.	polski „	3 ub.	196 ar.	
2	Bortniki	Bóbrka	II	koeduk.	polsko-ruski	—	—	
3	Głogów	Rzeszów	III	koeduk.	polski	4 ub.	—	
4	Gródek Jagiel.	Gródek Jagiel.	II	koeduk.	polsko-ruski	3 ub.	2 mg.	konkurs 3-ci
5	Kosienice	Przemyśl	IV	koeduk.	polsko-ruski	4 ub.	74 ar.	konkurs 2-gi
6	Krasne	Rzeszów	III	koeduk.	polski	4 ub.	25 ar.	
7	Lubenia	Rzeszów	III	koeduk.	polski	3 ub.	$^{3}/_{4}$ mg.	
8	Lwów — Bogdanówka Nr 53	Lwów — Miasto	III	koeduk.	polski	Gmina wypłaca dodatek mieszkaniowy	—	Wymagany Instytut Naucz. — przynajmniej W. K. N.
9	Strzelbice	Sambor	II	koeduk.	polsko-ruski	3 ub.	1.140 m²	

Podania o powyższe stanowiska należy składać drogą służbową na ręce właściwych Inspektorów Szkolnych w terminie 6 tygodniowym od daty ogłoszenia.

25.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Ś. P. WŁADYSŁAW ZAJDLER

Naczelnik Biura Personalnego w Kuratorium Okr Szkolnego Lw., b. żołnierz 4 p. p. Leg., odznaczony Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Złotym Krzyżem Zasługi, zmarł we Lwowie w dniu 26. stycznia 1938.

Ś. p. Zajdler Władysław brał od najmłodszych lat czynny udział w organizacjach Niepodległościowych i w Związku Strzeleckim, a następnie w walkach o Niepodległość Polski jako żołnierz 4 Pułku Legionów. Ś. p. Zmarły pełnił kolejno służbę publiczną od r. 1919 w samorządzie, a następnie w administracji ogólnej. Od 1920 r. pracował jako nauczyciel gimnazjalny, następnie jako Okręgowy Wizytator szkół, Naczelnik Biura Personalnego w Kuratorium O. S. Wołyńskim w Równem i Biura Personalnego Kuratorium O. S. we Lwowie. Zmarł w 44 roku życia.

Swą niezmordowaną pracą, troską o dobro publiczne i szczerym zrozumieniem współpracowników zaskarbił sobie najlepsze wspomnienie — pozostawił głęboki żal.

Cześć Jego pamięci!

Ś. P. Dr KOPYSTIAŃSKI ADRIAN

Dr Kopystiański Adrian, profesor Państw. Gimnazjum z ruskim językiem nauczania we Lwowie, zmarł dnia 29 stycznia 1938 r. w 55 roku życia, a 25 roku służby nauczycielskiej. Wybitny historyk, o rozległej skali zainteresowań, był równocześnie wytrawnym pedagogiem. Taktowny, zachowujący zawsze właściwą miarę zarówno w surowości, jak i pobłażliwości, umiał trafiać do serc młodzieży, która odnosiła się do Niego z głębokim szacunkiem i serdecznym przywiązaniem. Owocem pracy naukowej ś. p. Adriana Kopystiańskiego były rozliczne studia i rozprawy histo-

ryczne, zamieszczane w periodykach polskich i ruskich, a z dzieł obszerniejszych źródłowo opracowana „Historia Rusi“ i „Zbiór aktów do historii lwowskiego Bractwa Stauropigijskiego“. Przedwczesna śmierć przerwała jego pracę lat ostatnich, opracowanie monografii Łemkowszczyzny. Zmarły brał również udział w pracy społecznej, był przewodniczącym Towarzystwa im. M. Kaczkowskiego we Lwowie, członkiem Zarządu „Instytutu Stauropigijskiego“, opiekował się Bursą „Narodnego Domu“.

Cześć Jego pamięci!

Janda Stanisław, nauczyciel 7 klas. szkoły powsz. męskiej w Starym Samborze, zmarł dnia 29 listopada 1937 r. w 35 roku życia, a 8 roku służby nauczycielskiej.

Kiwałówna Maria, nauczycielka 2 klas. publ. szkoły powsz. w Dołhołuce, zmarła dn. 30 listopada 1937 r.

Onyszkiewicz Andrzej, kierownik szkoły w Dyniskach, pow. Rawa Ruska, zmarł dnia 5 stycznia 1938 r. we Lwowie.

Pawlukowa Helena, nauczycielka publ. szkoły powszechnej w Wojutyczach, pow. Sambor, zmarła dnia 8 stycznia 1938 r. w 40 roku życia, a 19 roku służby nauczycielskiej.

Tunikowska Emanuela, nauczycielka szkoły powsz. w Rudkach, zmarła dnia 26 listopada 1937.

26.

RUCH SŁUŻBOWY

Rubryka „Ruch służbowy“ obejmuje tylko pracowników administracji szkolnej i dyrektorów bądź kierowników szkół. Zmiany tyczące się nauczycieli będą podawane do wiadomości oddzielnie w wykazach, ogłaszanych przez „Dziennik Urzędowy“ w półrocznych odstępach czasu.

Kuratorium O. S. L.

Pan Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 31 stycznia 1938 Nr B. P.-348/38 poruczył P. Piątkowskiemu Mieczysławowi, wizytatorowi szkół Kuratorium O. S. L. pełnienie obowiązków Naczelnika Wydziału w Kuratorium O. S. L. od dnia 1 lutego 1938.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego rozporządzeniem z dnia 15 lutego 1938 Nr B. P.-6133 poruczył za zgodą Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. B. P. 3584/38 Lehnertowi Sewerynowi, radcy Kuratorium O. S. L. pełnienie obowiązków Naczelnika Wydziału Ogólnego w Kuratorium O. S. L. od dnia 15 lutego 1938.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego rozporządzeniem z dnia 15 lutego 1938 Nr B. P.-6132/38 poruczył za zgodą Ministerstwa W. R. i O. P. Nr B. P.-3583/38 P. Mgr. Lasiocie Stanisławowi, radcy Kuratorium O. S. L. pełnienie obowiązków Naczelnika Biura Personalnego w Kuratorium O. S. L. od dnia 15 lutego 1938.

Szkoły Powszechne.

Mianowani — PP.: Hryłka Kazimierz, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. II stop. w Rączynie, pow. Jarosław, kierownikiem tejże szkoły — Osuch Edward Mieczysław, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. III stop. w Rożnowie, pow. Kosów, kierownikiem tejże szkoły — Palczyński Edward, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. II stop. w Błudnikach, pow. Stanisławów, kierownikiem tejże szkoły — Pita Józef, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. III stop. w Wróblowicach pow. Drohobycz, kierownikiem tejże szkoły — Samarażanka Maria, nauczycielka p. o. kierowniczki publ. szkoły powsz. III stop. im. J. Słowackiego w Przemyślu, kierowniczką tejże szkoły — Stempel Franciszek, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. III stop. w Uściu Zielonym, pow. Buczacz, kierownikiem tejże szkoły.

Przeniesieni — PP.: Chimiak Eugeniusz, kierownik publ. szkoły powsz. I stop. w Michalewicach, pow. Rudki, na własną prośbę na posadę nauczyciela do publ. szkoły powsz. III stop. w Rudkach. — Jaksch Teodor, kierownik publ. szkoły powsz. w Wyżłowie, pow. Stryj z pozbawieniem urzędu kierownika szkoły przy równoczesnym powierzeniu obowiązków nauczyciela do publ. szkoły powsz. III stop. w Haliczu, pow. Stanisławów — Krent Stefan, kierownik publ. szkoły powsz. w Leszczynie Górnej pow. Dobromil, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. w Mechowcu, pow. Kolbuszowa — Rossiwal Edward, nauczyciel, p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Słężnicy, pow. Lesko, na własną prośbę na posadę nauczyciela do publ. szkoły powsz. I stop. w Leszczowatem, pow. Lesko.

Przeniesieni w stan spoczynku — PP.: Baranowska Bronisława, kierowniczka publ. szkoły powsz. w Boratynie, pow. Jarosław — Decówna Irena, kierowniczka publ. szkoły powsz.

w Zarębkach, pow. Kolbuszowa — Kossowski Władysław, kierownik publ. szkoły powsz. w Sorocku, pow. Trembowla — Posacki Kornel, kierownik publ. szkoły powsz. w Gajach Wielkich, pow. Tarnopol.

Szkoły Zawodowe.

P. Inż. Winkler Władysław, kierownik Publ. Szkoły Dokształcającej Zawodowej Nr 1 we Lwowie, mianowany nauczycielem tymczasowym Państw. Szkoły Technicznej we Lwowie.

27.

KOMUNIKATY

Wycieczki szkolne do Biskupina.

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa, dnia 25 lutego 1938 r.
Nr II P-1444/38.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Lwowskiego
we Lwowie.

W ślad za pismem z dnia 18 marca 1937 r. nr II P-1540/37, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, uwzględniając prośbę Instytutu Prehistorycznego Uniwersytetu Poznańskiego, zwraca uwagę organizatorów wycieczek szkolnych, wyruszających w województwo poznańskie, że bardzo wskazaną rzeczą jest zwiedzenie presłowiańskiego grodu w Biskupinie, który będzie udostępniony w tym celu od dnia 10 maja do 1 października br.

Do Biskupina można dojechać kolejką powiatową lub autobusem ze Żnina (11 km), oraz autobusem z Gniezna. Kolej Powiatowa i autobusy udzielają zniżek dla wycieczek. Wstęp na wykopaliska razem z przewodnikiem wynosi 30 gr. od ucznia szkoły średniej i 10 gr. od ucznia szkoły powszechnej. Schroniska noclegowe znajdują się w szkole w Biskupinie i w hotelu w Gąsawie (razem na 60 osób) oraz w szkole w Żninie (na 60 osób). Na miejscu wykopalisk jest czynna jadłodajnia. Na miejscu można nabywać fotografie, pocztówki, broszury itd. Kąpiel w jeziorze dozwolona. W najbliższej okolicy Biskupina można zwiedzić jeszcze: 1) ruiny zamku z XIV wieku zbudowanego przez Mikołaja zwanego „Krwawym Diabłem" w Wenecji, 2) kościół drewniany w Gąsawie, 3) pomnik Leszka Białego w Marcinkowie Górnym koło Gąsawy.

Pożądane jest wcześniejsze porozumienie się kierownictwa wycieczki z P. Dr J. Kostrzewskim, prof. Uniwersytetu Poznańskiego w Poznaniu.

Dyrektor Departamentu
Dr M. Pollak

Konkurs w sprawie przyjęcia na studia w Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Warszawie w roku szkolnym 1938/39.

Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 1 lutego 1938 Nr II. P. 906/38 ogłosiło konkurs na urlopy dla kandydatów na I-szy rok studiów w Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Warszawie w roku szkolnym 1938/39.

1. O przyjęcie mogą się ubiegać kierownicy (czki) i stali (łe) nauczyciele (ki) publicznych szkół powszechnych, szkół ćwiczeń i szkół specjalnych, którzy (re) nie później niż w roku 1935 uzyskali świadectwo ukończenia Wyższego Kursu Nauczycielskiego lub analogicznych studiów.

2. Przy przyjmowaniu będą przede wszystkim uwzględnione osoby, które wykazały szczególne zainteresowanie i uzdolnienia pedagogiczne oraz zamiłowanie do pracy o charakterze społecznym na terenie szkoły (zrozumienie wpływu czynników socjologicznych w poznaniu dziecka, współpraca szkoły z domem itd.)

3. Podanie o przyjęcie na 1-szy rok studiów należy wnieść drogą służbową do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w terminie do dnia 30 marca 1938 r. i zaopatrzyć w następujące załączniki:

a) dokładny życiorys, własnoręcznie napisany z wyszczególnieniem przebiegu dotychczasowych studiów i praktyki nauczycielskiej. W życiorysie należy pomieścić sprawozdanie z dotychczasowej pracy wychowawczej, dydaktycznej i społecznej, dołączając krótki referat na temat dokonanych przez petenta

spostrzeżeń z życia dzieci na podstawie dotychczasowej praktyki.

b) świadectwa szkolne i egzaminacyjne oraz inne dowody dokonanych prac i odbytych studiów, np. zaświadczenia z udziału w kursach wakacyjnych (w oryginałach),

c) odpis wykazu stanu służby,

d) wykaz przestudiowanej do egzaminu lektury, według wymagań podanych w komunikacie (Dz. Urz. Min. WR. i OP. z r. 1937, Nr 14, poz. 434),

e) deklarację według załączonego wzoru,

f) 2 nienaklejone fotografie z własnoręcznym czytelnym podpisem (format urzędowy).

Bezpośrednio przełożona władza służbowa dołączy ponadto wyciąg z wykazu kwalifikacyjnego oraz szczegółową opinię o kandydacie i prześle podania kandydatów ze swego obwodu szkolnego do Kuratorium w terminie do 15 kwietnia b. r.

4. O ostatecznym przyjęciu do Instytutu rozstrzygnie kolokwium wstępne w Instytucie (Al. Ujazdowskie 20) w dniach 23, 24, 25 czerwca. O dniu egzaminu kandydaci dopuszczeni do kolokwium — będą zawiadomieni przez Dyrekcję Instytutu.

5. Wymagania przy egzaminie wstępnym (kolokwium) oraz warunki przyjęcia podane zostały w komunikacie Dyrekcji Państwowego Instytutu Nauczycielskiego (Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr 14, poz. 434 z dnia 31. XII. 1937 r.) oraz w Dziennikach Kuratoriów *).

6. Kandydaci dopuszczeni do egzaminu wstępnego poddani będą na miejscu badaniu lekarskiemu dla stwierdzenia, czy stan zdrowia umożliwia im studia.

7. Nauczyciele przyjęci do Instytutu mogą otrzymać na pierwszy rok studiów tj. na rok 1938/39, urlop płatny za zwrotem kosztów zastępstwa z rozłożeniem na raty na warunkach określonych w deklaracji, względnie urlop płatny za zwrotem kosztów zastępstwa bez spłat ratalnych lub bezpłatny.

Na drugi rok studiów — zależnie od wyników pracy w pierwszym roku studiów — udzielane będą w miarę możności urlopy płatne.

Składający podanie obowiązany jest wyraźnie podać, o jaki rodzaj urlopu prosi oraz zaznaczyć, czy będzie posiadał dostateczne środki finansowe na utrzymanie się w Warszawie, otrzymawszy na 1-szy rok studiów urlop płatny za zwrotem kosztów zastępstw na raty lub bez rat względnie bezpłatny, gdyż na żadne subwencje liczyć nie można.

Kuratoria Okręgów Szkolnych (Wydział Oświecenia Publicznego w Katowicach) skierują do Ministerstwa podania kandydatów wraz z odpowiednimi wnioskami oraz z opinią o pracy, uzdolnieniach ogólnych i pedagogicznych w terminie do 30 kwietnia 1938 r., załączając wykaz wszystkich kandydatów, który zawierać winien wyciągi z podań ujęte w następujące rubryki: 1) Lp..... 2) Nazwisko i imię, wiek, wyznanie, stan cywilny, 3) Stanowisko służbowe i miejsce pracy, 4) Ilość lat pracy, 5) Kwalifikacje (według załączonych świadectw), 6) Rok egzaminu W. K. N. i rodzaj urlopu otrzymanego na studia, 7) Znajomość języka obcego i jakiego, 8) Ostatnia ocena pracy, 9) Stosunek do służby wojskowej i posiadany stopień wojskowy, 10) Udział w pracy społecznej, w jakim charakterze, 11) Udział w pracach niepodległościowych — ewentualnie odznaczenia, 12) Wnioski Kuratorium, 13) Uwagi.

Po rozpatrzeniu podań Ministerstwo zawiadomi Kuratoria (Wydział Oświecenia Publicznego), którzy z kandydatów dopuszczeni zostali do kolokwium wstępnego, a następnie, którzy z nich zostali przyjęci na pierwszy rok studiów w związku z wynikiem kolokwium wstępnego.

Liczba miejsc jest ograniczona, wobec tego będą mogli być przyjęci istotnie tylko wybitniejsi nauczyciele.

Słuchaczy Instytutu obowiązują zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 lipca 1934 r. Nr I. R. 4700/34 (Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr 6—7 z dnia 31 lipca 1934 r., poz. 94) następujące opłaty:

Taksa	za egzamin wstępny . . .	10 zł
„	administracyjna roczna . . .	80 zł
„	za egzamin końcowy . . .	35 zł

DEKLARACJA.

Prosząc o przyjęcie do Państwowego Instytutu Nauczycielskiego w Warszawie, niniejszym zobowiązuję się:

1) Przestrzegać ściśle postanowień regulaminów, obowiązujących w Instytucie Nauczycielskim i zarządzeń Dyrekcji,

*) Ogłoszony poniżej.

2) nie obejmować bez porozumienia z Dyrekcją Instytutu Nauczycielskiego żadnych zajęć ubocznych,

3) w razie uzyskania, dla pracy w Instytucie Nauczycielskim, urlopu płatnego lub płatnego za zwrotem kosztów zastępstwa — pracować — niezależnie od zobowiązań, przyjętych uprzednio z powodu pobierania stypendium, czy urlopu — w ciągu lat czterech od daty ukończenia Instytutu w szkolnictwie na stanowisku, które wyznaczą mi władze szkolne najdalej w tymże okresie czasu.

Gdybym z własnej winy, czego ocenę pozostawiam władzom szkolnym przerwał studia, lub po ich ukończeniu nie wypełnił zobowiązań wyżej wymienionych w punkcie 3, zobowiązuję się zwrócić do Skarbu Państwa całą kwotę, otrzymaną tytułem poborów służbowych w czasie studiów w Państwowym Instytucie.

....
(Podpis)

Kierownik ....
Nauczyciel ....
szkoły .... klasowej w ....
w powiecie ....

W .... , dnia .... 193 ..... r.

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
WE LWOWIE
dnia 11 lutego 1938 r.
Nr 1. 2662/38

Panom Inspektorom Szkolnym

w Okręgu

udziela się do wiadomości, oraz celem zawiadomienia zainteresowanego nauczycielstwa.

Podania kandydatów prześlą Inspektoraty Szkolne do Kuratorium O. S. Lw. w terminie nieprzekraczalnym, do dnia 15 kwietnia br.

Komunikat w sprawie konkursu będzie ogłoszony w Dz. Urz. K O. S. Lw. Nr 2, który ukaże się z początkiem marca 1938 r.

Za Naczelnika Wydziału
M. Piątkowski
wizytator szkół

Wymagania przy egzaminie wstępnym na studia w Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Warszawie.

Dyrekcja Państwowego Instytutu Nauczycielskiego podaje następujące informacje dla osób chcących przygotować się do egzaminu wstępnego na studia w Państwowym Instytucie Nauczycielskim.

1. O przyjęcie do Instytutu w r. 1938 mogą ubiegać się kierownicy(czki) i nauczyciele(ki) publicznych szkół powszechnych lub szkół ćwiczeń, którzy:

a) najpóźniej przed 3-ma laty tj. w r. 1935 ukończyli względnie zdali egzamin z Wyższego Kursu Nauczycielskiego lub posiadają ukończone przed tym czasem inne analogiczne, uznane przez Władze szkolne studia,

b) mają dodatnią ocenę pracy zawodowej,

c) wykazują szczególne uzdolnienia i zamiłowania w dziedzinie zagadnień związanych z pracą szkolną.

Przeprowadzone w tym dziale badania i obserwacje dzieci, ujęte w przejrzyste, czytelnie napisane sprawozdanie względnie opracowanie, należy załączyć do podania o przyjęcie.

2. Zakres wymagań od kandydata do Instytutu obejmuje:

A) wiadomości, jakie powinien posiadać absolwent Wyższego Kursu Nauczycielskiego z psy-

chologii, pedagogiki, higieny wraz z nauką o człowieku w oparciu o obowiązkową i dokładnie opanowaną lekturę następujących dzieł:

1. Stefan Baley: Zarys psychologii w związku z rozwojem psychiki dziecka;

2. Jan Bogdanowicz: Zarys rozwoju fizycznego dziecka;

3. Zygmunt Mysłakowski: Pedagogika ogólna;

4. Bohdan Nawroczyński: Zasady nauczania;

5. Stanisław Kot: Zarys dziejów wychowania, jako funkcji społecznej;

6. Stanisław Łempicki: Polskie tradycje wychowawcze.

Poza wyżej podaną lekturą, która stanowi zasadnicze przygotowanie kandydata, obowiązuje przepracowanie jednego dzieła dodatkowego, dowolnie wybranego z podanych poniżej:

1. Dawid J. Wł.: Inteligencja, wola i zdolność do pracy;

2. Karpowicz St.: Wybór pism;

3. Dewey J.: Szkoła i społeczeństwo; Szkoła i dziecko;

4. Claparède Ed.: Wychowanie funkcjonalne;

5. Czerwiński Sł.: O nowy ideał wychowania;

6. Suchodolski B.: Kultura i osobowość;

7. Kerschensteiner G.: Pojęcie szkoły pracy;

8. Piaget J.: Mowa i myślenie u dziecka; Jak sobie dziecko świat przedstawia;

9. Szuman St. — Skowron St.: Organizm a życie psychiczne; Hormeny w psychofizycznym rozwoju człowieka;

10. Znaniecki H.: Socjologia Wychowania.

B) Znajomość ustawy o ustroju szkolnictwa z r. 1932, statutu i programów szkoły powszechnej, oraz orientowanie się w dozwolonych dla szkół powszechnych podręcznikach i książkach do lektury dla uczniów szkoły powszechnej.

C) znajomość jednego z języków obcych: (francuski, niemiecki, angielski) w stopniu umożliwiającym korzystanie z lektury naukowej w danym języku.

Metoda przygotowania się:

W przepracowaniu wymienionej lektury obowiązkowej i dodatkowego dzieła wybranego nie chodzi o pamięciowe opanowanie całości książki, lecz o syntetyczne ujęcie opracowanego przez autora tematu — i umiejętność zreferowania tego tematu — względnie pewnych zagadnień w temacie rozwiniętych.

Z lektury obowiązkowej — otrzymuje się przy kolokwium omówienie którekolwiek z zagadnień opracowanych w jednej z wymienionych książek. Książka wybrana przez kandydata może być przedmiotem dokładniejszej analizy w czasie kolokwium.

Zagadnienie rozwoju fizycznego dziecka ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju systemu nerwowego oraz higieny życia i pracy dziecka jest zawsze przedmiotem egzaminu wstępnego.

W podaniu o dopuszczenie do egzaminu wstępnego, które składa się w marcu — na podstawie ogłoszonego przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego konkursu — należy zaznaczyć, że wymagania podane w tym komunikacie są kandydatowi znane i że zostały uwzględnione przy przygotowaniu się do egzaminu. (Nr. m. dz. II P-2206/37).

Konkurs w sprawie przyjęcia na studia w Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej w Warszawie na rok szkolny 1938 39.

Ministerstwo WR. i OP. pismem z dnia 3 lutego 1938 r. Nr II. P. 278/38 ogłosiło konkurs w sprawie przyjęcia na studia w Państwowym Instytucie Pedagog. Specjalnej przygotowującym nauczycieli do pracy w szkołach specjalnych dla dzieci anormalnych: głuchoniemych, niewidomych, umysłowo upośledzonych i moralnie zaniedbanych.

W roku szkolnym 1938/39 przewiduje się uruchomienie działu tylko umysłowo upośledzonych.

O przyjęcie do Instytutu mogą się ubiegać czynni stali nauczyciele (lki) publicznych szkół powszechnych posiadający:

1. pełne kwalifikacje nauczycielskie,
2. najwyżej 35 lat życia,
3. dobrą opinię o pracy.

Kandydaci po ukończeniu kursu będą obowiązani do pracy nauczycielskiej w szkołach, wskazanych przez Ministerstwo WR. i OP. przynajmniej w ciągu trzech lat. Nauczyciele, korzystający z płatnego urlopu na studia, którzy po ukończeniu studiów nie wywiążą się z własnej winy z przyjętego obowiązku 3-letniej pracy we wskazanych szkołach, będą obowiązani do zwrotu rocznego uposażenia.

Pierwszeństwo w przyjęciu na studia w Instytucie mają nauczyciele, którzy odbyli już praktykę w szkołach lub zakładach specjalnych. Pożądana jest znajomość jednego z obcych języków.

Podania do Ministerstwa WR. i OP. o przyjęcie do Instytutu należy wnosić w drodze służbowej najpóźniej do dnia 1 kwietnia br. dołączając do nich:

1. własnoręczny opis życia i pracy dotychczasowej,
2. metrykę urodzenia,
3. dokumenty, stwierdzające czas i rodzaj pracy oraz opinię o pracy,
4. świadectwa odbytych studiów w oryginałach,
5. dwie nienaklejone fotografie (wzór urzędowy) z własnoręcznym, czytelnym podpisem,
6. deklarację zobowiązującą do 3-letniej pracy w szkole, wskazanej przez władze szkolne.

Bezpośrednio przełożona władza służbowa dołączy wyciąg z wykazu stanu służby i kwalifikacyjnego oraz szczegółową opinię o kandydacie.

O ostatecznym przyjęciu do Instytutu zdecyduje kolokwium, które odbędzie się 27 czerwca br. (godz. 8 rano) w Instytucie Pedagogiki Specjalnej w Warszawie (Al. 3 Maja Nr 18), polegające na pracy piśmiennej i zreferowaniu przez kandydata jednej ze wskazanych poniżej książek (stosownie do wyboru przez kandydata):

1. Baley S. Zarys psychologii w związku z rozwojem psychiki dziecka. Książnica Atlas (b. d.) 424 str.
2. Hessen S. Podstawy pedagogiki, Nasza Księgarnia, 1931, 428 str.
3. Devey J. Szkoła a dziecko. Warszawa, Książnica Atlas.
4. Radlińska H. Społeczne przyczyny powodzeń i niepowodzeń szkolnych. Wyd. Nauk. Tow. Ped. 1937 r.
5. Joteyko J. Jedność szkolnictwa ze stanowiska psychologii i potrzeb społecznych, Warszawa, Nasza Księgarnia 1929 r.

Jednocześnie przy kolokwium tym kandydaci będą obowiązani wykazać się znajomością anatomii i fizjologii człowieka w zakresie podręcznika J. Sosnowskiego.

Kandydaci dopuszczeni do egzaminu wstępnego poddani będą na miejscu badaniu lekarskiemu dla stwierdzenia, czy stan ich zdrowia pozwoli im na studia.

Kandydaci, których egzamin wypadnie pomyślnie, będą przyjęci do Instytutu, o czym nastąpi osobne zawiadomienie.

Oprócz urlopów płatnych przewiduje się dla uczestników urlopy płatne za zwrotem kosztów zastępstwa na raty względnie za zwrotem kosztów zastępstwa bez spłat ratalnych oraz bezpłatne.

Wobec znacznego ograniczenia liczby urlopów płatnych, kandydaci winni wyraźnie zaznaczyć w podaniach, o jaki rodzaj urlopu proszą.

Podania kandydatów Inspektoraty Szkolne (Rady Szkolne Powiatowe) prześlą do Kuratoriów do dnia 12 kwietnia r. b. W podaniach tych znaleźć się powinny następujące dane:

1. Nazwisko i imię, wiek, wyznanie, stan cywilny,
2. stanowisko służbowe i miejsce pracy,
3) ilość lat pracy,
4. kwalifikacje,
5. znajomość języka obcego i jakiego.

Kuratoria Okręgów Szkolnych skierują te podania po skontrolowaniu zawartych w nich danych do Ministerstwa W. R. i O. P. z odpowiednimi wnioskami, opinią o pracy, uzdolnieniach ogólnych i pedagogicznych kandydatów najpóźniej do dnia 30 kwietnia r. b.

Ministerstwo W. R. i O. P. osobno zawiadomi Kuratoria, którzy ze zgłoszonych kandydatów mają przybyć na egzamin wstępny oraz którzy z nich zostali przyjęci na kurs w związku z wynikami egzaminu wstępnego.

Do Instytutu mogą być przyjęci w miarę wolnych miejsc, również wykwalifikowani nauczyciele (ki) prywatnych szkół powszechnych. Odnośni kandydaci winni do dnia 1 kwietnia złożyć do Ministerstwa za pośrednictwem właściwego Okręgu Szkolnego podania z następującymi załącznikami:

1) własnoręczny opis życia i pracy dotychczasowej, 2) metrykę urodzenia, 3) dokumenty stwierdzające czas i rodzaj pracy, 4) świadectwa odbytych studiów w oryginałach, 5) dwie nienaklejone fotografie (wzór urzędowy) z własnoręcznym podpisem.

W Instytucie obowiązują opłaty, przewidziane zarządzeniem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 3 lipca 1934 r. nr. I R-4700/34 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 6—7, poz. 94).

W związku z powyższym opłatę za egzamin wstępny w wysokości zł. 10 należy wpłacić do P. K. O. na konto 33306 Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej w Warszawie niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o dopuszczeniu do egzaminu wstępnego. (II P-278/38).

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
WE LWOWIE
Dnia 11 lutego 1938 r.
Nr I-2664/38.

Panom Inspektorom Szkolnym
w Okręgu

udziela się do wiadomości, oraz celem zawiadomienia zainteresowanego nauczycielstwa.

Podania kandydatów prześlą Inspektoraty Szkolne Kuratorium O. S. Lw. w terminie nieprzekraczalnym do dnia 12 kwietnia 1938 r. Komunikat w sprawie konkursu będzie ogłoszony w Dz. Urz. Kuratorium O. S. Lw. nr 2, który ukaże się z początkiem marca b. r.

Za Naczelnika Wydziału
M. Piątkowski
Wizytator Szkół

Nieodebrane akcje Banku Polskiego.

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO BRZESKIEGO
W BRZEŚCIU n/BUG.
Dnia 9 lutego 1938 r.
Nr OR-1291/38

Kuratorium O. S. B. jest w posiadaniu nieodebranych akcyj Banku Polskiego i gotówki pochodzącej z wymiany kuponów i nadpłat przez następujące osoby (b. nauczycieli Okręgu Szkolnego Brzeskiego):

Elżbietę Łukaszewiczównę, Barbarę Stoćko, Annę Kobiankównę, Helenę Stadniewicz, Eudokię Pawliszyk, Mikołaja Bohdanowicza, Helenę Nowikową i Antoniego Hermana. Zainteresowani zechcą podać miejsce swego pobytu i udowodnić prawa do akcyj.

Naczelnik Wydziału
J. Błoński

Otrzymują:
Wszystkie Kuratoria
oraz Wydział Ośw. Publ. Woj. Śląskiego.

Książki zatwierdzone do użytku szkolnego.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dn. 27 stycznia 1938 r. Nr II Pr-14957/37. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki:

Jerzy Rudnicki, Nimećko-ukrainśkyj słownyk do podręcznika języka niemieckiego dla III kl. gimn. W. Dewitzowej i G. Żółtowskiej, Nakład Państw. Wyd. Książek Szkolnych, Lwów 1936, — jako książkę pomocniczą dla uczniów gimnazjów z ruskim językiem nauczania.

B. Buczacki. Jak my peremohły, nakład Państw. Wyd. Książek Szkolnych, Lwów, 1937 — jako książkę do bibliotek uczniowskich szkół powszech-

T. Szewczenko, Małyj Kobzar, w układzie Wł. Kalinowicza, nakład Państw. Wyd. Książek Szk. Lwów, 1937 — jako książkę do bibliotek uczniowskich szkół powszechnych z ruskim językiem nauczania, dla dzieci w wieku od 11 do 13 lat.

Skradzione pieczęcie.

W sierpniu 1937 r. zginęły w 1 kl. szk. powsz. w Gliniance, pow. Nisko trzy pieczęcie urzędowe. Pierwsza okrągła z napisem: „Kierownictwo Publicznej Szkoły Powszechnej w Gliniance". Druga okrągła z napisem: „Państwowa Szkoła Powszechna w Gliniance". Trzecia podłużna z napisem: „Kierownictwo Publicznej Szkoły Powszechnej 1. kl. w Gliniance L. p.".

Zaświadczenia służby w P. O. W.

W związku z zarządzeniami Prezydium Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 1937 Nr 133—7/29 oraz Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 września 1937 Nr BP. 20816/37 Kuratorium Okręgu Szk. Lw. podaje do wiadomości, że podania b. członków P. O. W. o zaświadczenia służby w P. O. W. przesyłać należy pocztą wprost pod adresem: **„Komisja Kwalifikacyjna** przy Wojskowym Biurze Historycznym, Warszawa, ul. Aleja Szucha 14".

ROZKŁAD PAŃSTWOWYCH KURSÓW WAKACYJNYCH DLA NAUCZYCIELSTWA SZKÓŁ POWSZECHNYCH W R. 1938

A. Kursy dla kierowników szkół powszechnych I i II stopnia.

L.p	Inspektorat szkolny	Siedziba kursu	Termin	Temat	Szczegóły organizacyjne	Uwaga
1	Czortków	Zaleszczyki	27. VI. – 9. VII.	Zagadnienia organizacyjne, wychowawcze i dydaktyczne szkoły	Uczestnicy znajdą pomieszczenie w internacie. Wyżywienie wspólne na miejscu. Należy przywieźć ze sobą poduszkę, koc i bieliznę pościelową	Kurs dla kierowników szkół powsz. I i II st.
2	Sanok	Lesko	16. – 27. VIII.	detto	detto	detto
3	Przemyśl	Przemyśl	27. VI. – 9. VII.	detto	detto	kurs dla kierowników szkół powsz. I st.

B. Kursy rzeczowe pomnażające zasób wiedzy i sprawności.

L.p	Inspektorat szkolny	Siedziba kursu	Termin	Temat	Szczegóły organizacyjne	Uwaga
1	Sambor	Drohobycz	27. VI. — 9. VII.	Geografia — historia (Realizacja programu kl. VII)	detto	
2	Jarosław	Jarosław	27. VI. — 9. VII.	Zajęcia praktyczne ze szczególnym uwzględnieniem sporządzenia pomocy naukowych	detto	Dla nauczycielstwa zaawansowanego w realizacji zajęć praktycznych
3	Lwów — miasto	Lwów	27. VI. — 9. VII.	Wybrane zagadnienia z psychologii i pedagogii	detto	Kurs nastawiający do właściwej konstrukcji i realizacji planu wychowawczego szkoły
4	Lwów — miasto	Lwów	4. — 9. VII.	Higiena szkolna	detto	Kurs wprowadzający nauczycieli (-lki) w zagadnienia higieny szkolnej
5	Lwów — miasto	Lwów	27. VI. — 9. VII	Kurs dla przyszłych kierowników teatrów kukiełkowych dla młodzieży szkolnej	detto	
6	Nadwórna	Nadwórna	27. VI. – 9. VII.	Gospodarstwo domowe łącznie z gotowaniem	detto	
7	Czortków	Zaleszczyki	4. — 9. VII.	Organizacja i zajęcia w ogrodzie szkolnym	detto	
8	Stanisławów	Stanisławów	4. — 9. VII.	detto	detto	

9	Stryj	Stryj	27. VI.—9. VII.	Wybrane zagadnienia z historii literatury i gramatyki jęz. polskiego	detto	
10	Nisko	Rudnik n. S.	27. VI.—9. VII.	Zajęcia praktyczne ze szczególnym uwzględnieniem robót z blachy, drutu i wikliny, tudzież szczotkarstwa	detto	
11	Trembowla	Trembowla	27. VI.—9. VII.	Rysunki. Technika pracy i metoda		
12	Kołomyja	Kuty	Czterotygodn.	Wychowanie fizyczne		Termin będzie podany w czasie późniejszym

Ponadto projektuje Inspektorat Szkolny w Gródku Jagiellońskim kurs wakacyjny analogiczny do lat poprzednich. Kurs odbędzie się w czasie od 1-go lipca do 31-go lipca 1938 r. w Gdyni. Temat: Zagadnienia morskie.

C. Kursy dla działaczy i pracowników oświatowych.

1	Nadwórna	Worochta	27.VI.—21.VII.	Praca społeczno-oświatowa: rodzaje, formy pracy, metodyka	Uczestnicy (-czki) znajdą pomieszczenie w oznaczonych pensjonatach. Wyżywienie wspólne. Należy przywieźć poduszkę, koc, bieliznę pościelową. Możliwość kąpieli w Prucie. wycieczki górskie	Celem uzyskania ewentualnej pomocy finansowej na koszty utrzymania można zwracać się przez właść. Insp. Szk. do Pow. Komisji Ośw. Pozaszkolnej o udzielenie odpowiedniego zasiłku
2	Kamionka Strumiłowa	Ohladów	4.—30. VII.	Kurs dla nauczycieli (mężczyzn) dyrygentów chórów pozaszkolnych	Uczestnicy znajdą pomieszczenie w internacie Uniw. Wiejsk. T-wa Szk. Lud. Należy przywieźć ze sobą poduszkę, koc, bieliznę pościelowę	Jest rzeczą konieczną, by uczestnicy przywieźli ze sobą instrument muzyczny, którym posługują się przy prowadzeniu chórów, jak n. p. skrzypce, wiolonczela i t. p.
3	Rawa Ruska	Horyniec Zdrój	27.VI.—22.VII.	Kurs teatralny dla reżyserów (reżyserek) teatrów ludowych	Uczestnicy (iczki) znajdą pomieszczenie w gmachu szkoły powsz. Wyżywienie w zakładzie zdrojowym	Pożądany udział osób zaawansowanych w pracy teatralnej

ROZKŁAD PŁATNYCH URLOPÓW, PRZYDZIELONYCH POSZCZEGÓLNYM OKRĘGOM SZKOLNYM NA WYŻSZE KURSY NAUCZYCIELSKIE W R. SZK. 1938/39.

G r u p y :

Okrąg Szkolny	Liczba urlopów ogółem		Humanistyczna (j. polski, historia)		Geograficzno przyrodnicza		Matematyczno-przyrodnicza		Rysunek i zajęcia praktyczne	Śpiewu i wychowania fizycznego — Poznań	
	płatnych	płatnych za zwrotem kosztów zastępstwa z rozłożeniem na raty	Kraków	Warszawa	Lwów	Warszawa	Poznań	Warszawa	Warszawa dla nauczycieli	dla nauczycieli	dla nauczycielek
		150+3	26	29	29	29	27	27	25	26	12
	60+17		7 (19)	9 (20)	8 (21)	12 (17)	10 (17)	9 (18)	9 (16)	9 (17)	4 (8)
Brzeski	4	9	(2)	1	1 (2)			1 (2)	(1)	1 (1)	(1)
Krakowski	11	24	3 (6)		2 (6)		2 (5)		1 (4)	1 (2)	2 (1)
Lubelski	5	12		1 (2)	1 (2)			1 (3)	1 (1)	1 (2)	(2)
Lwowski	**11**	**27**	**3 (9)**		**3 (9)**		**3 (5)**		**1 (2)**	**1 (2)**	
Pomorski	4	10		1 (3)		1 (2)	1 (2)		(1)	1 (1)	(1)
Poznański	4	10		1 (2)		1 (2)	1 (4)		1 (1)	(1)	
Warszawski	12	32		3 (7)		3 (8)		3 (8)	1 (3)	1 (3)	1 (3)
Wileński	5	17		1 (5)		1 (4)		1 (3)	1 (2)	1 (3)	
Wołyński	4	9	1 (2)	1 (1)	1 (2)			(2)	(1)	1 (1)	
Woj. Śląskie	17*)	3**)				6 (1)	3 (1)	3	3	1 (1)	1

U w a g a : *) Koszty tych urlopów pokrywa Województwo Śląskie.
**) (bez rozłożenia na raty).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

28.

Sprawozdanie
z konferencji w sprawie rozbudowy szkolnictwa na terenie Centralnego Okręgu Przemysłowego

Konferencja odbyła się dnia 20 stycznia 1938 r. w Rzeszowie w sali Magistratu. Obecni P. P.: Dr. Tadeusz Kupczyński, Kurator O. S. L., Jan Chodorowski, Naczelnik Wydz. Szk. Handlowego w Min. W. R. i O. P., Dr. Ludwik Ręgorowicz, Wizytator Minister., Wł. Kabaciński, delegat Kuratorium O. S. w Krakowie, St. Wekliński, delegat Kuratorium O. S. w Lublinie, Inż. W. Sarad, Nacz. Wycz. szkół zawod. K. O. S. we Lwowie, Wizytatorzy K. O. S. L.: M. Jaworska, Inż. St. Frisch, Dr. St. Papee, J. Piasecki, — Mjr. Wł. Wisłocki, delegat Sztabu D. O. K. X, Inż. St. Kwolek, delegat Wydz. Przemysłowego Urzędu Wojew. lwowskiego, S. Bernatowicz, starosta pow. Rzeszów, H. Kisielewski, starosta pow. Nisko, Mgr. T. Len, starosta pow. Tarnobrzeg, M. Scherff, starosta pow. Kolbuszowa, Dyr. R. Bełej delegat Dyrekcji Okr. Kolei Kraków, J. Niemierski, prezydent m. Rzeszowa, Wł. Danilecki, przedstawiciel Pol. Tow. Politechnicznego we Lwowie, Inż. St. Tatarczuch, delegat Instytutu Przemysłowego we Lwowie, St. Telega, korespondent P. A. T., inspektorowie szkolni, instruktorzy oświaty pozaszkolnej, delegaci Izb Przemysłowych, Rzemieślniczych, Rolniczych, stowarzyszeń kupców i dyrektorzy szkół ogólnokształ. i zawodowych zainteresowanego terenu.

Konferencję zagaił P. Kurator Dr. Kupczyński, wyjaśniając cel zebrania tj. wczesne przygotowanie planu rozbudowy szkolnictwa ogólnokształcącego i zawodowego na terenie C. O. P-go. Istniejące na tym obszarze szkolnictwo już dziś nie czyni zadość rosnącym potrzebom — jest ilościowo i jakościowo niedostateczne. Na początku bieżącego roku szkolnego władze szkolne spotkały się z głosami, domagającymi się powiększenia czynnych w terenie zakładów szkolnych. Żądania te zaspokojono ale narastają już nowe, których w dzisiejszym stanie organizacji szkolnej nie będzie można spełnić. Chodzi zarówno o szkolnictwo powszechne, jak średnie ogólnokształcące i zawodowe. Obecnie przeważa napływ fachowców z innych ziem Polski, niebawem będzie jednak powołany do pracy element miejscowy. który cierpi skutkiem przeludnienia i oczekuje zatrudnienia w tworzącym się przemyśle.

Aby to mogło nastąpić, element ten musi być dostosowany do wymagań przemysłu. Trzeba ludność tutejszą przygotować do pracy w zakładach przemysłowych w tempie możliwie najszybszym. Szereg postulatów, jakie przygotowano na konferencję, idzie w tym właśnie kierunku. Aby uzyskać zamierzone wyniki, projekty muszą być opracowane ostrożnie, realnie i ekonomicznie. Wszystkie poczynania muszą być ściśle dostosowane do potrzeb i środków. Dlatego to władze szkolne odwołują się do odpowiednich czynników, zapraszają na konferencję przedstawicieli czynników państwowych, samorządowych, społecznych i gospodarczych, które razem i z osobna są powołane do zaradzenia potrzebie.

Przy rozwiązywaniu spraw rozbudowy szkolnictwa wszystkie te czynniki są zainteresowane w jednakowym stopniu. Szkice programu, oparte na przygodnie zebranych datach, będą poddane krytyce i sprawdzeniu uczestników konferencji.

* * *

O potrzebach szkolnictwa powszechnego na terenach C. O. P. Polski „C“ w obrębie Kuratorium O. S. L. mówiła wizytatorka p. Maria Jaworska. Zagadnienie to obejmuje sprawy:

a) budownictwa szkół, b) zwiększenia liczby etatów nauczycielskich, c) odpowiedniej realizacji programów nauczania zgodnie z potrzebami środowiska, d) rozbudowy Oświaty Pozaszkolnej, e) wychowania przedszkolnego.

Zależnie od powodów, wywołujących napływ ludności, można podzielić miejscowości tego terenu na:

1. objęte rozwojem powstających fabryk i ewentualnym osiedlaniem się robotników, 2. leżące na trasie budujących się linii kolejowych lub też wzmożonego ruchu kolejowego, 3. leżące na obszarach nowo odkrytych kopalin.

Do miejscowości pierwszej kategorii należy w powiecie rzeszowskim przede wszystkim sam Rzeszów, który w nowo powstałych fabrykach ma zatrudnić 3500 robotników, co może spowodować przypływ około 5000 dzieci już w ciągu najbliższego roku i to głównie w szkołach powszechnych.

Ponieważ sam Rzeszów nie zdoła pomieścić takiej liczby napływowej ludności, trzeba wziąć w rachubę napływ ludności do następujących miejscowości podmiejskich, leżących wzdłuż linii kolejowej bądź autobusowej: Pobitno, Motocin, Przybyszówka, Staromieście, Trzebownisko, Świlcza, Trzciana, Drabinianka, Nożyczyca, Boguchwała, Czudec, Strzyżów, Tyczyn.

Z tych 13 miejscowości tylko 7 ma takie warunki lokalowe, iż po zaprowadzeniu światła elektrycznego czy też gazowego można by zorganizować dwurazową naukę. W ten sposób dało by się z tych 5000 spodziewanych dzieci pomieścić około 1600.

W powiecie niżańskim do miejscowości pierwszej kategorii należą: Pławo (Stalowa Wola), Malce, Nisko, Przędzel.

W powiecie tarnobrzeskim: Rozalin, Dęba, Mokrzyszów, Gorzyce, Rozwadów, Tarnobrzeg, Chmielów.

W obu tych powiatach w szkołach: w Nisku, Rudniku, Przędzelu, Pławie, Rozwadowie, Tarnobrzegu, Mokrzyszowie, Chmielowie i Dębie można zarządzić — o ile będzie zapewnione oświetlenie — dwurazową naukę.

Czynniki miarodajne obliczają ilość napływowej ludności w obu tych powiatach na 7000 osób, a przyrost dzieci w szkołach już w najbliższym roku o 6000. Wymienione szkoły, przy zarządzeniu dwurazowej nauki, mogą pomieścić około 2000 dzieci. Razem tedy dla tych trzech powiatów z zapowiadanych około 11.000 dzieci może znaleźć pomieszczenie przy zarządzeniu dwurazowej nauki 3600 dzieci.

W powiecie łańcuckim do pierwszej kategorii należą miejscowości: Sarzyna, Ruda i Łańcut z nieokreśloną w tej chwili ilością robotników, dzieci i z możliwością ich częściowego pomieszczenia jedynie w Łańcucie. Do miejscowości drugiej kategorii należą w powiecie rzeszowskim i kolbuszowskim: Miłocin, Podwizdów, Rogoźnica, Głogów, Widetka, Kolbuszowa Górna, Kolbuszowa, Kolbuszowa Dolna, Cmolas, Hadykówka, Komorów, Majdan, Zwięczyca, Boguchwała, Babica, Czudec, Zaborów, Glinnik Charzewski, Strzyżów, Dobrzechów. Niektóre z tych miejscowości należą również do pierwszej kategorii.

W powiecie niżańskim do drugiej kategorii należą: Przyszów Kameralny, Zarzecze, Zdziary, Katy, Domosława, Nisko i Rozwadów.

Jeśli idzie o miejscowości drugiej kategorii, to obowiązkiem władz oświatowych jest w tej chwili jedynie baczne obserwowanie wzrostu ludności i ilości dzieci w szkołach. Do miejscowości trzeciej kategorii należą w powiecie rzeszowskim: Żyznów (ruda żelazna), Niechóbrz (wapień), Koniczkowa (nafta); w powiecie niżańskim: Rudnik (ruda żelazna), Huta Deręgowska (ruda żelazna), Studzianka (ruda żelazna); w powiecie tarnobrzeskim: Ruda (ruda żelazna), Jastkowice (ruda żelazna); w powiecie łańcuckim: Albigowa (nafta), Ostrów (ruda żelazna), Munina (ruda żelazna). W tych miejscowościach również należy obserwować wzrost ludności i dzieci szkolnych.

Potrzeba etatów dla wymienionych 3600 dzieci wyraża się liczbą 28 dla powiatu rzeszowskiego, 34 dla powiatu niżańskiego i tarnobrzeskiego, i 5 dla powiatu łańcuckiego, razem 67 etatów dla całego okręgu przemysłowego Kuratorium O. S. L.

Na terenie okręgu przemysłowego następujące szkoły wymagają budowy nowego bądź też rozbudowy obecnego budynku: w powiecie rzeszowskim: budowa: Rzeszów (budynek bliźniaczy), Staromieście, Drabinianka, Pobitno, Czudec, Tyczyn i Strzyżów; — rozbudowa: Boguchwała, Trzebownisko (wykończenie), Trzciana (wykończenie), Świlcza i Zwięczyca (wykończenie).

W powiecie niżańskim: budowa Pławo, Przędzel, Rudnik nad Sanem, Malce; — rozbudowa: Nisko.

W powiecie tarnobrzeskim: budowa: Gorzyce, Tarnobrzeg, Chmielów, Rozalin, Dęba; — rozbudowa: Rozwadów, Mokrzyszów.

W powiecie łańcuckim: budowa: Sarzyna, Ruda. Razem: budowa 18 szkół III st., rozbudowa 8 szkół III st.

Ponieważ samorządy nie mogłyby podołać tak wielkim wydatkom, z budową i rozbudową tych szkół związanych, przeto konieczne jest postawienie zasady, iż do kosztów budowy i przebudowy budynków szkolnych przyczynią się właściciele fabryk, czyli że potrzeby te mogą być zaspokojone jedynie wspólnym wysiłkiem Państwa i zakładów przemysłowych.

W dziedzinie programu nauczania należy położyć nacisk na odpowiednią realizację programu zajęć praktycznych a w związku z tym należy nastawić istniejące pracownie na roboty z metalu, zaopatrzyć je należycie w potrzebne urządzenia i organizować nowe pracownie tego typu. W czasie najbliższym należy szkoły nie posiadające pracowni, zaopatrzyć w komplety narzędzi do zajęć praktycznych. We wszystkich szkołach żeńskich należy organizować naukę gospodarstwa domowego celem podniesienia kultury życia codziennego w środowisku robotniczym.

Oświata pozaszkolna zależnie od tego, czy praca obejmie stały element robotniczy czy przelotny, musi stosować stałe i dorywcze formy oddziaływania. Wśród stałych główne miejsca zajmują: szkoły dla dorosłych, uniwersytet powszechny, wśród dorywczych: świetlica, a na jej terenie: biblioteki, czytelnie, kluby robotnicze, chór i teatr, kinoteatr. Przy budowie fabryk należy pamiętać o zabezpieczeniu lokali na świetlicę, czytelnię, bibliotekę, kino. Świetlicę należy zaopatrzyć w aparaty radiowe. Zanim te lokale zostaną dostarczone, należy szkołom powszechnym na tym terenie zapewnić oświetlenie elektryczne czy też gazowe.

Przy budowie fabryk należy również pamiętać o lokalach dla przedszkoli, które winny powstawać przy każdej fabryce.

* * *

O potrzebach szkolnictwa średniego ogólnokształcącego na terenach C. O. P. w obrębie Kuratorium O. S. L. mówił wizytator p. Dr. Stefan Papée. Przyrost młodzieży w szkołach średnich ogólnokształcących w latach 1935/6—1937/8 ilustrują następujące tablice:

PAŃSTWOWE GIMNAZJA

L. p.	MIEJSCOWOŚĆ		1935/6	1936/7	1937/8	%	1938/9	%
1	Brzozów	k	309	355	334	**8,09**	356	**6,58**
2	Krosno	k	421	423	458	**8,78**	520	**13,53**
3	Leżajsk	k	229	217	231	**0,87**	350	**51,51**
4	Łańcut	k	421	436	408	**— 3,08**	410	**0,49**
5	Nisko	k	303	327	375	**23,76**	500—600	**3,33—6**
6	Rzeszów	I m	329	373	394	**1.67**	394	—
7	Rzeszów	II m	405	389	398	**— 1,72**	450	**13,06**
8	Sanok	m	502	476	480	**— 4,38**	480	—
9	Tarnobrzeg	k	361	364	393	**8,86**	514	**3,07**

PRYWATNE GIMNAZJA

L. p.	MIEJSCOWOŚĆ		1935/6	1936/7	1937/8	%	1938/9	%
1	Bąkowice	m	299	318	348	**16,38**	348	-
2	Dobromil	k	162	168	178	**9,87**	205	**15,16**
3	Kolbuszowa	k	96	89	102	**6,24**	134	**31,37**
4	Krosno	k	65	75	112	**72,31**	137	**22,32**
5	Łańcut	ż	70	109	189	**170,–**	239	**28,45**
6	Przeworsk	k	129	145	169	**31,–**	180–190	**6,5–12,42**
7	Rzeszów	ż	286	282	317	**10,83**	367–380	**15,77–19,87**
8	Rzeszów	k	98	143	178	**81,63**	230	**29,21**
9	Sanok	ż	187	204	227	**21,38**	227	—
10	Strzyżów	k	140	150	175	**25**	200	**14,28**

Statystyka ta nie oddaje jednak wiernie przyrostu młodzieży, bo tylko niektóre gimnazja mogły swobodnie przyjmować zgłaszających się. I tak np. Leżajsk nie przyjął 54 uczniów, Nisko 40, Krosno 32. Napływ młodzieży uzależniony też był w znacznej mierze od powstawania i rozwoju szkół zawodowych.

W rubryce 5 obu tablic mamy podane cyfry wyrażające spodziewany napływ młodzieży w 1938/9, a w rubryce 6 procent tego napływu w stosunku do roku szkolnego 1937/8. Liczby są podane przez dyrekcje szkół na podstawie informacyj, zasięganych w terenie.

Część szkół podoła nowym obowiązkom. Z prywatnych zakładów mogą wchłonąć napływ: Dobromil (rozbudowuje się), Kolbuszowa, Krosno, Łańcut, Przeworsk, Rzeszów żyd. (rozbudowuje się), Strzyżów. Co więcej: zakład żeński w Łańcucie może wchłonąć nadmiar dziewcząt, zgłoszonych do miejscowego Koedukacyjnego Państwowego Gimnazjum; Strzyżów zaś zgłasza gotowość przyjęcia nadmiaru młodzieży z Rzeszowa. Pomocy wymaga zakład żeński w Rzeszowie, który nie może już nowych uczenic przyjąć i musi przystąpić do budowy nowego gmachu. Ze szkół państwowych: liceum pedagogiczne w Rzeszowie może rozwijać się przez pewien czas. Tak samo gimnazjum w Krośnie. Gimnazjum w Leżajsku wymaga rychłej budowy budynku. Nisko ma 6 sal znośnych, potrzebuje 13. Gmach jest gminny. Z wiosną zarząd miejski przystępuje do budowy lewego skrzydła projektowanego gmachu. Sprawa rozbudowy gmachu szkolnego w Nisku jest bardzo pilna, — odcinek to najbardziej napływem młodzieży zaatakowany, w niedalekiej przyszłości należało by tu z obecnego koedukacyjnego gimnazjum utworzyć dwie samodzielne szkoły średnie ogólnokształcące. W Tarnobrzegu z wiosną 1938 przystępuje Komitet do rozbudowy państwowego gmachu. Przy tej rozbudowie należało by uwzględnić dodatkowo budowę sali gimnastycznej, bardzo szkole potrzebnej.

Potrzeby okręgu przemysłowego zwiększą popyt na wydziały matematyczno-fizyczne. Tylko Rzeszów II ma 1 oddział tego liceum i Sanok 1 oddział. W Krośnie jest on łącznie z oddziałem wydziału przyrodniczego, w Nisku z oddziałem wydziału humanistycznego. Klasa I liceum mat.-fiz. wzrośnie w Rzeszowie II już w 1938/9 do 2 oddziałów. Należy się spodziewać dalszych przyrostów oddziałów w istniejących szkołach, względnie konieczności tworzenia nowych wydziałów mat.-fiz.

B u r s y i i n t e r n a t y istniejące w Rzeszowie, Krośnie i w Leżajsku nie mieszczą, względnie wkrótce nie będą mogły już pomieścić zgłaszających się. Nisko i Tarnobrzeg domagają się burs. W tworzeniu burs i internatów, w wyposażaniu szkół w inwentarz i pomoce szkolne, spodziewana i bardzo pożądana jest pomoc Komitetów Rodzicielskich, których fundusze wydatnie powinny wspomóc przedsiębiorstwa budujące w okręgu przemysłowym.

Potrzeby szkolnictwa zawodowego na terenach C. O. P. w obrębie Kuratorium O. S. L. omówił dyrektor p. W. Blauth. Szkolnictwo zawodowe terenu dzieli się na: 1) przemysłowe (metalowe, drzewne, włókiennicze, budownictwa i odzieżowe); 2) handlowe; 3) rolnicze. W zakresie szkolnictwa przemysłowego grupa metalowa jest reprezentowana tylko przez Prywatną Szkołę Rzemiosł, założoną przez Towarzystwo Prywatnej Szkoły Przemysłowej w Rzeszowie w r. 1930. Posiada ona wydział ślusarsko-mechaniczny. Stan uczniów wynosił: w roku 1934/5 — 55 uczniów, w roku 1935/36 — 80, w roku 1936/37 — 115, a w roku obecnym — 180. Z braku miejsca w tym roku szkolnym nie przyjęto 196 kandydatów. Brak jest budynków szkolnych i warsztatowych oraz urządzeń mechanicznych. Absolwentów miała szkoła dotychczas 62, wszyscy mają zajęcia w fabrykach, warsztatach kolejowych, w lotnictwie, fabrykach broni, marynarce wojennej itp. Stosunek wielkiego przemysłu życzliwy, brak jednak pomocy finansowej z jego strony (maszyny). W myśl opinii przedstawicieli przemysłu, absolwenci szkół tego typu winni mieć wykształcenie, odpowiadające gimnazjum mechanicznym, wobec tego konieczne jest przekształcenie tej szkoły na gimnazjum mechaniczne. W związku z powstającymi różnymi gałęziami przemysłu, zachodzi potrzeba utworzenia innych działów w postaci kursów, lub rocznych specjalnych wydziałów, jak: samochodowego, lotniczego, elektrotechnicznego, — instalacji: elektrycznych, gazowych i wodociągowych. Szkoła zawodowa dokształcająca mieści się dziś przy 600 uczniach w dwu budynkach szkolnych (Szkoła Rzemiosł i Szkoła powszechna) ilość uczniów wzrośnie do 1000, konieczne jest więc postawienie budynku szkolnego na pomieszczenie szkoły zawodowej dokształcającej dziennej. Oprócz budynku szkolnego konieczny jest również nowy budynek na warsztaty szkolne i ich urządzenie nadto odrębny budynek na internat dla młodzieży z poza Rzeszowa.

Grupa drzewna jest reprezentowana przez Państwową Szkołę Stolarską w Rudniku nad Sanem. Posiada w obecnym roku szkolnym 96 uczniów (w latach poprzednich: 83, 70, 70). Ma własny internat, pomieszczenie szkoły, oraz rozmieszczenie bardzo dobre. Położona w Centralnym Okręgu Przemysłowym, przy ważnej linii komunikacyjnej, przy tym w nieznacznej odległości od Niska i Zakładów Południowych, może mieć z tych terenów wielu uczniów do kształcenia, ma więc duże warunki rozwoju. Sfery gospodarcze i Międzyorganizacyjny Komitet Porozumiewawczy Polskich Organizacji Społecznych w Nisku wystosował pismo do Ministerstwa W. R. i O. P. o utworzenie nowych wydziałów: kowalskiego, kołodziejskiego i ślusarskiego niższego typu. W razie rozszerzenia agend szkoły, można by wybudować pomieszczenie na warsztaty i wyposażyć warsztaty nowo-tworzonych działów.

Grupa budownictwa naziemnego jest reprezentowana przez Państwową Szkołę Budownictwa w Jarosławiu. Obecnie szkoła posiada trzy wydziały: 1) budowlany w likwidacji — uczniów 195. 2) Liceum budowlane otwarte w roku szkolnym 1937/38 — uczniów 26. 3) Szkołę mistrzów budowlanych — uczniów 61. Szkoła wymaga budowy osobnego budowlanego dworca oraz sali gimnastycznej.

Szkoła proponuje w związku z rozbudową przemysłu urządzenie doraźnych kursów dla rzemiosł, związanych z zawodem budowlanym, a mianowicie: stolarstwa budowlanego, ślusarstwa budowlanego, kowalstwa, blacharstwa, ciesielstwa, szklarstwa i malarstwa.

Szkolnictwo handlowe jest reprezentowane przez szkołę stopnia gimnazjalnego w Rzeszowie, Rozwadowie i Jarosławiu. Ponadto na tym terenie istnieje szkoła przysposobienia kupieckiego I-go stopnia jednoroczna w Grodzisku Dolnym, między Przeworskiem a Rozwadowem. Gimnazja kupieckie w Rzeszowie i Jarosławiu są czteroletnie, w Rozwadowie zaś trzyletnie. Gimnazja kupieckie są zorganizowane zasadniczo dla potrzeb zawodu kupieckiego, mogą być jednak dostosowane do potrzeb regionu gospodarczego.

W Rzeszowie ilość młodzieży w roku szkolnym 1937/38 wynosi 252, budynek szkoły oraz stopień jej wyposażenia odpowiada wymaganiom. Gimnazjum kupieckie w Jarosławiu liczy 420 uczn. obojga płci. Koncesjonariusz jarosławskiego gimnazjum w 1937/38 r. zorganizował w Grodzisku Dolnym jednoroczną szkołę przysposobienia kupieckiego I-go stopnia celem zbadania, czy tego rodzaju szkoła mogłaby liczyć na powodzenie w małych miasteczkach.

Gimnazjum kupieckie w Rozwadowie jest trzyletnie. Sprawa utworzenia klasy czwartej nie została jeszcze dotąd zadecydowana. Szkoła ta ma szczególnie duże możliwości rozwojowe. Tworzący się okręg przemysłowy, istnienie poważnego węzła komunikacyjnego, brak w promieniu około

100 km analogicznej szkoły handlowej sprzyjać będą rozwojowi zakładu. Należyty rozwój tej placówki jest hamowany jednak brakiem odpowiedniego pomieszczenia.

Rzeszów i Rozwadów staną się ośrodkiem fabrycznym, o zwiększonych perspektywach handlowych, było by więc pożądanym, żeby klasa IV-ta tychże gimnazjów przepracowała te elementy wiedzy handlowej oraz biurowej, które pozwolą na zatrudnienie absolwentów w administracji większych przedsiębiorstw handlowych i fabrycznych. Gimnazjum kupieckie w Jarosławiu zasięgiem swoim obejmuje wybitnie eksponowany teren rolniczy. Jarosław jest ośrodkiem handlu produktami rolnymi, mógłby więc i winien uwzględnić specjalność rolniczą handlową, tak jak to ma miejsce na obecnym IV-tym roku specjalnym szkoły handlowej będącej w likwidacji.

W Rzeszowie zamierza się w przyszłym roku szkolnym zorganizować państwowe dwuletnie liceum handlowe, którego trzeci rok nauki mógłby być w późniejszym okresie również tak zorganizowany, żeby odpowiadał potrzebom i możliwościom ośrodka fabrycznego.

Być może, że zajdzie również potrzeba utworzenia przy liceum handlowym jednorocznej szkoły przysposobienia administracyjno-handlowego dla absolwentów gimnazjum 4-ro letniego ogólnokształcącego.

Rozważa się sprawę tworzenia w małych miasteczkach, a może i w większych skupieniach, wiejskich szkół przysposobienia kupieckiego I-go stopnia dla podniesienia ogólnego poziomu przygotowania handlowego kandydatów do zawodu kupieckiego, jednostkowego i spółdzielczego.

W razie realizacji tych planów potrzebna będzie dobudowa w Rzeszowie skrzydła budynku gimnazjum kupieckiego T. S. L. na pomieszczenie Liceum Handlowego, rozbudowa akcji dokształcania handlowego kupców i pracowników handlowych przy współudziale np. Izby Przemysłowej, Zrzeszeń kupieckich itd.

Grupę włókienniczą reprezentuje Państwowa Szkoła w Krośnie. Zadaniem jej jest zapoznanie uczniów z całokształtem przeróbki lnu i konopi, od ziarna począwszy, przez wyprawę, przędzalnictwo, tkactwo, apreturę, aż do gotowej tkaniny.

Stan uczniów w obecnym roku szkolnym 81, w dwu latach poprzednich 75 i 72. Szkołę należy przemianować na gimnazjum tkackie. Do uzupełnienia wykształcenia praktycznego potrzebny jest sześciomiesięczny kurs uprawy lnu i konopi, który przy współudziale Zakładów Przędzalniczych „Krosno" da się przeprowadzić, gdyż Zakłady te oddają na ten cel swoje tereny. Szkoła w Krośnie mieści się w dwu budynkach wynajętych. Należało by wykupić budynek od miasta i nadbudować drugie piętro.

Grupę odzieżową reprezentuje Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie i Roczna Szkoła Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnnym Towarzystwa Szkoły Ludowej w Rzeszowie.

Szkoła liczy obecnie: w Szkole Przysposobienia 21, w Gimnazjum Krawieckim 149 uczenic. Szkoła proponuje kreowanie niższej szkoły krawiecko-bieliźniarskiej, jako tańszej i dostępniejszej dla uboższej młodzieży, oraz zorganizowanie przy szkole kursu modniarstwa i galanterii. Nowy i niewykończony jeszcze gmach oraz zaopatrzenie go w niezbędne pomoce naukowe wymaga znacznego wysiłku. Roczne Szkoły Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym powinny powstać w większych ośrodkach miejskich jak np. Łańcut, Nisko i Tarnobrzeg.

Szkolnictwo rolnicze reprezentują Państwowe Szkoły Rolnicze w Miłocinie, Suchodole, Powiatowa w Mokrzyszowie, oraz Publiczne Szkoły Przysposobienia Gospodyń Wiejskich w Albigowej i Korczynie. Państwowa Szkoła Rolnicza w Miłocinie koło Rzeszowa z nauką, trwającą trzy lata, wykazuje w ostatnim czteroleciu następujący stan uczniów: 32, 33, 37 i 38. Państwowa Szkoła Rolnicza w Suchodole miała w ostatnich czterech latach uczniów: 37, 40, 40, 51. Nauka trwa półtora roku, absolwenci w 80% wracają na własne gospodarstwa, inni pracują w gospodarstwach folwarcznych. Szkoła w Mokrzyszowie, samorządowa jednoroczna, z zasięgiem na powiat Tarnobrzeg, Nisko i Kolbuszowę, miała w ostatnim trzyleciu uczniów: 40, 42, 45. Publiczna Szkoła Przysposobienia Gospodyń Wiejskich w Albigowej liczy około 30 uczennic. Absolwentki wracają na własne gospodarstwa, pracują na wsi i mają dominujący wpływ na poziom gospodarczy, kulturę domu i wychowanie młodego pokolenia. Należało by założyć szkoły tego typu w powiecie rzeszowskim i kolbuszowskim. Miłocin należy rozbudować w ten sposób, by można odbywać kursa zimowe pięciomiesięczne dla drobnych rolników starszych, z dwoma nauczycielami, którzy latem pracowaliby w terenie. Nadto należy nastawić się na dział handlowy, spółdzielczy i hodowlany,

wprowadzając warzywnictwo, sadownictwo, królikarnię ze skórnictwem i pszczelarstwo. Mokrzyszów powinien wprowadzić działy: hodowlany i sadowniczy, a nadto kursy: rybacki, zielarski i jagodowy. Urządzenie 3 stawów, suszarnie jagód i ziół i tłocznia soków są konieczne. Suchodół winien wprowadzić przetwórstwo owocowo-jarzynowe. Szkoła w Suchodole stawia projekt wykupna od miasta Krosna gruntów dzierżawionych dla szkoły, w ilości 49 morgów. Szkoły żeńskie w Albigowej i Korczynie należy powiększyć tak, by pomieściły po 50 uczennic. Szkoły te muszą uwzględniać dział przetwórczo wiejski i prowadzić doraźne kursy gotowania, przetwórstwa i robót ręcznych dla gospodyń wiejskich.

Potrzeba koniecznie szkoły rolniczej męskiej typu Mokrzyszowa, jednorocznej dla powiatów Przeworsk i Łańcut, które czasowo można by zastąpić wędrownym kursem rolniczym o dwu nauczycielach (rolnik i ogrodnik). Nadto potrzebne są kursy wędrowne dla gospodyń wiejskich na powiat Nisko i Rzeszów. Zupełnie odrębny charakter posiada Państwowa Szkoła Mleczarska w Rzeszowie. Zgłoszeń w roku obecnym było 300, a przyjąć nie można więcej jak 45 z braku miejsca w internacie.

Przy wzroście przerabianej ilości mleka i przy wzroście ilości uczniów, szkoła projektuje postawienie warsztatu szkolnego na odpowiednim poziomie, rozszerzenie internatu oraz urządzenie sztucznej chłodni, składu, powiększenie serowni, powiększenie ilości wanien, powiększenie masłowni, urządzenie do wyrobu i suszenia kazeiny, powiększenie peronu, lokal do butelkowania mleka, urządzenia maszynowe. Nadto Szkoła proponuje przeróbkę serwatki ze względu na zawarty w niej cukier mleczny i białko. Otrzymywany kwas mlekowy z serwatki ma szerokie zastosowanie w garbarstwie, farbiarstwie, oraz w przemyśle farmaceutycznym i spożywczym. Przeróbka ta po pokryciu wszelkich kosztów wkładu byłaby rentowną i dawałaby znaczne zyski.

Odrębną zupełnie grupę stanowi szkolnictwo zawodowe dokształcające, które na omawianym terenie ma dość gęstą sieć i posiada publiczne szkoły dokształcające w miejscowościach: Błażowa, Jarosław, Krosno, Kolbuszowa, Korczyna, Leżajsk, Łańcut, Nisko, Przeworsk, Rozwadów, Rzeszów, Rudnik n/S., Sokołów, Strzyżów i Tarnobrzeg. Ze względu na wzrost ilości pracowników młodocianych w fabrykach tworzącego się przemysłu, należy zastanowić się nad zorganizowaniem i stworzeniem szkół dokształcających zawodowych fabrycznych, które utworzone zmniejszyłyby napływ młodzieży do szkół publicznych tego typu, posiadających w niektórych wypadkach bardzo znaczną frekwencję.

Wymagane tempo rozbudowy szkolnictwa nie idzie w parze z sumami, jakimi Państwo na ten cel może dysponować. Ażeby sprostać zadaniu, należy tempo rozwoju szkolnictwa odpowiednio zorganizować przez rozłożenie ciężarów na Państwo, samorząd oraz na te czynniki, które w pierwszym rzędzie oprzeć się muszą na przygotowanym do pracy rzemieślniku tj. na powstający przemysł w Okręgu.

Pomoc przemysłu powinna obejmować w pierwszym rzędzie wyposażenie gimnazjów i szkół mechanicznych w obrabiarki, nadto przemysł winien inwestować pewne kapitały w budowie potrzebnych mu szkół na terenie Okręgu.

*

* *

Po referacie p. dyr. Blautha wywiązała się dyskusja nad całością poruszonych zagadnień.

P. Inż. Eugeniusz Tor, dyrektor Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Krakowie i Delegat Izby Rzemieślniczej w Krakowie, stwierdza cały szereg braków w szkolnictwie zawodowym C. O. P. Przedstawia zły stan szkolnictwa w zakresie drzewnym. — C. O. P. ma tylko taką jedną szkołę w Rudniku n/S, w całej Polsce daje się odczuwać brak sił kwalifikowanych w tym zawodzie. Powodem tego jest brak instytutów szkolących, brak sił nauczycielskich i kierowniczych. Brak jest również szkół niższego typu, szkolących w przemyśle drzewnym. Z drugiej strony nie ma też zainteresowania i poparcia ze strony społeczeństwa. Szkoły przemysłu drzewnego są traktowane o wiele gorzej, niż szkoły przemysłu metalowego. Przykładem tego jest szkoła w Kalwarii, która była już bliska likwidacji i dopiero w ostatnich czasach zaczęła się nieco dźwigać. Prelegent stawia wniosek, aby w jednym z powstających ośrodków kreować gimna-

zjum dla przemysłu drzewnego i przy tym gimnazjum 2-letnią szkołę mistrzów stolarskich. Szkolnictwo meblarskie jest wprawdzie reprezentowane, ale stan jego jest o wiele gorszy, niż w dziale przemysłu metalowego. Dział stolarstwa budowlanego należy również podnieść, gdyż roboty na budowach są bardzo liche. Potrzebne jest również wyszkolenie przez szkoły i kursy w modelarstwie i tartacznictwie. Kwalifikowani bowiem robotnicy w modelarstwie u nas to Czesi, a tartacznictwo u nas jest dziedziną kompletnie niewyrobioną. Drugim postulatem prelegenta to organizowanie szkół przy szkolnictwie zawodowym. Nie chodzi tu o kursy wieczorne, ale o szkolenie mistrzów czeladników i pomocników. Na terenie Małopolski są dwie takie instytucje, a mianowicie Instytuty Rzemieślniczo-Przemysłowe we Lwowie i Krakowie. Placówki te są najbardziej predystynowane do kształcenia pracowników fabrycznych i do dostarczania materiału kwalifikowanego dla przemysłu. Dokształcanie przy szkołach czy fabrykach nie jest wystarczające. Wszechstronnie mogą to zrobić tylko Instytuty Rzemieślnicze. Wnioskiem więc Prelegenta było by tworzenie i prowadzenie tej akcji w szerszym zakresie przy Instytutach już istniejących i stworzenie takiej instytucji w Rzeszowie.

P. Inż. Jan Nawrocki, przedstawiciel Izby Rzemieślniczej w Krakowie, stwierdza, że im bardziej uprzemysławia się kraj, tym bardziej traci szkolnictwo ogólne, a zyskują szkoły zawodowe i dokształcające, gdyż dużo ludzi ma możność przejścia przez sam zawód. Szkoły dokształcające zawodowe kształcą nie tylko ogólnie, ale przede wszystkim praktycznie i zawodowo. Celem szkolnictwa w C. O. P. jest przygotowanie ludzi kwalifikowanych dla potrzeb wewnętrznych. Ponieważ powstanie jednej gałęzi przemysłu pociąga za sobą i inne gałęzie, należało by zorganizować na tym terenie szkołę drogową i żeńską szkołę gospodarczą. Sandomierz powinien otrzymać szkolnictwo handlowe. Należało by ustalić pewne następstwo potrzeb. Niektóre postulaty mają jeszcze czas na realizację, a są również sprawy do których realizacji należy przystąpić natychmiast. Przy zakładaniu szkół zawodowych trzeba koniecznie zwrócić na to uwagę, by były one duże i dobrze wyposażone, by młodzież zgłaszająca się do tych szkół mogła być w całości przyjęta i by, gdzie szkół takich będzie kilka, nauczyciele mieli pewność zatrudnienia w tych szkołach. Szkoły C. O. P-go muszą być postawione na odpowiednim poziomie. Należy przewidzieć również możność zakładania szkół przez zakłady przemysłowe i starać się o podniesienie kwalifikacji instalatorów przez założenie gimnazjum instalatorskiego, a jeśli to ze względu na bardzo wysokie koszty nie jest możliwe, to przynajmniej kursów dla mistrzów instalatorskich.

P. Edward Brydak — delegat T. S. L. w Rzeszowie podkreśla duże znaczenie rolnictwa i szkół rolniczych na terenie C. O. P. Przede wszystkim należało by rozszerzyć sieć szkół rolniczych niżej zorganizowanych. Brak szkoły ogrodniczej, spółdzielczej, brak burs i internatów.

P. Ferdynand Hornung — Prezes Izby Rzemieślniczej we Lwowie wykazuje konieczność zakładania świetlic i burs dla młodzieży polskiej. Przedstawia postulaty szeregu miast w sprawie szkolnictwa zawodowego. Rzeszów wymaga zbudowania jednego gimnazjum metalowego i rozszerzenia szkoły dokształcającej zawodowej; Krosno — potrzebuje metalowców, tokarzy, ślusarzy, elektromonterów. Zarząd miejski może dać grunt pod gimnazjum mechaniczne; Sanok ze względu na wzrastającą frekwencję młodzieży wymaga rozszerzenia szkolnictwa dokształcającego, wyposażenia go w pomoce naukowe i podręczniki. Potrzebne również kursy zawodowo-oświatowe przy szkołach dokształcających. Jarosław — potrzebuje ośrodka dokształcania zawodowego mistrzów rzemieślniczych i fabryczych, uregulowania ilości uczniów w warsztatach rzemieślniczych. Rozwadów — zbudowania szkoły handlowej. Można by uzyskać grunt pod budowę szkoły dokształcająco-zawodowej.

P. Inż. Stanisław Kwolek — delegat Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego jest zdania, że szkolnictwo zawodowe może dać ludzi dopiero po pewnym okresie czasu, a przemysł już dzisiaj odczuwa brak ludzi kwalifikowanych, przy dużej ilości ludzi niedouczonych. Teraz dopiero widać, że w czasie największego nasilenia bezrobocia należało doszkalać tych ludzi. Ministerstwo Przemysłu i Handlu przystąpiło obecnie do szkolenia ludzi bezrobotnych, o małych kwalifikacjach na specjalnych kursach. Kursy te mają obejmować następujące gałęzie przemysłu: mechanika, narzędziarstwo, rusznikarstwo, przemysł samochodowy, drzewny, stolarstwo, meblarstwo, modelowanie. Ministerstwo P. i H. stara się o podniesienie kwalifikacji robotników już pracujących

w przemyśle, chodzi bowiem o to, aby robotnika fabrycznego już zajętego przeszkolić na terenie samych zakładów. Jest to kształcenie młodych uczniów zajętych w przemyśle, a nie chodzących do szkół dokształcających. Należało by poczynić w szkołach dokształcających takie zmiany, by uczyli tam inżynierowie zajęci bezpośrednio w fabrykach. Również daje się odczuwać brak podręczników dla rzemiosła. Sprawą szkół dokształcających zawodowych i zmianą ograniczenia ilości uczniów w rzemiośle powinny zająć się Izby Rzemieślnicze.

P. Mgr. Tadeusz Len — Starosta pow. Tarnobrzeg, podnosi sprawę rozmieszczenia szkół, tak powszechnych, jak i zawodowych, trudno bowiem jest posyłać dziecko do szkoły odległej np. o 40 km. Aby młodzież wiejska mogła korzystać ze szkoły zawodowej, trzeba jej przede wszystkim dać warunki, by mogła kończyć szkołę powsz. III stopnia. Szkoły zawodowe powinny być również w takich miejscach, aby obsługiwały dużą ilość młodzieży rodziców małorolnych wiejskich, a więc nie w mieście powiatowym. Przy szkołach ogólnokształcących czy zawodowych muszą powstać bursy dla młodzieży wiejskiej. Na to wszystko jednak potrzeba pieniędzy. Palącą więc kwestią jest wyjednanie jednorazowego kredytu na budowę potrzebnych szkół. Ponieważ powiat tarnobrzeski to prawie sami małorolni, a powstający przemysł wymaga speców, więc konieczną jest rzeczą założenie szkoły rzemiosł w zakresie metalowym, drzewnym i budowlanym. Potrzebna również jest jedna szkoła spółdzielcza w jednej ze wsi. Szkoła rolnicza w Mokrzyszowie nie jest odpowiednikiem powiatu tarnobrzeskiego ze względu na małorolny charakter ludności. Konieczna jest przebudowa tej szkoły w kierunku uwzględnienia warzywnictwa, ogrodnictwa i przetwórstwa owocowego wraz z handlem rolniczym. Potrzeby szkolnictwa powszechnego wywołane przez powstający C. O. P. obejmują w terenie pow. tarnobrzeskiego w pierwszym rzędzie budowę szkół powszechnych w Gorzycach, Tarnobrzegu, Chmielowie, Rozalinie, Dębie i rozbudowę w Rozwadowie i Mokrzyszowie. Wobec przewidywanego zaś zapotrzebowania pracowników i robotników nie może być obojętną sprawa przygotowania fachowych robotników oraz wykwalifikowanych pracowników spółdzielczo-handlowych i kupieckich. Toteż Wydział Powiatowy projektuje założenie, a w przyszłości i budowę szkół: w Grębowie rzemieślniczej typu metalowego i drzewno-budowlanego, w Tarnobrzegu i Baranowie pszysposobienia spółdzielczo-handlowego *).

P. Stanisław Kurzewski, przedstawiciel Zakładów H. Cegielskiego w Rzeszowie, stwierdza, że zadaniem przemysłu jest produkowanie, a nie szkolenie. Przemysł musi otrzymać rzemieślnika kwalifikowanego. Stwierdza również katastrofalny brak rzemieślników, których przemysł w C. O. P. musi sprowadzać z innych miast, wydzierając sobie ich nawzajem jako speców i przepłacając ich nadmiernie. Jeżeli chodzi o szkoły rzemieślnicze, to należało by w nich położyć większy nacisk na szkolenie na obrabiarkach, bo takich robotników potrzebują fabryki, a nie ślusarzy. O ile nie będzie napływu ludzi kwalifikowanych, praca w C. O. P. nie pójdzie normalnie.

P. Stefan Bernatowicz — Starosta pow. Rzeszów. Porusza sprawę kolejności zaspakajania nawału dezyderatów. Jako sprawę najpilniejszą uważa rozbudowę szkolnictwa powszechnego. Dalsza kolejność to szkoły zawodowe. Bardzo pilną kwestią jest przemianowanie szkoły rzemiosł na gimnazjum i utworzenie liceum technicznego. Właściwie bowiem szkolenie to właśnie szkoły zawodowe, a nie dokształcające. Młodzież dorastająca czeka na licea zawodowe. Szkoły zawodowe w tutejszym okręgu należy specjalizować w kierunku przemysłu metalowego, a przemysł powinien na takie szkoły świadczyć i na pewno będzie świadczył. Absolwenci tych szkół na pewno znajdą zatrudnienie, gdyż bezrobotnymi są tylko robotnicy niekwalifikowani. Rzeszów nie będzie wchłaniał takich ludzi, potrzebuje on ludzi przygotowanych do przemysłu.

P. Inż. Stanisław Tatarczuch — delegat Instytutu Przemysłowego we Lwowie stwierdza duże zaniedbanie w zakresie dokształcania zawodowego w czasie bezrobocia. Szkolnictwo zawodowe musi iść w dwu kierunkach rozwoju: szkół zawodowych i szkół dokształcających. Te ostatnie stanowią kształcenie szybkie i sprawne, z półfachowców na fachowców i prowadzone być winno w tych miastach, gdzie jest potrzebne. Nie tylko bowiem sam przemysł będzie potrzebował tych ludzi. Zagęszczenie ludności będzie wymagało, aby rzemieślnik zaspakajał wszystkie potrzeby społeczeństwa, aby podołał nowemu zadaniu, jakie nałoży na niego wyższy stan zarobkowości

---

*) W sprawozdaniu powyższym uwzględniono również dodatkowo nadesłany materiał.

mieszkańców. Musi się podnieść poziom zawodowy rzemieślnika budowlanego, jak również i z zakresu przemysłu spożywczego i odzieżowego. Wielki przemysł korzysta z usług rzemiosła i upatruje w nim rezerwuar sił fachowych. Z tych więc powodów konieczne jest dokształcenie rzemieślników nie tylko w samym C. O. P., ale i wszędzie tam, skąd rzemieślnik będzie się mógł dostać do C. O. P.

Musi przewidywać się, że zapotrzebowanie dobrze kwalifikowanej pracy rzemieślniczej w C. O. P. będzie wzrastało w miarę uprzemysłowiania okręgu, oraz w miarę połączonego z tym wzrostu ludności. Przede wszystkim wzrośnie zapotrzebowanie kwalifikowanych rzemieślników budowlanych, a więc podmajstrzych, betoniarzy, żelbetników, lakierników, ślusarzy itp. Nie będzie jednak rzeczą obojętną, czy rzemieślnicy ci przystąpią do roboty z dotychczasowymi wiadomościami, czy też stosownie do potrzeb budowlanych wymagających pośpiechu i solidności wykonania będą na cele powyższe odpowiednio doszkoleni. Przewidywać można również, że rzemiosło odzieżowe, a więc krawcy i szewcy będą mogli liczyć na lepszy zbyt, powinni więc również do wymagań zwiększonych dostosować się, powiększywszy wiadomości w zakresie swego wytwórstwa. Należy również pamiętać o tym, że narastanie przemysłu wielkiego branży metalowej pociąga zawsze za sobą powiększenie warsztatów rzemieślniczych małych i średnich pracujących łącznie z przemysłem wielkim, a oprócz tego będących naturalnym i pożądanym rezerwuarem pracowników, jakoteż miejscem kształcenia narybku robotniczego. Samo przez się nasuwa się zatem przekonanie, że stosownie do zwiększonych wymogów, jakie postawi rzemiosłu zmieniona stopa życiowa, zwiększenie zarobków, obudzenie ruchu budowlanego, w ogóle ożywienie przemysłowe, musi się rzemieślników C. O. P. odpowiednio doszkolić, względnie przeszkolić. Co więcej, nie zapominając o tym, że nieuchronnie nastąpi immigracja do C. O. P. rzemieślników z innych dzielnic Państwa, a przede wszystkim z okolic najbliższych, należy pamiętać także o rzemieślnikach w skupieniach najbliższych C. O. P., a w tym wypadku o rzemieślnikach żyjących w miastach na zachód od Rzeszowa. Innymi słowy Instytut jest zdania, że jeżeli będzie się mówiło o potrzebie przeszkalania rzemiosła na potrzeby C. O. P., to przeszkalanie to nie może terenowo ograniczać się do tegoż rejonu, lecz powinno objąć znacznie szersze terytorium. W każdym razie Instytut przewiduje, że rozbudowa nowego ośrodka przemysłowego bardzo żywo będzie oddziaływać na ożywienie ruchu przemysłowego w najbliższych rejonach, a tym samym stworzy większe zapotrzebowanie na kursa zawodowo-dokształcające. Że tak jest rzeczywiście, Instytut ma dowód w kursach spawania metali gazem i prądem. — Zwykle Instytut odbywał rocznie najwyżej dwa kursa liczące mniej, bo 25 frekwentantów, tymczasem w roku bieżącym, w pierwszych miesiącach roku gospodarczego Instytut przeprowadził już dwa kursa liczące po 30-tu frekwentantów, posiada już obsadę dla trzeciego kursu, który rozpoczyna w marcu, a prawdopodobnie jeszcze przeprowadzi dwa kursa tzn. zamiast dwóch pięć kursów w jednym roku. Powodem takiego ożywienia właśnie kursów spawania jest bardzo duże zapotrzebowanie na spawaczy rurociągów gazowych, w czym kursa Instytutu od lat się wyspecjalizowały. — Tak samo na wiadomość o zamiarze przeprowadzenia kursu hartowania stali i narzędzi posiada Instytut zgłoszenia i zapytania, pomimo że kursu jeszcze nie ogłosił.

Na dwóch konferencjach odbytych w Rzeszowie z przedstawicielami rzemieślników Instytut ustalił potrzebę przeprowadzenia w Rzeszowie kursów: kroju krawieckiego męskiego i damskiego, obuwiarskiego, spawania metali, hartowania narzędzi, ostatnio zaś okazuje się potrzeba przeprowadzenia kursu robót betonowych, osobno zaś kursu żelbetnictwa, ze względu na potrzeby budowlane tamtejsze. — Z kursów powyższych projektował Instytut do odbycia w Rzeszowie tylko kurs krawiectwa męskiego i kurs robót betonowych, podczas kiedy 5 innych kursów nie było objętych ani preliminarzem finansowym, ani programem pracy.

Bliższego omówienia zdaniem Instytutu Przemysłowego wymaga sprawa dokształcania pracowników dla potrzeb wielkiego przemysłu. W pierwszym rzędzie kursa powinno się przeprowadzać w Rzeszowie w oparciu o tamt. Szkołę Rzemiosł, oczywiście o ile ta Szkoła otrzyma odpowiednie wyposażenie warsztatowe i finansowe. Zanim to jednak nastąpi, zanim co dalej w znacznie powiększonych warsztatach przejdą przeszkolenie przyszli pracownicy fabryczni, minie, okrągło licząc, co najmniej 8—10, a może i 12 miesięcy. Tymczasem, jak to zupełnie

wyraźnie zaznaczył na konferencji dnia 20 bm. reprezentant wielkiego przemysłu, brak kwalifikowanych robotników przybrał rozmiary katastrofalne i może w dużym stopniu sparaliżować całą akcję zagospodarowania C. O. P. — W tym stanie rzeczy nie wolno czekać, względnie musi się poza rozplanowaniem pracy na dobrze ufundowane rzeczowo imprezy, mogące być dopiero później wykonane, chwytać się programu „natychmiastowego", dyktowanego potrzebą chwili.

Jeżeli uprzytomnimy sobie, że o ile chodzi o nasz okręg, to szkoleniu będzie poddanych około 100 bezrobotnych, którzy dopiero po roku trwania kursu nabędą kwalifikacji zawodowych. to przekonamy się, że pomoc tych kursów jest dość nikłą, zważywszy, że już teraz, jak to zaznaczył na konferencji reprezentant Zakładów Cegielskiego, do zapotrzebowania 2.000 robotników brakuje mu ich 1.000, a kiedy zostanie wykończona budowa innych zakładów jak P. Z. L., brak robotników zaznaczy się jeszcze silniej. Instytut jest też zdania, że w tej robocie, która ma pomóc wielkiemu przemysłowi, było by zupełnie nie na miejscu uważać, że po powierzeniu zadań dokształcania jednemu centrum, jednej instytucji lub jednemu zakładowi zrobiło się wszystko, co należy, przeciwnie jest przekonany, że robotę tę należy powierzyć każdemu czynnikowi, który rzeczywiście jest do przeprowadzenia takiej akcji powołany i uzdolniony. Dlatego Instytut wysunie w końcowej rezolucji program przeprowadzania przez niego kursów dokształcających dla wielkiego przemysłu.

Instytut jest przekonany, że większe skupienia a przede wszystkim Lwów mógłby dostarczyć dużo pracowników, zarabiających dzisiaj bardzo skromnie, a dla których perspektywa znalezienia lepszego zarobku we fabryce byłaby decydującą, o ile chodzi o frekwentowanie kursów.

Z powyższych względów Instytut projektuje przeprowadzenie w roku bieżącym następujących kursów zawodowo-dokształcających: K u r s h a r t o w a n i a s t a l i i n a r z ę d z i, będzie to drugi kurs tego rodzaju w tym roku z czasem trwania 10 dni, przeprowadzony w laboratorium hartowania Politechniki. K u r s d l a s t o l a r z y m o d e l o w y c h obejmuje naukę rysunków modelowych oraz praktycznego wykonywania modeli, program kursu będzie identyczny jak w roku 1927, na kursie przeprowadzonym przez Instytut. Czas trwania kursu 3. miesiące, z nauką półdzienną. D w a k u r s a l a k i e r o w a n i a n a t r y s k o w e g o jako nadzwyczaj potrzebne dla przemysłu fabrycznego, specjalnie zaś lotniczego. Każdy kurs trwałby 14. dni z nauką całodzienną. K u r s d l a i n s t a l a t o r ó w w o d n y c h i g a z o w y c h, szczególnie dla instalacji używających gazu ziemnego. — Kurs ten uważa Instytut jako bardzo potrzebny ze względu na potrzebę dokładnego wykonywania instalacji, szczególnie dla gazu ziemnego, wymagających zupełnie innej techniki, aniżeli instalacje gazu świetlnego. Kursa takie przeprowadził Instytut już dwukrotnie. Przewidziany czas trwania kursu wynosi 6. tygodni, z nauką półdzienną.

Kurs hartowania może wyuczyć 25-ciu, kurs dla stolarzy modelowych 20-tu, dwa kursa lakiernicze 50-ciu, zaś kurs instalatorów 30-tu, razem więc 125 frekwentantów. Kursa mogłyby się rozpocząć już w marcu br. i byłyby ukończone z końcem lipca br. Instytut nadmienia, że na kursa hartowania stali i narzędzi posiada zapewnioną współpracę Politechniki, na kursa instalatorów współdziałanie Miejskiego Zakładu Gazowego z jego wykładowcami i instruktorami, na kursa lakiernicze liczy na zapewnioną pomoc jednej z czołowych fabryk lakierów, sądzi również, że pozyska dla kursu modelarzy te same siły, które kurs prowadziły w r. 1927*).

P. S t e f a n W l e k l i ń s k i — Kuratorium O. S. Lublin. — Państwo, Samorząd i Przemysł winny razem wnieść swą pracę i starania o rozwój szkolnictwa C. O. P. Podstawą wszelkich poczynań w tym kierunku jest szkoła powszechna; gdy będzie dobrze zorganizowana i wyposażona, spełni swoje zadanie. Nowe szkoły powszechne winny powstać w tych wsiach, w których mieszkać będą robotnicy dochodzący do fabryk. Ludność wiejska Lubelszczyzny zgłosiła gotowość pomocy przy budowie szkół. Szkoły na terenie ośrodków przemysłowych powinny przez świetlice rozszerzać swą działalność wychowawczą, dlatego też nauczyciel, który silnie będzie związany z pracą takiej szkoły, winien otrzymać przy szkole mieszkanie. Również ważną jest rzeczą wyposażenie tych szkół w komplety do zajęć praktycznych i zorganizowanie pracowni robót ręcznych. Ze szkół zawodowych na terenie Lubelszczyzny największe znaczenie mają szkoły rolnicze i spółdzielcze. Są tam również

---

*) W sprawozdaniu powyższym uwzględniono również dodatkowo nadesłany materiał.

szkoły przemysłowe: metalowa i drzewna (powiat janowski). Ważną również rzeczą jest budowa burs. Dla zaspokojenia obecnych potrzeb, a więc dla dostarczenia kwalifikowanego robotnika należało by zwrócić uwagę na dokształcające szkoły zawodowe.

* * *

Przewodniczący P. Kurator Dr. T. Kupczyński wyjaśnia, że treść przemówień zostanie zestawiona w protokole, którego odpis otrzyma każdy z uczestników konferencji. Postulaty dyskusji będą rozważone i przedstawione zainteresowanym czynnikom społecznym i publicznym. Dotacje na rozbudowę szkolnictwa uzyska się łatwiej, gdy przedstawi się gotowy i wyraźny program. Do Panów Starostów zwraca się P. Przewodniczący z prośbą, by zechcieli pomóc w gromadzeniu środków na budowę szkół powszechnych. Sprawą budowy szkół średnich należało by zainteresować Rady Opiekuńcze i Rodzicielskie. Program szkolnictwa zawodowego jest najobszerniejszy i najkonkretniejszy. Wpływ na jego realizację mieć będzie przemysł, z którym utrzymać należy ściśle i stałe porozumienie.

Dziękując P. Prezydentowi Miasta, jako Gospodarzowi, za udzielenie lokalu, P. Przewodniczący zamknął konferencję.

29.

MATERIAŁY SZKOLNE

Młodzież Armii.

Dnia 16 stycznia 1938 r. odbyło się w Państwowym Gimnazjum I we Lwowie zebranie delegacyj młodzieży lwowskich szkół średnich celem rozważenia wysuniętego przez młodzież Państwowego Gimnazjum I we Lwowie projektu kupna samolotu dla Armii. Na zebraniu tym młodzież postanowiła rozpocząć akcję w celu zakupna samolotu i składać na ten cel po 10 gr. miesięcznie, od stycznia br. począwszy.

Nauczycielstwo Armii.

Nauczycielska Konferencja Rejonowa w Haliczu uchwałą z dnia 29 listopada 1937 r. postanowiła zakupić jeden ciężki karabin maszynowy dla 48 p. p. Strz. Kres. w Stanisławowie, jako dar za opiekę nad szkołami powszechnymi, w szczególności za wybudowanie szkoły w Kończakach Nowych.

Na ten cel nauczycielstwo rejonu Halicz opodatkowało się w wysokości 3-ch złotych, płatnych po 1 zł. miesięcznie.

Nauczycielstwo Armii.

Nauczycielstwo publicznych szkół powszechnych rejonu bursztyńskiego pow. rohatyńskiego, obwodu szkolnego stanisławowskiego na posiedzeniu odbytym w dniu 29 listopada 1937 r. w Bursztynie pod przewodnictwem p. Henryka Zdunka, kierownika szkoły i w obecności p. Eustachego Nowosada, podinspektora szkolnego, powzięło następującą uchwałę:

„W uznaniu zasług, jakie Armia Polska położyła dla szkolnictwa powszechnego w Państwie Polskim w ogólności, a 48 pułk piechoty dla obwodu stanisławowskiego, czy to przez poparcie moralne, czy też i w dużej mierze przez wysiłek materialny, Nauczycielstwo rejonu bursztyńskiego inicjuje jako odwdziękę zakupno i ofiarowanie 48 Pułkowi Piechoty w Stanisławowie jednego karabinu maszynowego przez zespół nauczycielstwa obwodu stanisławowskiego. Na ten cel opodatkowuje się przez przeciąg trzech miesięcy po 1 zł. miesięcznie i upoważnia Płatnika rejonowego w Bursztynie do potrącania tej kwoty z uposażenia miesięcznego, od dnia 1 stycznia 1938 r.

Równocześnie postanawia prosić Pana Inspektora Szkolnego w Stanisławowie o łaskawe przesłanie odpisu niniejszej uchwały wszystkim rejonom konferencyjnym w obwodzie szkolnym, celem powzięcia analogicznych postanowień przez wszystkie rejony, a tym samym przez cały zespół nauczycielski obwodu szkolnego stanisławowskiego. Nauczycielstwo rejonu bursztyńskiego ma nadzieję, że wszyscy Koledzy (Koleżanki) w obwodzie przystąpią do tak małego materialnie wysiłku i dadzą dowód swemu uczuciu wdzięczności dla 48 pułku piechoty, a przez to i Armii naszej“.

Kurs jazdy samochodowej.

Dyrekcja Pryw. Gimnazjum i Liceum w Przemyślanach zorganizowała kurs jazdy automobilowej dla starszych uczniów tamtejszego zakładu. Uczestników jest 13, wykłady teoretyczne i praktyczne odbywają się 3 razy w tygodniu w porze popołudniowej.

Po kursie, który potrwa 2 miesiące (opłata za cały kurs wynosi 12 zł), odbędzie się egzamin. W zorganizowaniu kursu dopomogli: jeden z ojców i starosta powiatowy przez użyczenie auta do próbnych jazd.

Opieka młodzieży nad szkołą.

Pryw. Gimnazjum żeńsk. SS. Boromeuszek w Łańcucie opiekuje się od dwu lat szkołą w Kletnej na Polesiu. Zaopatrzyło wymienioną szkołę w pomoce szkolne (cyrkiel, kątomierz, 28 książek szkolnych, 75 bibliotecznych, 39 pisemek, sporo przyborów szkolnych), dostarczyło 5 mundurków harcerskich, 45 sztuk odzieży, wysłało też 26 zł z imprez klasowych na fundusz wycieczkowy. Szkoła w Kletnej przysłała w podarunku dla gimnazjum SS. Boromeuszek wyroby sztuki ludowej na Polesiu.

30.
KOMUNIKATY

Sadzenie drzew przy drogach.

Od Powiat. Oddziału Małopolskiego Związku Pszczelniczego w Sanoku otrzymało Kuratorium O. S. Lw. apel, który podaje do wiadomości wszystkich szkół i zachęca do czynnego współdziałania w omawianej, użytecznej akcji.

„Jest rzeczą wielce pożądaną, by z wiosną bieżącego roku wznowiono ponownie w każdej miejscowości, przy współudziale wszystkich czynników miejscowych:

„Święto Sadzenia Drzew",

w czasie którego sadzonoby tylko lipy, akacje, jawory i iwy i to przede wszystkim na skraju gościńców państwowych, powiatowych i dróg gminnych.

Drzewa te nadadzą danej okolicy:

1. Wygląd kulturalny i upiększą monotonny nieraz krajobraz,
2. Pomnożą drzewostan w kraju naszym, dając przytym doskonałą osłonę przed żarem słońca, co dla nawierzchni gościńca ma również znaczenie poważne, wreszcie w razie potrzeby drzewa te stanowić mogą i niezłe schrony.
3. Dadzą przytułek dla ptaków owadożerczych, które niemało przyniosą korzyści rolnictwu.
4. W końcu wyż podane gatunki drzew dostarczą pszczołom bardzo wiele pożytku.

Święta sadzenia drzew winny odbywać się w porze jak najwcześniejszej, wykorzystać nawet można i większą odwilż — przy pięknym dniu, nie czekając aż żar słońca w kwietniu zniszczy zasadzone drzewka.

Przy sadzeniu drzewek korony tychże nieco po przycinać.

Nie ilość zasadzonych drzew stanowi o wyniku urządzonego Święta Sadzenia Drzew, ale jakość i sposób z uwzględnieniem czy i w jakim stopniu zainteresowano sprawą powyższą miejscowe społeczeństwo.

Kurs wakacyjny w Gdyni w lipcu 1938.

Inspektorat Szkolny w Gródku Jagiellońskim organizuje w lipcu b. r. kurs wakacyjny w Gdyni pod hasłem: „Polskie Morze i Pomorze". Kurs odbędzie się w czasie od 2 lipca do 1 sierpnia 1938 i przeznaczony jest zasadniczo dla Nauczycielstwa z terenu Kuratorium OSL. Uczestnicy znajdą pomieszczenie w nowowybudowanych szkołach powszechnych w Gdyni, wyżywienie prowadzić się będzie we własnym zakresie (Komisja gospodarcza). Koszty kursu wynoszą 150 zł. od osoby i obejmują: 1) przejazd ze Lwowa do Gdyni i z powrotem, 2) wycieczki kolejowe do Wejherowa, Gdańska, Oliwy, Jastarni, Hallerowa, 3) Pomieszczenie i 4 krotne wyżywienie w ciągu całego miesiąca w Gdyni, 4) wykłady o zagadnieniach morskich — na tematy:

Port Gdański, zagadnienie polsko-gdańskie w przeszłości i teraźniejszości, Gdynia i morze w programach szkoły powszechnej, Polonia Gdańska, Morskie zadanie nauczyciela polskiego, Etnografia Kaszubska, Rola portu w życiu gospodarczym Kraju, Organizacja życia gospodarczego w Gdyni, Okręt i nautyka, Praca i przedsiębiorstwa w porcie i rozwój polskiego handlu zamorskiego, Charakter i rozwój miasta Gdyni, Morska obrona Państwa, Szkolnictwo Polskie w Gdańsku, Spedycja w porcie, Polskie zdobycze gospodarcze na morzu i wybrzeżu, Główne typy okrętów wojennych, Racjonalna propaganda zagadnień

morskich i Polskie rybołówstwo morskie, przemysł i handel rybny. Wykłady na powyższe tematy będą trwały około 2 godziny dziennie, w porze popołudniowej.

Uczestnicy będą mieli możność korzystania codziennie z kąpieli morskich, albo w samej Gdyni, albo w Orłowie - Kolibkach (bilet tygodniowy około 1 zł.) w godzinach między 9 a 13.

Zależnie od ilości chętnych, zorganizuje się wycieczkę do Szwecji lub Finlandii (Sztokholm-Helsinki), której koszty będą niższe od wycieczek organizowanych przez Biura Podróży o około 50%.

Z uwagi na atrakcyjność imprezy, która niezależnie od wiadomości naukowych, posiada charakter wybitnie wypoczynkowy, jak też i jej taniość (w tym czasie najskromniejsze utrzymanie z mieszkaniem kosztuje około 10 zł dziennie) zgłoszenia należy nadsyłać możliwie najszybciej. Liczba uczestników (czek) jest ściśle ograniczona. Zgłoszenia należy przesyłać do Inspektoratu Szkolnego w Gródku Jagiell. drogą bezpośrednią na ręce P. Dra Jana Konopnickiego z dołączeniem 2 znaczków poczt. po 25 gr. zaś zadatek w wysokości 30 zł. wpłacić na konto w P. K. O. Nr 63269 właść. konta: Celestyn Lachowski w Gródku Jagiellońskim. Pozostałą kwotę za kurs należy wpłacić w dniu wyjazdu. Ostateczny termin zgłoszeń upłynie w dniu 15 kwietnia 1938.

Szczegółowe dane, odnoszące się do wyjazdu, wycieczki morskiej itd. uczestnicy otrzymają wraz z kartami uczestnictwa w ciągu miesiąca czerwca 1938 r.

Wycieczka turystyczna do Zakopanego.

Komitet Nauczycielski Obwodu szkolnego lwowskiego organizuje w maju br. 4-dniową wycieczkę turystyczną dla młodzieży szkolnej ze Lwowa do Zakopanego, Krakowa, Katowic i Wieliczki.

Koszt przejazdu, noclegów, dożywienia wynosi około 15 zł od osoby, o ile będzie najmniej 600 uczestników.

Przesyłki pieniężne, także raty, można przesyłać czekiem Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności we Lwowie, konto czekowe nr 500380 — konto Komitetu 1242 (oznaczyć na odwrocie czeku).

Wycieczka do Rzymu i Budapesztu w okresie Świąt Wielkiej Nocy.

„Stowarzyszenie Rodzina Urzędnicza“ Koło Resortowe Administracji Szkolnej w Krakowie organizuje w czasie od 12. IV. do 20. IV. br. ośmiodniową wycieczkę do Włoch dla członków Stowarzyszenia „Rodzina Urzędnicza“, nauczycielstwa i ich rodzin — z następującym programem: Wtorek 12. IV. 1938 r. odjazd Kraków 21.47. Środa 13. IV. Wiedeń. Czwartek 14. IV. Padwa. Piątek 15. IV. Rzym. Sobota 16. IV. Rzym. Niedziela 17. IV. i Poniedziałek 18. IV. Rzym. Wtorek 19. IV. Wenecja. Środa 20. IV. Kraków, przyjazd.

Cena zł 180.— obejmuje: 1) przejazd kolejowy kl. III. Zebrzydowice — Rzym — Zebrzydowice, 2) Transport jednej walizki, 3) paszport zagraniczny i wizy, 4) koszta przewodników, 5) opłata za zwiedzanie muzeów i innych zabytków, przewidzianych w programie, 6) pobyt i utrzymanie w Rzymie oraz utrzymanie w Padwie, Wiedniu i Wenecji.

Cena nie obejmuje kosztu wycieczek fakultatywnych.

W dniu 18. IV. 1938 r. zostaną zorganizowane z Rzymu dwie wycieczki fakultatywne: do Neapolu i Pompei za opłatą zł. 50.— — oraz na Capri za opłatą zł. 65.—.

Zapisy na powyższą wycieczkę przyjmowane będą do 15 marca br. Przy zgłoszeniu należy nadesłać deklarację oraz wpłacić zadatek w kwocie zł. 25.—. Na deklaracji należy wyraźnie zaznaczyć, na jakie wycieczki fakultatywne reflektuje się oraz wyszczególnić zapotrzebowane waluty i zgłosić ewent. udział na utrzymanie w wagonach restauracyjnych. Zadatek należy wpłacać na konto czekowe PKO Nr 410—325 Stow. „Rodzina Urzędnicza“ Koło Administracji Szkolnej w Krakowie, a deklarację zgłoszeniową kierować na ręce p. Seweryna Szczepańskiego, Kraków, Wielopole 19. Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Równocześnie Zarząd Koła organizuje w czasie od 14. IV. do 18. IV. 1938 wycieczkę do Budapesztu w-g następującego programu:

Czwartek 14. IV. godz. 21.47 Kraków — odjazd. Poniedziałek 18. IV. godz. 23.00 Kraków — przyjazd.

Cena udziału w wycieczce zł. 99.— obejmuje: 1) przejazd kolejowy w kl. III. Zebrzydowice—Budapeszt—Zebrzydowice, paszport zagraniczny i wizy, pobyt i utrzymanie w Budapeszcie, zwiedzania, przewidziane w programie, transport jednej walizki. Cena udziału nie obejmuje utrzymania w wagonach restauracyjnych, złożonego ze śniadania, obiadu i kolacji, które można otrzymać za dopłatą zł. 12.50, oraz fakultatywnej wycieczki „Budapeszt w nocy“, za którą dodatkowa opłata wynosi zł. 25.—. Dopłata do klasy II-ej wynosi zł. 45.

Zapisy na powyższą wycieczkę przyjmowane

będą do dnia 15 marca br. Przy zgłoszeniu należy nadesłać deklarację, oraz wpłacić zadatek w kwocie zł. 25.— Deklarację zgłoszeniową kierować na ręce p. Seweryna Szczepańskiego — Kraków, Wielopole 19, Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Popiersie Marszałka J. Piłsudskiego.

Główna Księgarnia Wojskowa w Warszawie podjęła akcję, mającą na celu udostępnienie posiadania przez najszersze rzesze obywateli popiersia Marszałka we własnym biurze i mieszkaniu. Rzeźbiarz, Jan Kubicki wykonał postument Marszałka, którego piękny i trwały odlew gipsowy w rozmiarze 68×40 cm w dowolnym kolorze oferowany jest przez Główną Księgarnię Wojskową na niezwykle dogodnych warunkach. Odlew ten jest prawdziwym dziełem sztuki i stanowi nie tylko akt hołdu dla Wielkiego Marszałka, ale i prawdziwie estetyczną ozdobę pokoju, w którym zostanie umieszczony. Cena jego wraz z kosztami przesyłki wynosi zł 100.—, która to suma rozkładana jest na 10 rat miesięcznych (płatnych na konto P. K. O. Nr 668), pozwalających zaopatrzyć się w postument ten naprawdę najszerszym rzeszom społeczeństwa.

Nalepki na Dzień Imienin Marszałka Polski Edwarda Śmigłego Rydza.

Na dzień Imienin Marszałka Polski Edwarda Śmigłego-Rydza wydaje na całą Polskę Związek Strzelecki w Wilnie nalepkę.

Wydawnictwo to stanowi hołd Związku Strzeleckiego dla Marszałka Polski i połączone jest z dawno zamierzoną realizacją wykupna w Wilnie domu, w którym Wielki Marszałek Józef Piłsudski najdłużej zamieszkiwał, jako uczeń gimnazjalny. W tej też intencji wyraził swą zgodę na wydawnictwo Marszałek Śmigły-Rydz.

Przez zakupienie wspomnianego domu spełni się obowiązek Narodu zachowania w pietyźmie drogiej polskiemu sercu pamiątki.

Cena nalepki dla młodzieży 5 groszy.

Do

P. T. Prenumeratorów Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego

W celu uniknięcia przerwy w otrzymywaniu Dziennika Urzędowego Administracja prosi P. T. Prenumeratorów o wpłacenie prenumeraty bieżącej, t. j. za rok 1938, jak również i zaległej do P. K. O. na konto czekowe Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego - Administracji Dziennika Urzędowego Nr. ***504090*** *zaznaczając* ***na odwrocie środkowego odcinka blankietu nadawczego, jakiego okresu czasu wpłata dotyczy.***

Zgłoszenia prenumeraty oraz wszelką korespondencję w sprawie Dziennika Urzędowego należy kierować do Kuratorium - Administracji Dziennika Urzędowego we Lwowie, ul. Karmelicka Nr 4, a nie Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych.

We Lwowie, w lutym 1938 r.

ADMINISTRACJA
DZIENNIKA URZĘDOWEGO

Prenumerata Dziennika Urzędowego wynosi 6 zł. i może być wpłacana w 4 ratach kwartalnych. — Cena numeru pojedynczego 60 gr. Należytości wpłaca się wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Administracja Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

REDAKCJA RĘKOPISÓW NIE ZWRACA.

CENA OGŁOSZEŃ: Strona 60 zł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Lwów, ul. Karmelicka 4, Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Tłoczono w drukarni Jana Żydaczewskiego, Lwów, ul. Leona Sapiehy 77, telefon 204-96.